

Den Haag

Inwonersonderzoek 2023

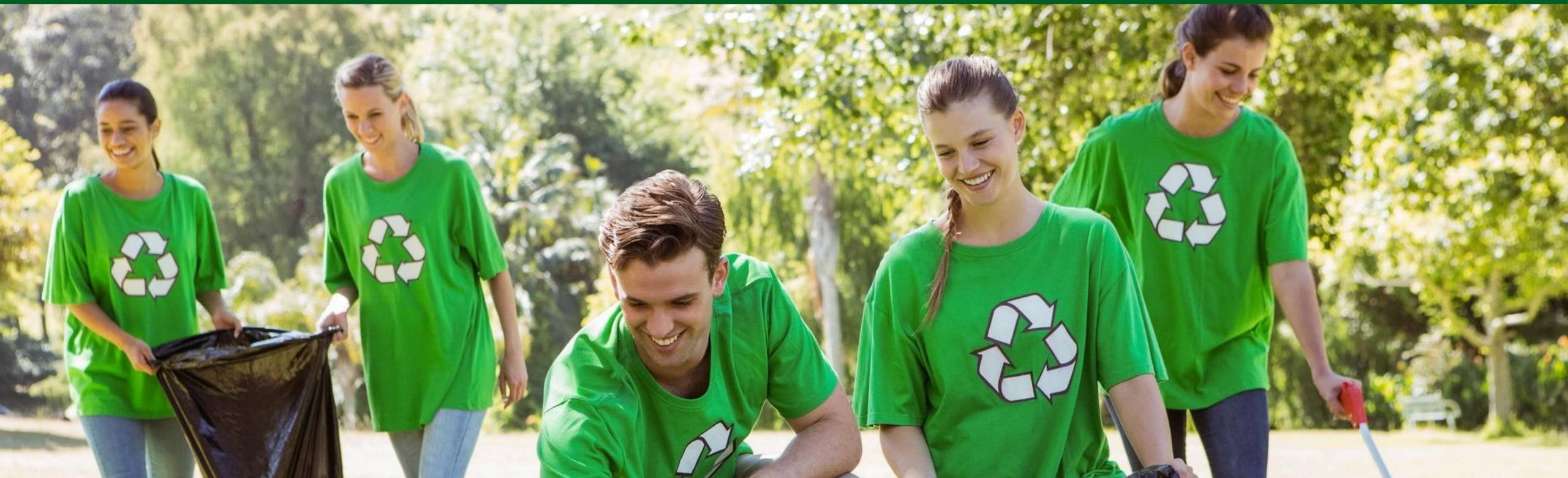
Sociaal domein

<u>Vrijwilligerswerk</u>	p. 3
<u>Anti-discriminatie en verbinding</u>	p. 16
<u>GGD Haaglanden</u>	p. 26
<u>Jeugd</u>	p. 32
<u>Cultuurparticipatie</u>	p. 36
<u>Emancipatie</u>	p. 45
<u>Mantelzorg</u>	p. 60
<u>Toegankelijke / inclusieve stad</u>	p. 72
<u>Sport en beweegactiviteiten</u>	p. 80
<u>Zwembaden en sporthallen</u>	p. 95
<u>Onderzoeksverantwoording</u>	p. 102
<u>Colofon</u>	p. 110

Inwonersonderzoek 2023

Vrijwilligerswerk

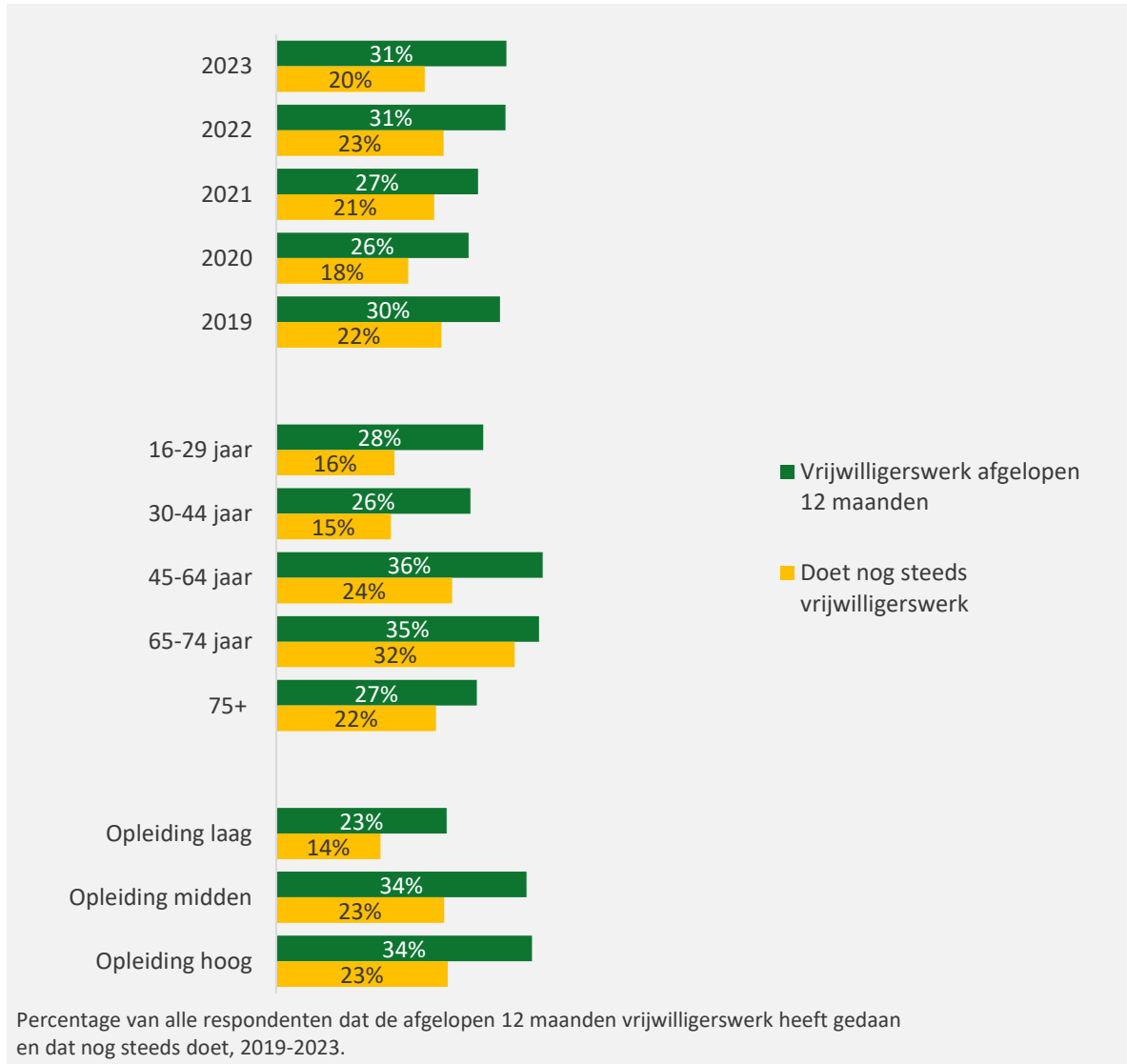

In dit hoofdstuk staat het vrijwilligerswerk in Den Haag centraal. Hierbij wordt ingegaan op het percentage actieve vrijwilligers, hoe actief zijn ze en in welke sectoren en wie zijn de potentiële vrijwilligers.

- Drie op de tien inwoners hebben de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan (31%). Vergeleken met 2022 is het aandeel vrijwilligers gelijk gebleven.
- De mensen die actief zijn in het vrijwilligerswerk, doen dit veelal minstens één keer per week (61%). De overige vrijwilligers doen dit enkele keren per maand (16%), één keer per maand (8%) of enkele keren per jaar (16%).
- De vrijwilligers zijn vooral actief in de sportsector (26%) en de maatschappelijke dienstverlening (20%). Ten opzichte van vorig jaar is het aandeel vrijwilligers in de maatschappelijke dienstverlening gedaald (van 23% in 2022 naar 20% in 2023), evenals in het sociaal-cultureel werk (van 12% in 2022 naar 7% in 2023) en bij de kerk of levensbeschouwelijke organisaties (van 14% in 2022 naar 11% in 2023). In de rest van de sectoren is het aandeel vrijwilligers nagenoeg gelijk gebleven.
- De meeste vrijwilligers doen over het algemeen al langere tijd vrijwilligerswerk. Zes op de tien doen dit al langer dan vijf jaar (60%) en bijna drie op de tien één jaar (28%).

- Hoger opgeleiden en middelbaar opgeleiden zijn vaker actief (geweest) als vrijwilliger dan lager opgeleiden (34% voor hoog en middelbaar opgeleiden en 23% voor lager opgeleiden).
- Vier op de tien inwoners geven aan in de toekomst (meer) vrijwilligerswerk te willen doen (41%).
- Vrijwilligers zijn vooral gestopt omdat zij hier geen tijd meer voor hebben (24%).
- Vrijwilligers krijgen vaak een mondelinge blijk van waardering voor hun inzet (38%), er wordt een vrijwilligersbijeenkomst georganiseerd (32%) of een bloemetje of kaartje gestuurd (17%). En kleiner deel krijgt een vrijwilligers/onkostenvergoeding (12%) en/of zij zijn gewezen op het aanbod dat de gemeente heeft voor vrijwilligers zoals de Den Haag Doet webwinkel, de Den Haag Doet Vrijwilligersacademie en de Haagse Vrijwilligersprijzen (9%). Een tiende van de vrijwilligers geeft aan geen blijk van waardering te krijgen (10%).
- De meest genoemde moeilijkheid bij het zoeken van vrijwilligerswerk is dat inwoners niet goed weten hoe en/of waar zij vrijwilligerswerk kunnen vinden. Iets meer dan een kwart brengt dit als probleem naar voren (27%).

Wie doet vrijwilligerswerk? (1)

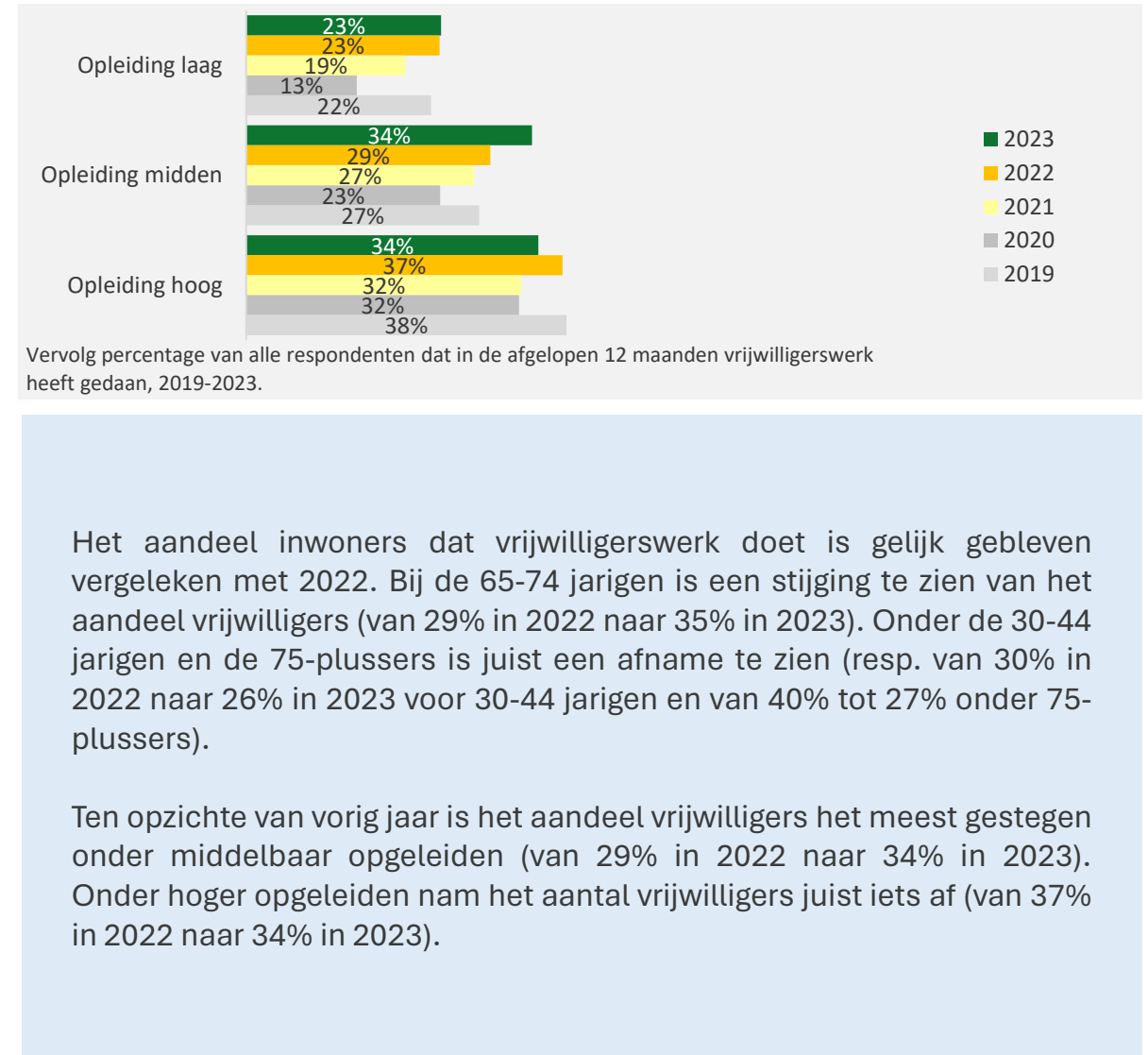
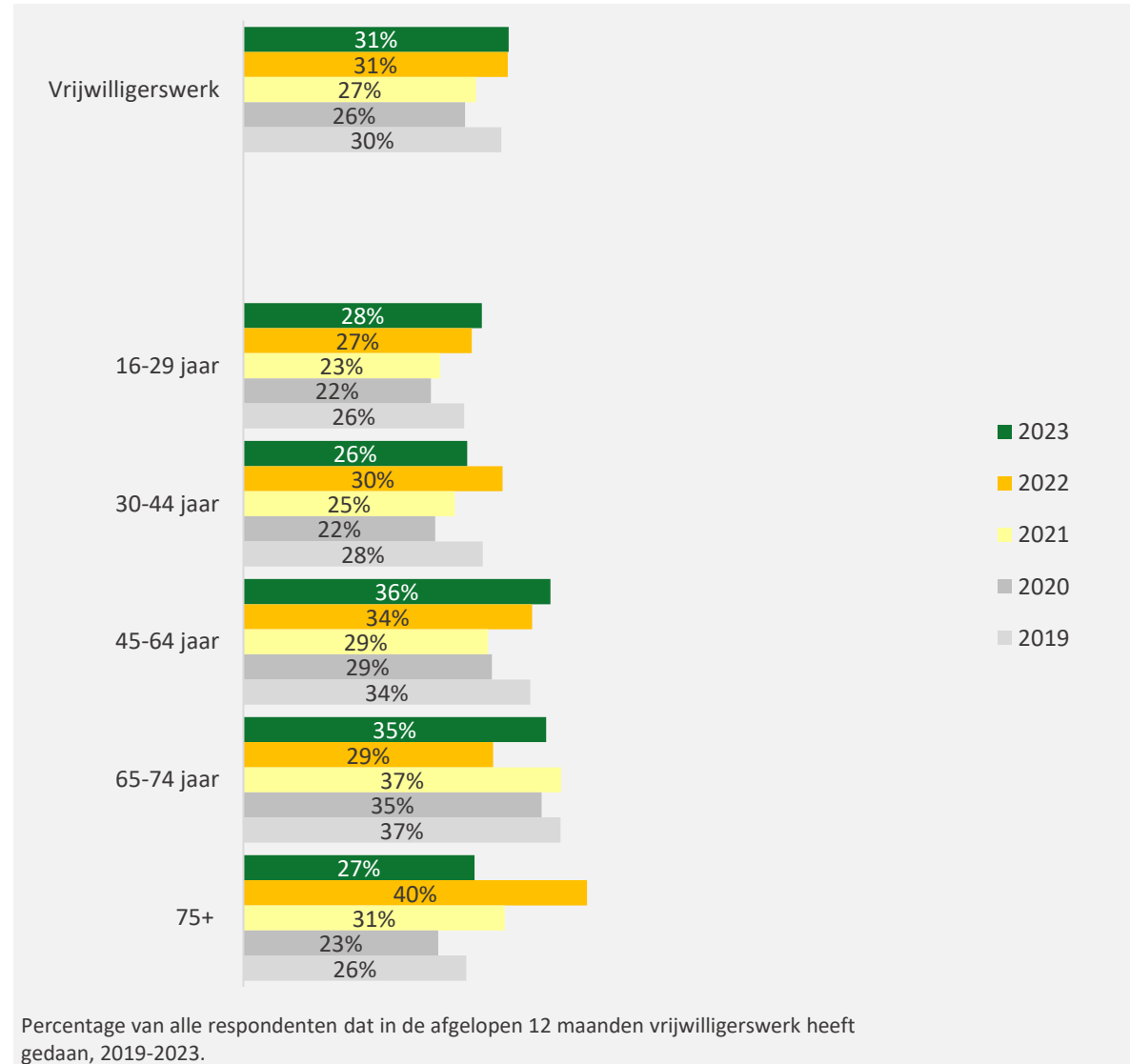
Drie op de tien inwoners hebben de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan (31%). Bijna één op de vijf doet dit nog steeds (20%).

Het aandeel vrijwilligers verschilt enigszins per leeftijdsgroep. Van de 45-74 jarigen heeft iets meer dan een derde vrijwilligerswerk gedaan in de afgelopen 12 maanden (36% van de 45-64 jarigen en 35% van de 65-74 jarigen tegenover 31% gemiddeld). Deze groepen geven ook het vaakst aan dat zij nog steeds vrijwilligerswerk doen (32% van de 65-74 jarigen en 24% van de 45-64 jarigen). Onder de 16-29 jarigen en de 30-44 jarigen ligt het aandeel dat vrijwilligerswerk heeft gedaan in de afgelopen 12 maanden lager dan gemiddeld (resp. 28% en 26%) evenals het aandeel dat dit nog steeds doet (resp. 16% en 15%).

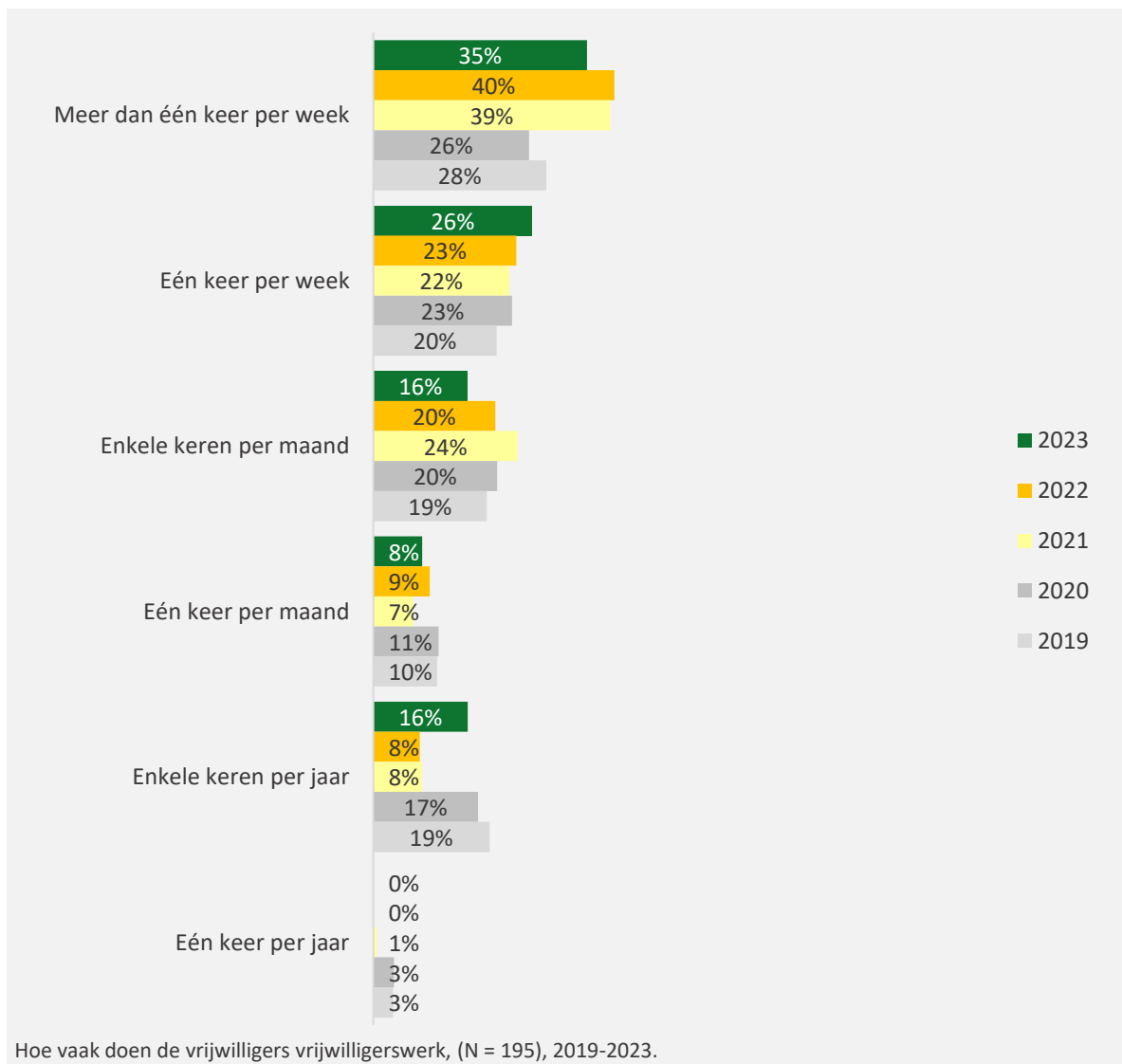
Naar opleidingsniveau zijn het meer dan gemiddeld middelbaar en hoger opgeleiden die actief zijn of zijn geweest als vrijwilliger (beiden resp. 34% en 23%). Lager opgeleiden doen dit juist minder vaak (resp. 23% en 14%).

Het aandeel inwoners dat vrijwilligerswerk doet in de afgelopen 12 maanden is gelijk gebleven vergeleken met 2022. Het aandeel dat dit nog steeds doet is iets teruggelopen vergeleken met 2022 (van 23% in 2022 naar 20% in 2023).

Wie doet vrijwilligerswerk? (2)

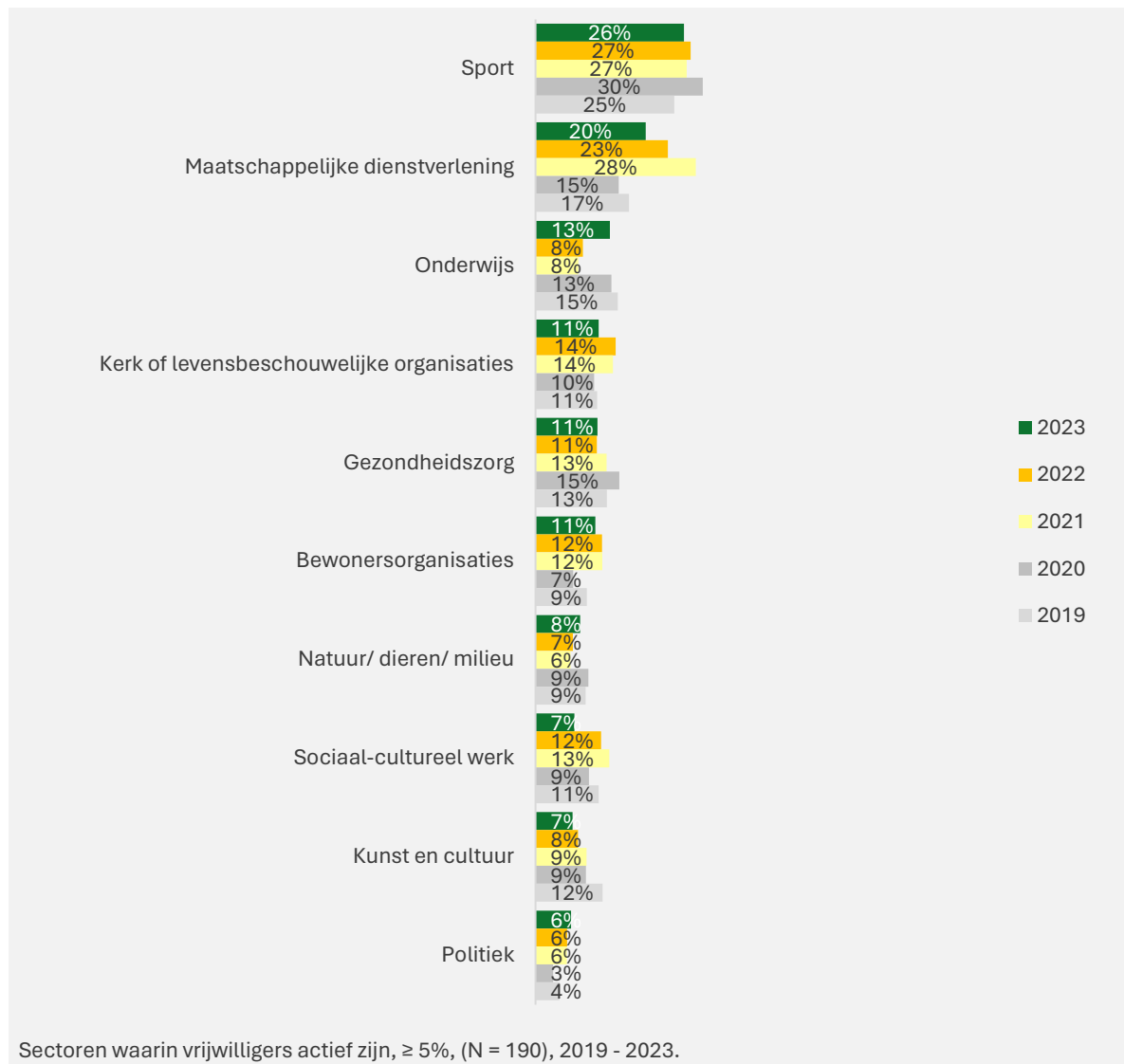
Regelmaat vrijwilligerswerk

Iets meer dan zes op de tien vrijwilligers doen minstens één keer per week vrijwilligerswerk (61%). De overige vrijwilligers doen dit enkele keren per maand (16%), één keer per maand (8%) of enkele keren per jaar (16%).

Vergeleken met 2022 doen minder inwoners meer dan één keer per week (van 40% in 2022 naar 35% in 2023) of enkele keren per maand (van 20% in 2022 naar 16% in 2023) vrijwilligerswerk. Er zijn wel iets meer inwoners die dit één keer per week doen (van 23% in 2022 naar 26% in 2023). Daarnaast neemt ook het aandeel inwoners toe dat enkele keren per jaar vrijwilligerswerk doet (van 8% in 2022 naar 16% in 2023).

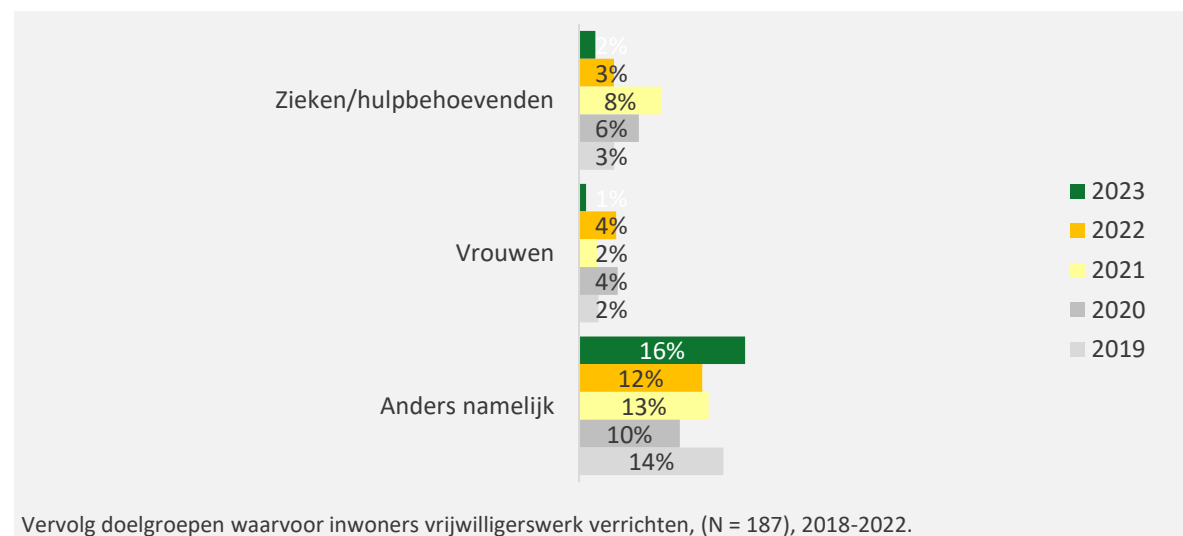
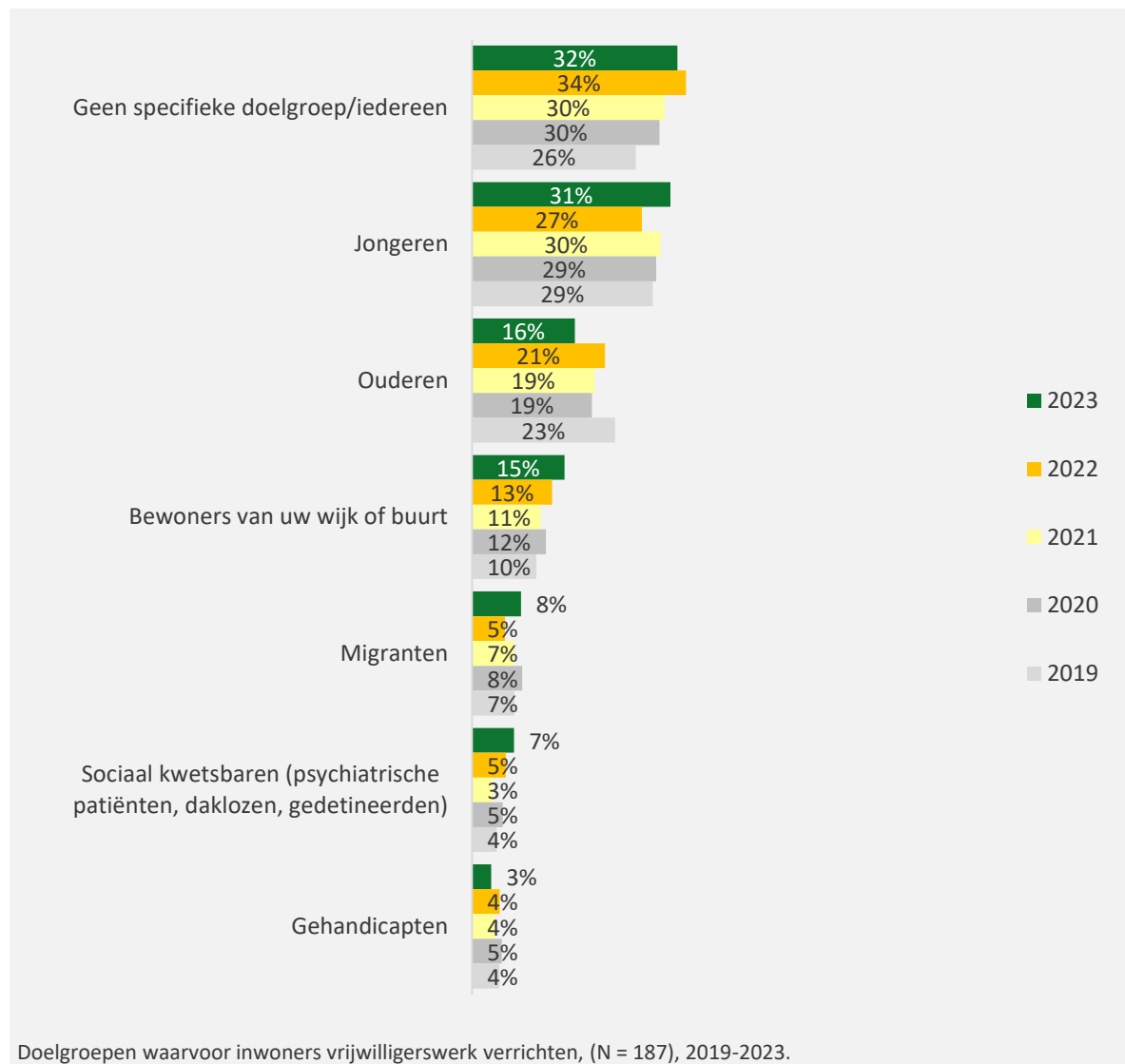
Sectoren vrijwilligerswerk

Vrijwilligers zijn het meest actief in de sportsector (26%), gevolgd door de maatschappelijke dienstverlening (20%). Ook in het onderwijs (13%), de kerk of levensbeschouwelijke organisaties (11%), gezondheidszorg (11%) en bewonersorganisaties (11%) is iets meer dan één op de tien vrijwilligers actief.

Vrijwilligers met kinderen zijn meer dan gemiddeld actief in de sportsector (43%) en het onderwijs (32%). Inwoners tot 29 jaar en 65-74 jarigen zijn vaker dan gemiddeld actief in de maatschappelijke dienstverlening (resp. 26% en 30%). De 30- 44 jarigen en de 44-64 jarigen zijn vaker als vrijwilliger actief in de sportsector (resp. 31% en 33%). Ook hoger opgeleiden zijn hier vaker te vinden (30%). Lager opgeleiden zijn vaker als vrijwilliger actief in de zorgsector en de maatschappelijke dienstverlening (beiden 23%).

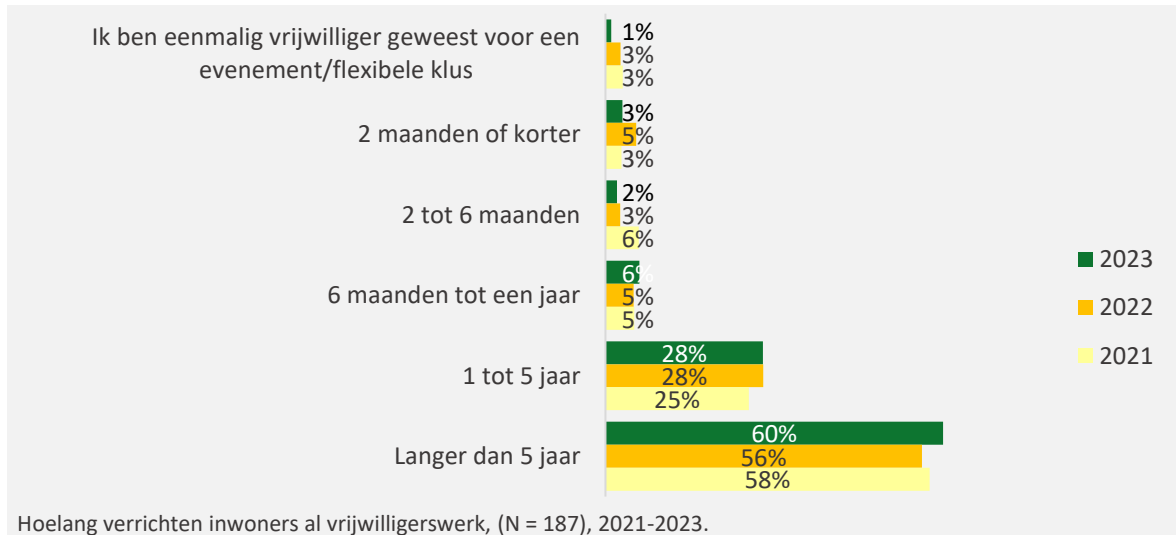
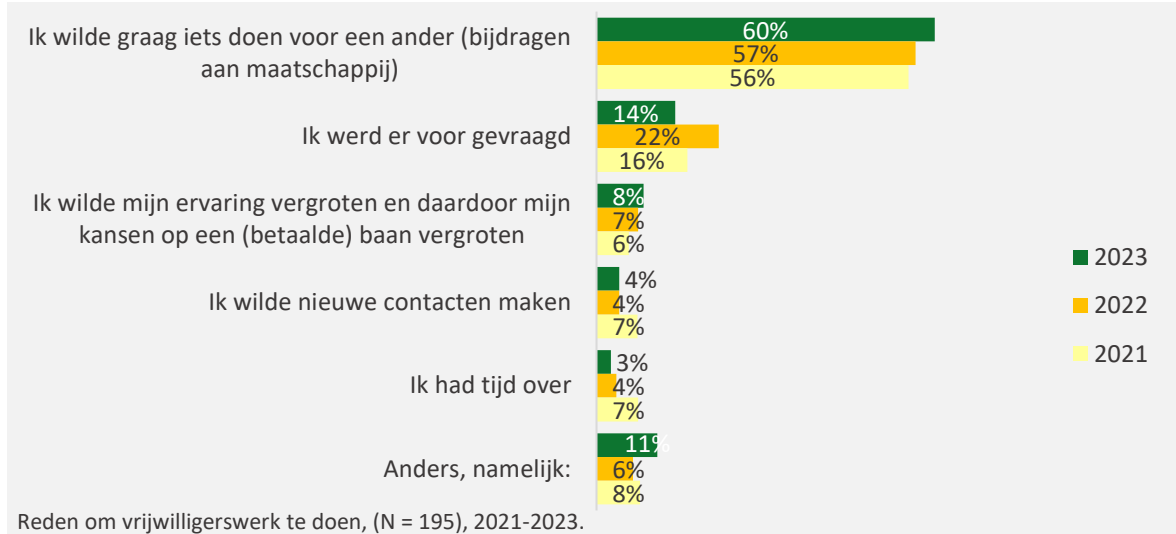
Ten opzichte van vorig jaar is het aandeel vrijwilligers in de maatschappelijke dienstverlening iets gedaald (van 23% in 2022 naar 20% in 2023) evenals in het sociaal-cultureel werk (van 12% in 2022 naar 7% in 2023) en bij de kerk of levensbeschouwelijke organisaties (van 14% in 2022 naar 11% in 2023). In de overige sectoren is het aandeel vrijwilligers nagenoeg gelijk gebleven.

Bij één derde van de vrijwilligers is het vrijwilligerswerk niet gericht op een specifieke doelgroep (32%). Wanneer dit wel het geval is, gaat het bij drie op de tien om jongeren (31%) en bij circa één op de zeven om ouderen (16%). Andere doelgroepen waarvoor vrijwilligers actief zijn, zijn bewoners uit de wijk of buurt (15%), migranten (8%), sociaal kwetsbaren (7%), gehandicapten (3%), zieken of hulpbehoevenden (2%) of vrouwen (1%).

Het aandeel dat vrijwilligerswerk doet voor ouderen is iets gedaald (van 19% in 2022 naar 16% in 2023). Er wordt iets meer vrijwilligerswerk gedaan voor jongeren (van 28% in 2022 naar 31% in 2023), migranten (van 6% in 2022 naar 8% in 2023) en sociaal kwetsbaren (van 6% in 2022 naar 7% in 2023).

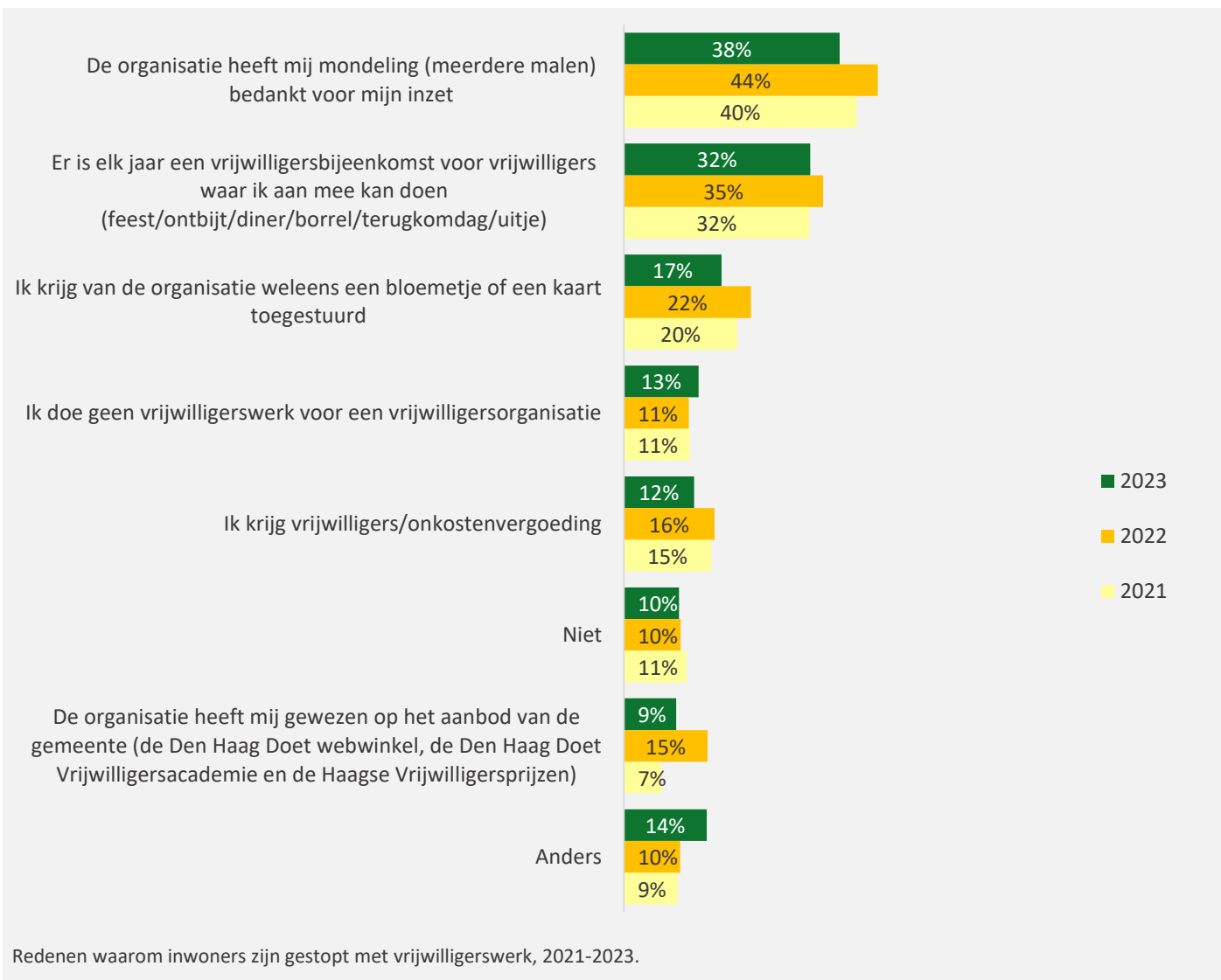
Redenen voor en lengte van verrichten vrijwilligerswerk

Zes op de tien vrijwilligers doen vrijwilligerswerk omdat zij graag iets voor een ander doen (60%). Circa één op de zeven is ervoor gevraagd (14%). Andere redenen die nog vaker naar voren zijn gebracht zijn het vergroten van de ervaring en daarmee de kans op een (betaalde) baan (8%), nieuwe contacten opdoen (4%), tijd over hebben (3%) of andere redenen (11%). Mensen zijn in vergelijking met 2022 vooral minder vrijwilligerswerk gaan doen omdat zij ervoor werden gevraagd (van 22% in 2022 naar 14% in 2023).

Zes op de tien vrijwilligers doen dit al langer dan vijf jaar (60%) en bijna drie op de tien één tot vijf jaar (28%). Voor een klein deel betrof het een eenmalige inzet voor een evenement of een flexibele klus (1%). Ten opzichte van 2022 is hierin op hoofdlijnen weinig veranderd, maar het aandeel vrijwilligers dat al langer dan 5 jaar vrijwilligerswerk doet is iets gestegen (van 56% in 2022 naar 60% in 2023).

Waardering van vrijwilligerswerk

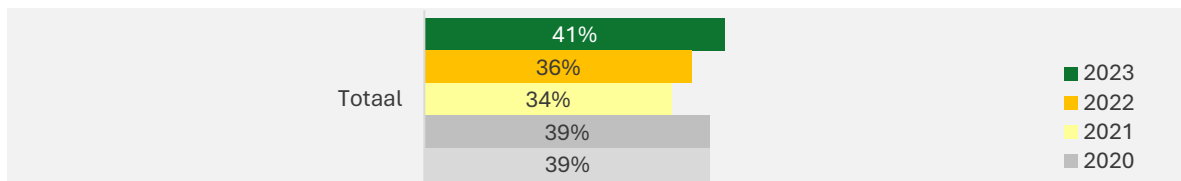
De vrijwilligers is gevraagd op welke manieren zij door hun vrijwilligersorganisatie gewaardeerd worden voor hun inzet voor anderen en/of voor de stad.

Bijna vier op de tien vrijwilligers hebben (meerdere malen) een mondeling bedankje gekregen voor hun inzet (38%). Voor iets meer dan een derde van de vrijwilligers is er jaarlijks een bijeenkomst in de vorm van een feest, borrel, een uitje e.d. (32%). Een zesde van de vrijwilligers krijgt van de vrijwilligersorganisaties wel eens een bloemetje of een kaart (17%) en 12% krijgt een onkostenvergoeding. Een kleiner deel is gewezen op het aanbod dat de gemeente heeft voor vrijwilligers zoals de Den Haag Doet webwinkel, de Den Haag Doet Vrijwilligersacademie en de Haagse Vrijwilligersprijzen (9%).

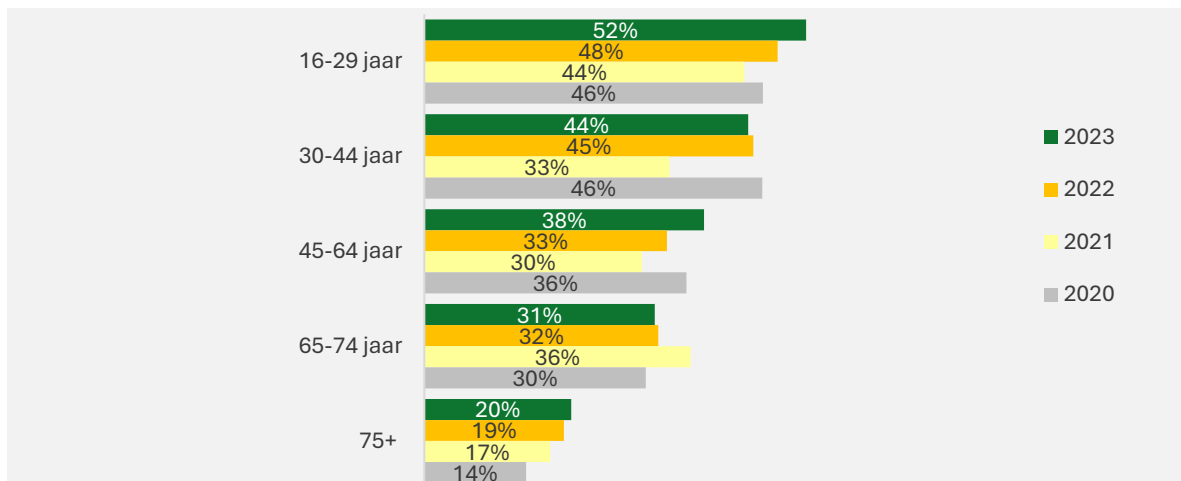
Eén op de tien vrijwilligers geeft aan op geen enkele manier een blijk van waardering te krijgen van de vrijwilligersorganisatie waarvoor zij zich inzetten (10%).

Vergeleken met vorig jaar worden vrijwilligers minder vaak gewezen op het aanbod van de gemeente voor vrijwilligers (van 15% in 2022 naar 9% in 2023). Ook worden zij minder vaak mondeling bedankt (van 44% in 2022 naar 38% in 2023), krijgen minder vaak een bloemetje of een kaart (van 22% in 2022 naar 17% in 2023) of een vrijwilligers/onkostenvergoeding (van 16% in 2022 naar 12% in 2023). Het aandeel vrijwilligers dat niets krijgt is echter nauwelijks veranderd.

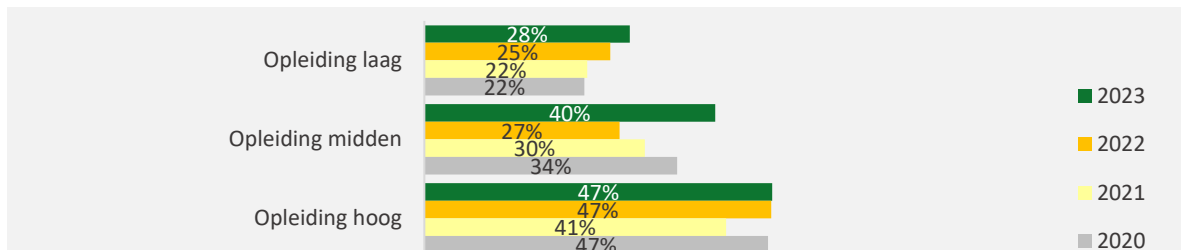
Bereidheid tot vrijwilligerswerk in de toekomst

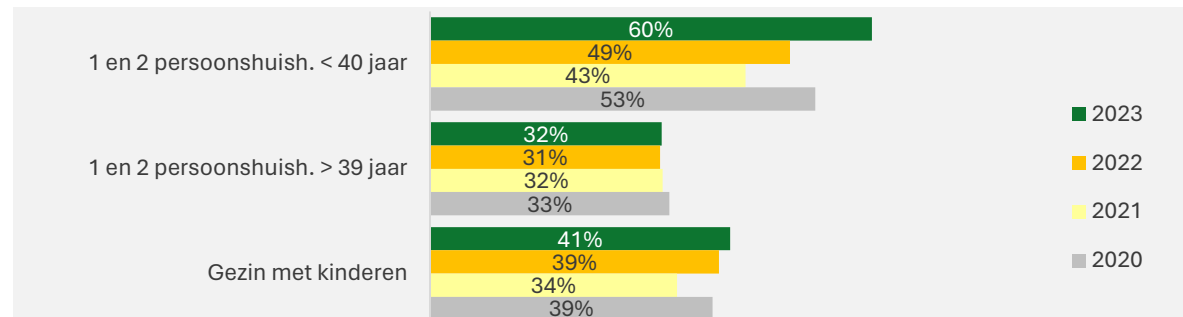
Aandeel inwoners dat (meer) vrijwilligerswerk zou willen doen, 2020-2023.

Aandeel inwoners dat meer vrijwilligerswerk zou willen doen, naar leeftijdscategorie, 2020-2023.

Aandeel inwoners dat (meer) vrijwilligerswerk zou willen doen, naar opleidingsniveau, 2020-2023.

Aandeel inwoners dat (meer) vrijwilligerswerk zou willen doen, naar huishoudsamenstelling, 2020-2023.

Ruim vier op de tien inwoners zijn bereid om in de toekomst (meer) vrijwilligerswerk te doen (41%). Circa de helft van de inwoners die het afgelopen jaar actief zijn geweest als vrijwilliger of nog steeds actief zijn, wil (meer) vrijwilligerswerk doen (resp. 53% en 49% tegenover 36% gemiddeld). Van de inwoners die het afgelopen jaar niet actief zijn geweest als vrijwilliger wil ruim een derde zich inzetten als vrijwilliger (37%). In vergelijking met 2022 is het aandeel dat (meer) vrijwilligerswerk wil doen iets gestegen (van 36% in 2022 naar 41% in 2023).

Vooraf inwoners tot 45 jaar zijn meer dan gemiddeld bereid om in de toekomst (meer) vrijwilligerswerk te doen (52% voor 16-29 jarigen, 44% voor 30-44 jarigen tegenover 41% gemiddeld). Ook gaat het vaker om één- of tweepersoonshuishoudens jonger dan 40 jaar (60%) en hoger opgeleiden (47%). Inwoners uit Centrum, Laak en Segbroek zijn meer dan gemiddeld bereid om vrijwilligerswerk te doen (resp. 52%, 46% en 45%), terwijl inwoners uit Loosduinen hiertoe minder bereid zijn (26%).

Ten opzichte van vorig jaar is de bereidheid bij de meeste doelgroepen gestegen of gelijk gebleven. Onder middelbaar opgeleiden is de bereidheid gestegen van 27% in 2022 naar 40% in 2023.

Redenen om te stoppen met verrichten vrijwilligerswerk

Tijdgebrek is de voornaamste reden waarom inwoners die eerder vrijwilligerswerk deden, zijn gestopt. Een kwart bracht dit als belangrijkste reden naar voren (24%).

Tussen de 3% en 9% noemt andere redenen, zoals: de gezondheid laat het niet meer toe (9%), een betaalde baan gevonden (7%), het sloot niet meer aan bij de wensen (5%), het vrijwilligerswerk stopte (5%) of een verhuizing (3%).

De cijfers zijn nagenoeg gelijk aan vorig jaar. Het aandeel inwoners dat aangeeft geen tijd meer te hebben voor vrijwilligerswerk is iets gestegen (van 21% in 2022 naar 24% in 2023) evenals het aandeel dat aangeeft dat hun vrijwilligerswerk stopte (van 2% in 2022 naar 5% in 2023).

Moeilijkheden bij het zoeken van vrijwilligerswerk

Moeilijkheden die ervaren worden bij het zoeken van vrijwilligerswerk, (N=214) 2023.

Inwoners die aangeven vrijwilligerswerk te willen doen, maar dit nog niet doen, is ook gevraagd naar eventuele moeilijkheden die worden ervaren bij het zoeken naar vrijwilligerswerk.

Iets meer dan vier op de tien geven aan dat zij op dit moment geen vrijwilligerswerk zoeken (42%) en 7% dat zij geen moeilijkheden ervaren. Het grootste probleem waar inwoners tegenaan lopen is dat zij niet goed weten hoe en/of waar zij vrijwilligerswerk kunnen zoeken. Iets meer dan een kwart noemt dit (27%). Andere moeilijkheden die naar voren worden gebracht zijn: vrijwilligersorganisaties houden onvoldoende rekening met de tijden of dagen dat inwoners beschikbaar zijn (11%), er is geen vrijwilligerswerk dat aansluit op de interesses (9%), er is geen onkostenvergoeding beschikbaar (6%) of het vrijwilligerswerk sluit niet aan bij de kennis/vaardigheden (5%). Bij anders namelijk wordt een aantal keer genoemd dat de betreffende inwoner niet goed genoeg Nederlands spreekt of dat er geen Engelstalige plekken zijn voor vrijwilligerswerk.

Inwonersonderzoek 2023

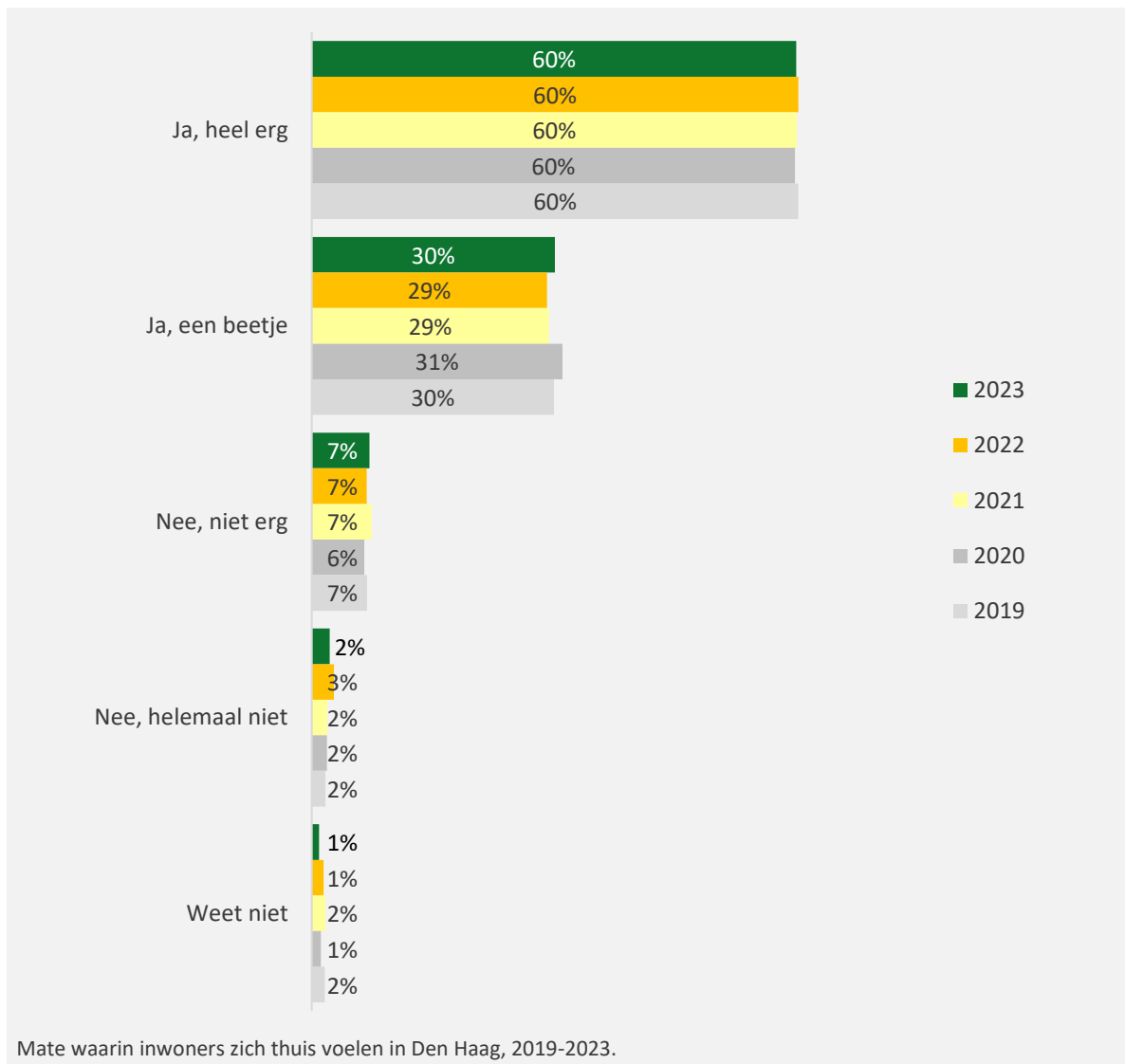
Anti-discriminatie en verbinding

Bij dit onderdeel over anti-discriminatie en verbinding passeren uiteenlopende onderwerpen de revue. Het gaat daarbij onder andere om de omgang tussen verschillende bevolkingsgroepen in de buurt, bekendheid met het koloniaal- en slavernijverleden, discriminatie en 'Den Haag Meldt' (vanaf 2024 Discriminatie.nl/Denhaag).

- Het merendeel van de Hagenaars voelt zich in meer of mindere mate thuis in Den Haag (60% heel erg, 30% een beetje). De mate waarin inwoners zich thuis voelen is de afgelopen jaren gelijk gebleven.
- Het overgrote deel van de inwoners heeft respect en begrip voor inwoners met een andere achtergrond (94% heel erg of een beetje). Inwoners van 16 tot en met 29 jaar hebben het meeste respect en begrip (74% zegt heel erg veel begrip te hebben tegenover 62% gemiddeld). Daarnaast heeft twee derde van de Hagenaars interesse voor de manier waarop inwoners met een andere achtergrond het wonen in Den Haag ervaren (66%). Hoger opgeleiden zijn meer dan gemiddeld geïnteresseerd hierin (77%).
- Bijna negen op de tien Hagenaars zijn het ermee eens dat zij moeten kunnen zeggen wat ze willen (vrijheid van meningsuiting) en dat iedereen gelijk is aan elkaar (gelijkwaardigheid) (87% mee eens of enigszins mee eens). Zeven op de tien inwoners voelen zich (enigszins) medeverantwoordelijk om van Den Haag een fijne stad te maken waar alle inwoners van verschillende achtergronden zich thuis voelen (70%). Twee derde van de inwoners is zich (enigszins) bewust van het slavernijverleden van Den Haag (65%).
- Op de vraag welke lessen er getrokken kunnen worden uit het slavernijverleden van de gemeente Den Haag geven iets meer dan vier op de tien inwoners die een suggestie hebben gegeven, aan dat het slavernijverleden erkend moet worden, excuses moeten worden gemaakt en er gepraat moet worden over het verleden (42%). Eén derde geeft juist aan dat er in het heden geleefd moet worden en dat er geen lessen zijn te leren uit het slavernijverleden (32%).
- Inwoners is gevraagd wat zij de drie belangrijkste kernwaarden van de Nederlandse rechtsstaat vinden. Iets meer dan de helft wijst daarbij op gelijkwaardigheid, gelijkheid en gelijke kansen (53%). Vier op de tien noemen vrijheid (40%). Daarna volgen vrijheid van meningsuiting (19%) en respect (voor elkaar) (17%).

- Bijna een kwart van de inwoners is het afgelopen jaar wel eens uitgescholden of gediscrimineerd (25%). Dit gebeurde vooral op straat (15%), in een openbare gelegenheid of op de werkplek (beiden 7%). Zij zijn met name uitgescholden of gediscrimineerd vanwege afkomst (53%). Het aandeel dat dit heeft gemeld bij 'Den Haag Meldt' is beperkt (3%).
- Van alle inwoners is 15% bekend met 'Den Haag Meldt'. Ruim vier op de tien de inwoners overwegen discriminatie te melden bij 'Den Haag Meldt' als zij dit zouden ervaren (44%).
- Inwoners zijn verschillende stellingen voorgelegd over discriminatie in de gemeente Den Haag. Inwoners vinden met name dat sollicitanten met een andere achtergrond evenveel kans moeten hebben om aangenomen te worden bij de gemeente Den Haag als sollicitanten van Nederlandse afkomst (86%). Bijna de helft van de inwoners voelt zich gesteund door andere personen of organisaties als zij zich willen uitspreken tegen discriminatie (47%), ruim vier op de tien vinden dat de gemeente Den Haag zich voldoende inzet voor de bestrijding van discriminatie (44%) en drie op de tien inwoners denken dat er steeds minder gediscrimineerd wordt in de gemeente Den Haag (31%).
- In vergelijking met de vorige meting zijn inwoners vaker van mening dat zij zich gesteund voelen door anderen of organisaties als zij zich willen uitspreken tegen discriminatie (van 37% in 2022 naar 47% in 2023). Ook vindt een groter aandeel dat de gemeente Den Haag zich voldoende inzet voor de bestrijding van discriminatie (van 28% in 2022 naar 44% in 2023). Inwoners denken ook vaker dat er steeds minder gediscrimineerd wordt in Den Haag (van 23% in 2022 naar 31% in 2023).

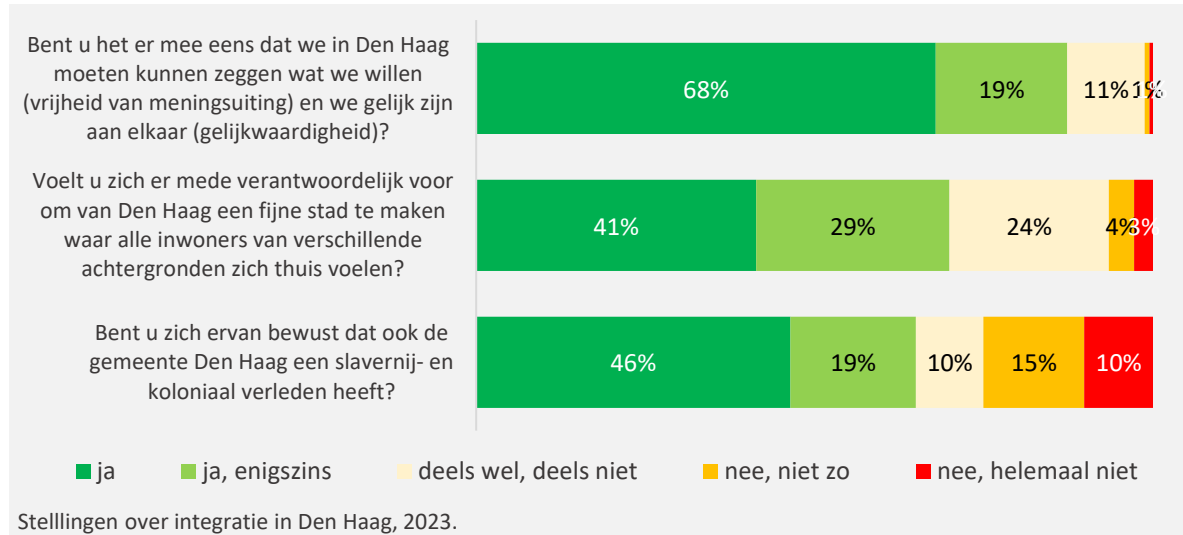
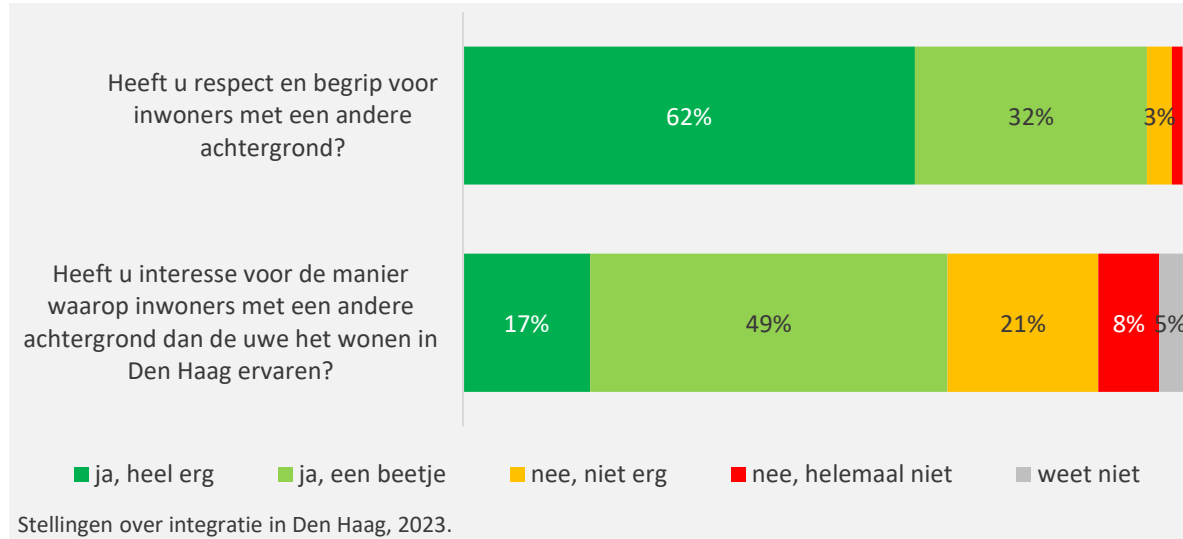
Zes op de tien Hagenaars voelen zich heel erg thuis in Den Haag (60%) en nog eens drie op de tien ‘een beetje’ (30%). Dat betekent dat negen op de tien inwoners zich in meer of mindere mate thuis voelen in Den Haag. Een klein aandeel van de inwoners voelt zich hier niet erg (7%) of helemaal niet thuis (2%) of weet het niet (1%).

Oudere inwoners voelen zich meer dan gemiddeld thuis in Den Haag (van de 65-74 jarigen 73% ‘heel erg’ en van de 75-plussers 74% tegenover 60% gemiddeld). Inwoners van Segbroek (70%) en Scheveningen (67%) voelen zich meer dan gemiddeld ‘heel erg’ thuis in Den Haag. Inwoners van Laak, Escamp en Leidschenveen-Ypenburg geven juist iets vaker aan zich niet erg of helemaal niet thuis te voelen in Den Haag (resp. 17%, 13% en 12% tegenover 9% gemiddeld).

De mate waarin inwoners zich thuis voelen in Den Haag is de afgelopen jaren gelijk gebleven.

Bevolkingsgroepen in de Haagse samenleving (1)

Iets meer dan negen op de tien inwoners hebben (heel erg of een beetje) respect en begrip voor inwoners met een andere achtergrond (94%). Een klein percentage geeft aan niet erg (3%) of helemaal geen (2%) respect of begrip hiervoor te hebben. De 16-29 jarigen hebben het meeste respect en begrip (74% heel erg veel begrip tegenover 62% gemiddeld). Twee derde van de Hagenaren heeft (heel erg of een beetje) interesse in de manier waarop inwoners met een andere achtergrond het wonen in Den Haag ervaren (66%), één op de vijf niet erg (21%) en bijna één op de tien helemaal niet (8%). Hoger opgeleiden zijn meer dan gemiddeld geïnteresseerd hierin (77%).

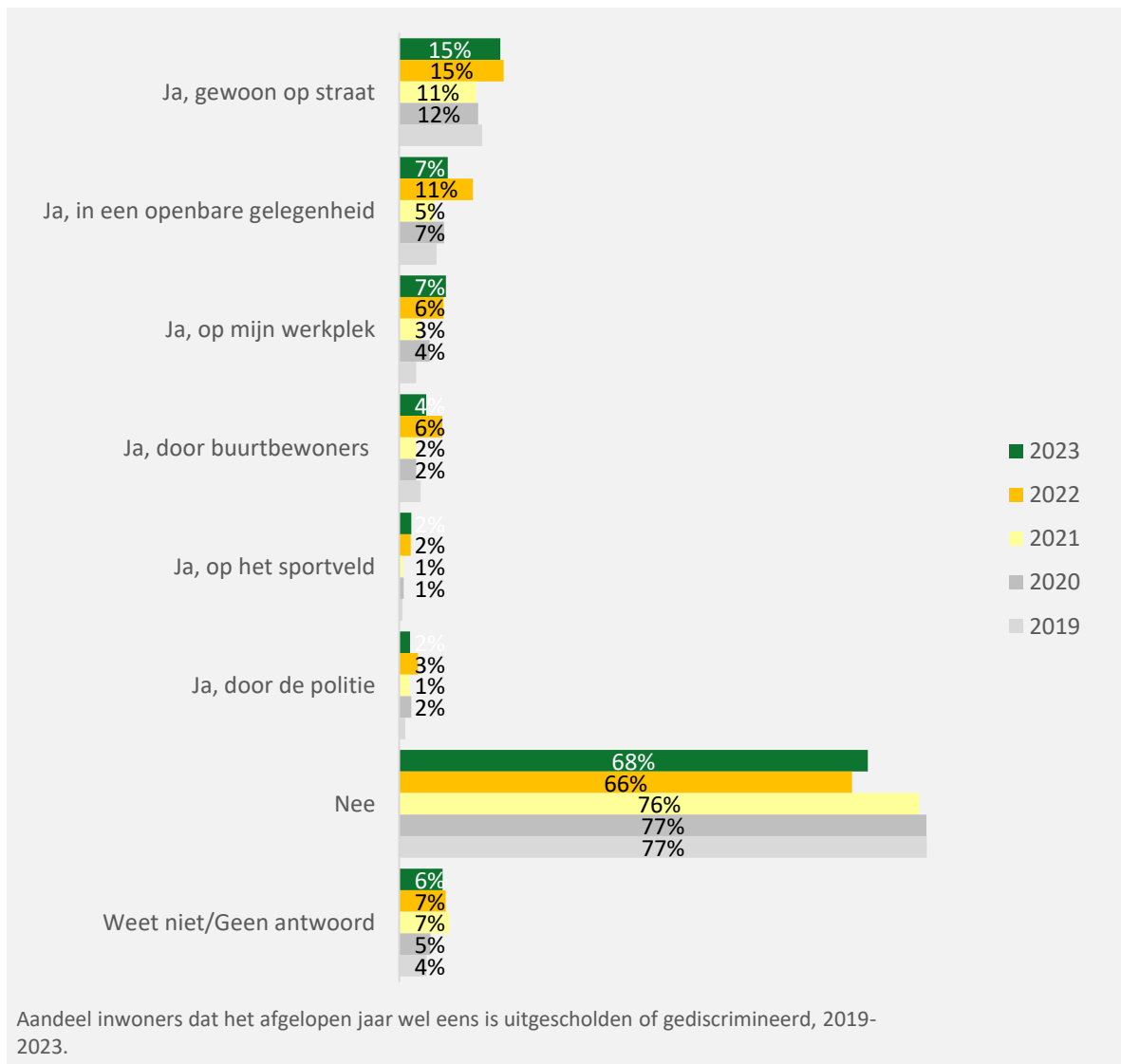
Het overgrote deel van de Hagenars is het ermee eens dat inwoners in Den Haag moeten kunnen zeggen wat ze willen (vrijheid van meningsuiting) en dat iedereen gelijk is aan elkaar (gelijkwaardigheid) (87% mee eens of enigszins mee eens). Over de verantwoordelijkheid die zij voelen om van Den Haag een fijne stad te maken voor alle inwoners zijn de meningen iets meer verdeeld. Zeven op de tien voelen zich hiervoor verantwoordelijk (70%), maar een klein deel van de inwoners ook niet (7% niet zo of helemaal niet). Het aandeel inwoners dat zich verantwoordelijk voelt is iets afgenomen vergeleken met vorig jaar (van 75% in 2022 naar 70% in 2023). Iets meer dan zes op de tien inwoners zijn zich bewust van het slavernijverleden van Den Haag (65% ja of enigszins), één op de tien deels wel, deels niet (10%) en een kwart niet zo (15%) of helemaal niet (10%). Lager opgeleiden zijn zich hiervan minder bewust dan gemiddeld (58% ja of enigszins tegenover 65% gemiddeld).

Bevolkingsgroepen in de Haagse samenleving (2)

Inwoners is gevraagd welke lessen er getrokken kunnen worden uit het koloniale verleden van Den Haag zodat alle inwoners van verschillende achtergronden zich thuis zouden moeten voelen. Iets meer dan vier op de tien inwoners die een suggestie hebben gegeven, geven aan dat het slavernijverleden erkend moet worden, er excuses moeten worden gemaakt en dat er gepraat moet worden over het verleden (42%). Daarnaast is één op de zes inwoners van mening dat iedereen een gelijkwaardige behandeling verdient (17%). Nog eens 4% vindt dat inwoners respect voor elkaar moeten hebben en elkaar in waarde moeten laten naast 3% die van mening is dat er niet te snel geoordeeld moet worden. Eén derde is juist van mening dat er in het heden geleefd moet worden en dat er geen lessen te leren zijn uit het slavernijverleden (32%).

Vervolgens hebben inwoners de vraag gekregen wat zij de drie belangrijkste kernwaarden vinden van de Nederlandse rechtsstaat. Iets meer dan de helft van de genoemde kernwaarden heeft betrekking op gelijkwaardigheid, gelijkheid en gelijke kansen (53%). Vier op de tien noemen 'vrijheid' (40%) als kernwaarde en circa één op de vijf vrijheid van meningsuiting (19%). Een zesde vindt respect hebben voor elkaar een belangrijke kernwaarde (17%) en ongeveer één op de tien denkt hierbij aan democratie (13%), rechtspraak, solidariteit, rechtvaardigheid of veiligheid (allemaal 9%). In iets mindere mate wordt eerlijkheid (7%) genoemd.

Een kwart van de inwoners is het afgelopen jaar wel eens gediscrimineerd of uitgescholden (25%). Iets meer dan twee derde heeft hiermee niet te maken gehad (68%) en 6% weet dit niet (meer). Inwoners zijn vooral op straat (15%), in een openbare gelegenheid (7%) of op de werkplek (7%) gediscrimineerd of uitgescholden.

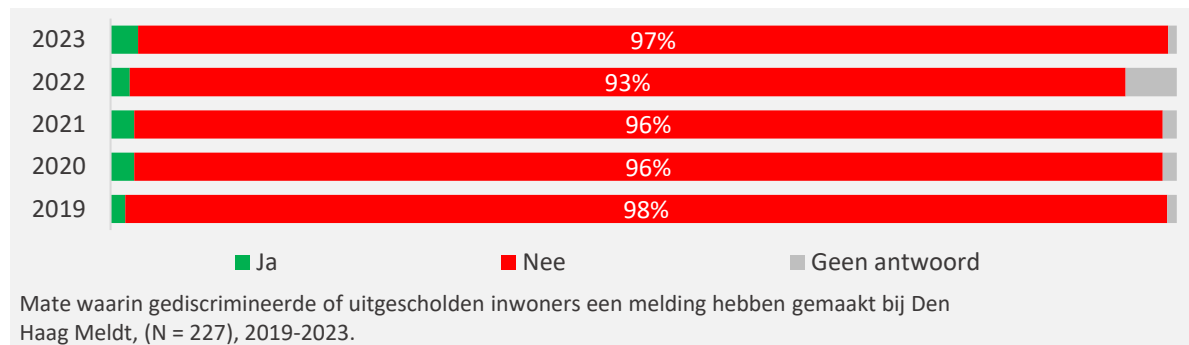
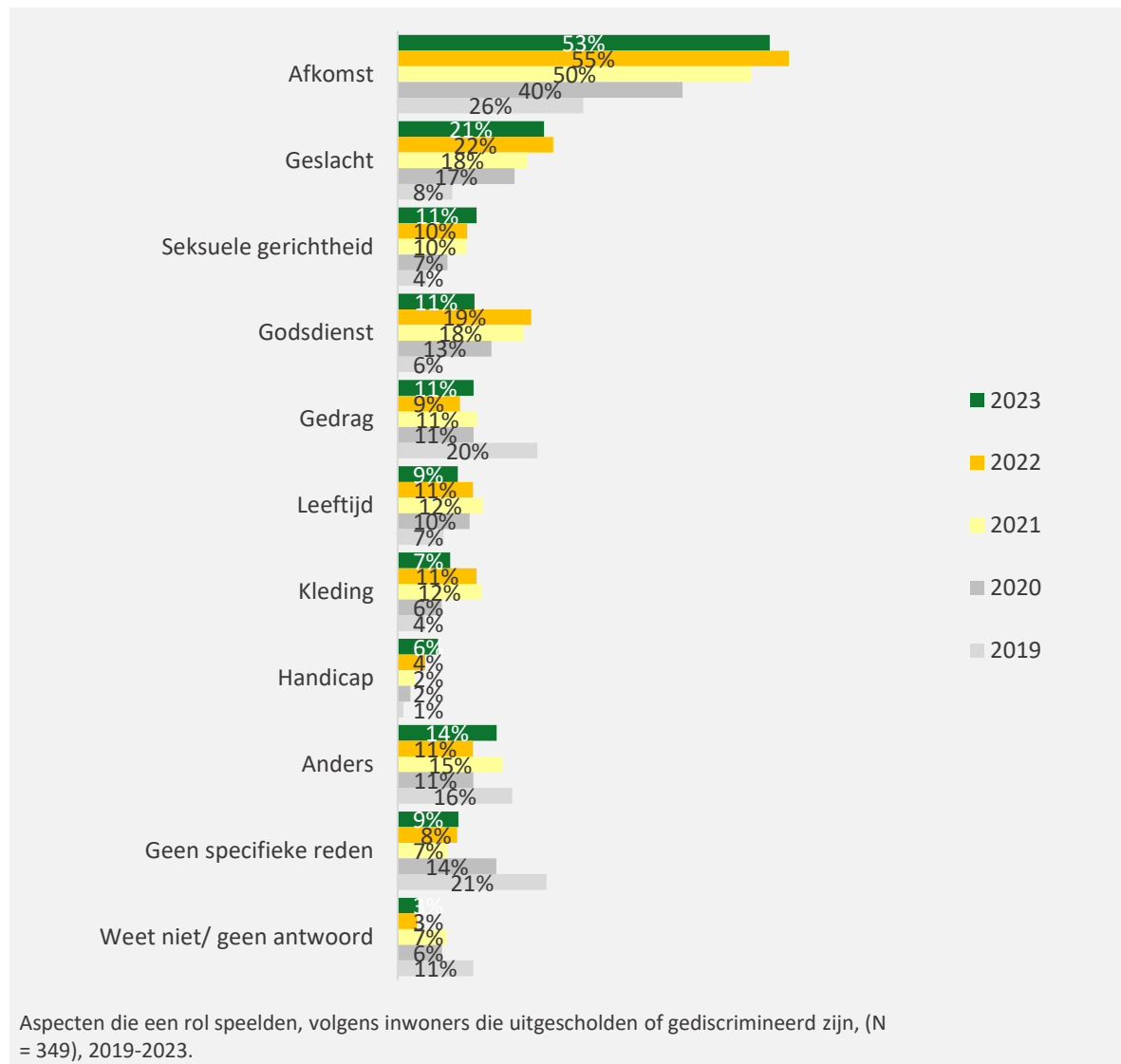
Vergeleken met voorgaande jaren is er een lichte daling te zien in het aandeel inwoners dat wel eens uitgescholden of gediscrimineerd is (van 27% in 2022 naar 25% in 2023). In openbare gelegenheden en door buurtbewoners worden inwoners iets minder vaak uitgescholden of gediscrimineerd (van resp. 6% in 2022 naar 4% in 2023 en van 11% in 2022 naar 7% in 2023).

Inwoners uit de stadsdelen Laak en Escamp geven iets meer dan gemiddeld aan wel eens uitgescholden of gediscrimineerd te zijn op straat (resp. 25% en 18% tegenover 15% gemiddeld).

Daarnaast geven 45-64 jarige Hagenaars vaker aan dat ze zijn uitgescholden of gediscrimineerd (29%), 65-plussers hebben dit veel minder ervaren (circa 12%).

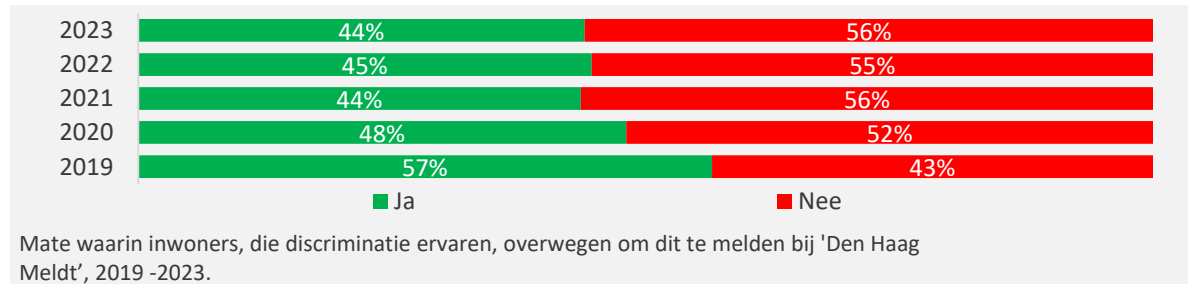
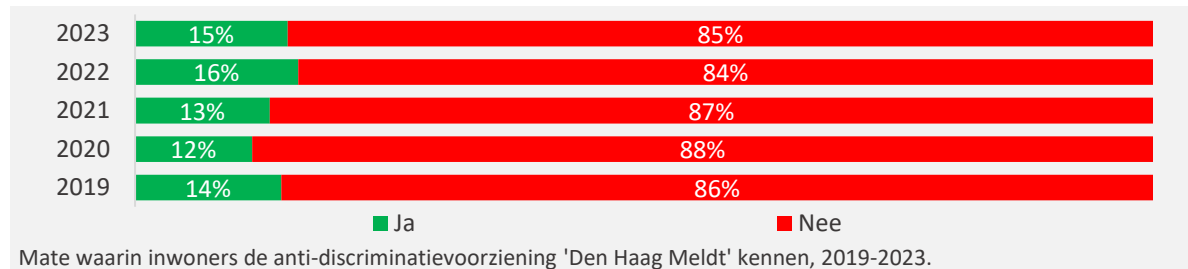
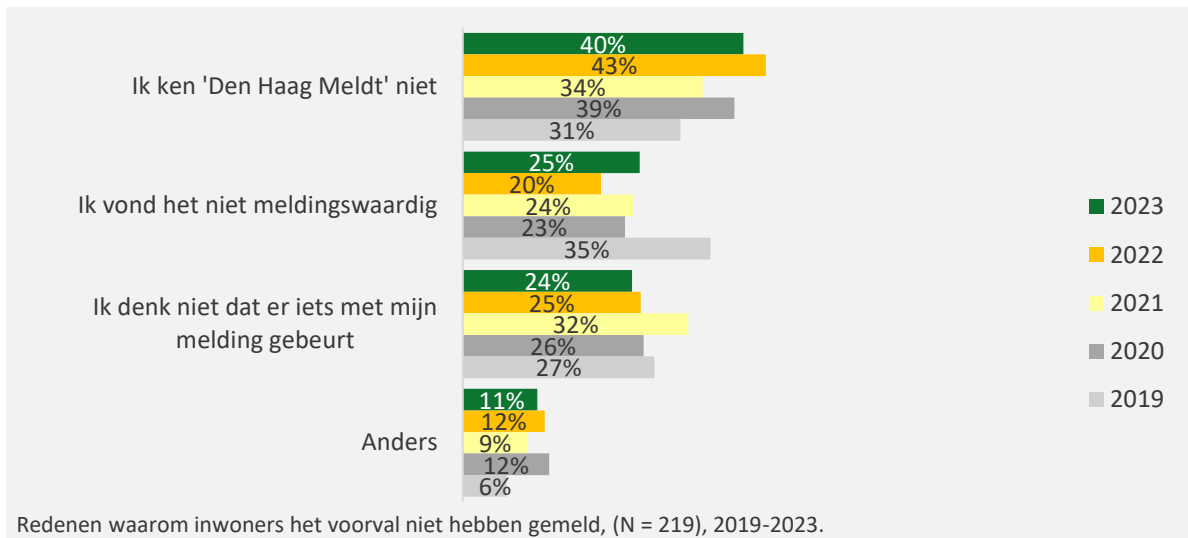
Discriminatie (2)

Bij iets meer dan de helft van de inwoners die zijn uitgeschoolden of gediscrimineerd, hing dit samen met hun afkomst (53%). Daarnaast had dit bij circa één op de vijf te maken met het geslacht (21%). In één op de tien gevallen speelde de seksuele gerichtheid, de godsdienst of het gedrag een rol (allemaal 11%). Ook leeftijd (9%), kleding (7%) of een handicap (6%) waren bij een aantal inwoners de aanleiding.

Het uitschelden of discrimineren worden op basis van afkomst (de meest genoemde vorm van discriminatie) neemt, na een toename tussen 2019 en 2022, dit jaar weer iets af (van 55% in 2022 naar 53% in 2023). Vooral discriminatie op basis van godsdienst is gedaald vergeleken met 2022 (van 19% in 2022 naar 11% in 2023).

Inwoners die zijn uitgeschoolden of gediscrimineerd hebben vrijwel nooit een melding hiervan doorgegeven bij 'Den Haag Meldt' (3%). Dit percentage varieert sinds 2016 tussen de 0% en 4%.

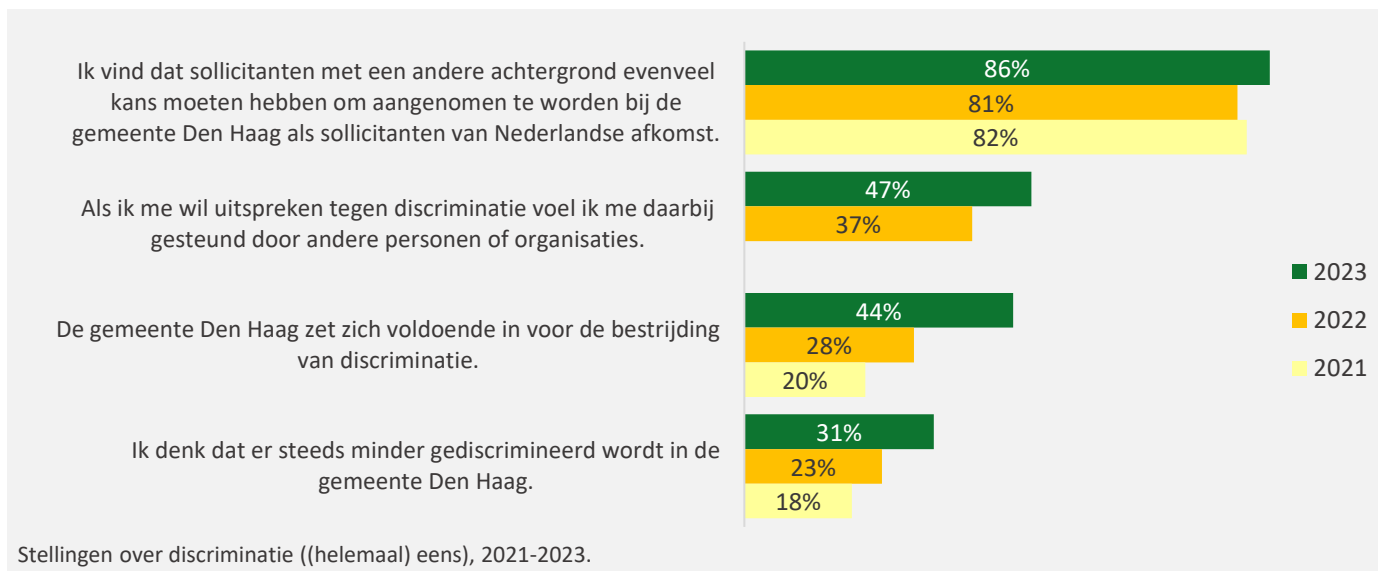
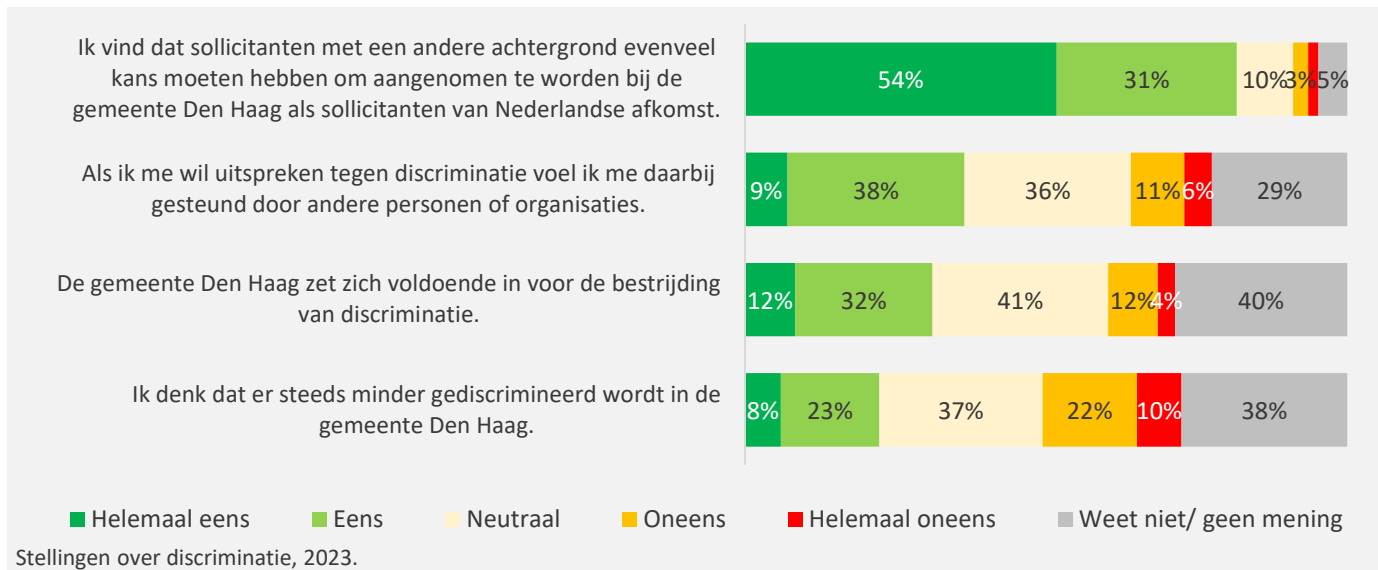
Wanneer inwoners die zijn gediscrimineerd of uitgescholden de vraag krijgen waarom zij dit niet bij 'Den Haag Meldt' hebben gemeld, dan worden hiervoor meerdere redenen naar voren gebracht. Ruim vier op de tien inwoners geven aan Den Haag Meldt niet te kennen (40%), een kwart doet dit niet omdat zij denken dat het niet meldenswaardig is (25%) of zij verwachten dat er niets met de melding gebeurt (24%).

Circa één op de zeven inwoners is bekend met de discriminatievoorziening 'Den Haag Meldt' (15%). Het overgrote deel van de inwoners kent deze voorziening echter niet (85%).

Op de vraag of inwoners discriminatie zouden melden als zij dit ervaren, geven ruim vier op de tien aan dit wel te overwegen (44%), iets meer dan de helft zou dit niet doen (56%).

De mate waarin inwoners overwegen discriminatie te melden bij 'Den Haag Meldt' is vergelijkbaar met 2022 en 2021. In de jaren daarvoor was de meldingsbereidheid groter (48% in 2020 en 57% in 2019).

Discriminatie (4)

Aan inwoners zijn verschillende stellingen voorgelegd over discriminatie in de gemeente Den Haag.

Acht op de tien inwoners vinden dat sollicitanten met een andere achtergrond evenveel kans moeten hebben om aangenomen te worden bij de gemeente Den Haag als sollicitanten van Nederlandse afkomst (85%), slechts 2% is het hiermee (helemaal) niet eens. Bijna de helft van de inwoners voelt zich gesteund door andere personen of organisaties als zij zich willen uitspreken tegen discriminatie (47%), 17% voelt zich hierin niet gesteund. Ruim vier op de tien vinden dat de gemeente Den Haag zich voldoende inzet voor de bestrijding van discriminatie (44%), één op de zeven inwoners vindt dat dit niet het geval is (16%). Drie op de tien inwoners denken dat er steeds minder gediscrimineerd wordt in de gemeente Den Haag (31%), een vergelijkbaar aandeel (32%) denkt echter dat dit niet het geval is. Bij de laatste drie stellingen geven drie tot vier op de tien inwoners aan dit niet te weten of geen mening hierover te hebben.

In vergelijking met de vorige meting zijn inwoners vaker van mening dat zij zich gesteund voelen door anderen of organisaties als zij zich willen uitspreken tegen discriminatie (van 37% in 2022 naar 47% in 2023). Ook vindt een groter aandeel inwoners dat de gemeente Den Haag zich voldoende inzet voor de bestrijding van discriminatie (van 28% in 2022 naar 44% in 2023). Inwoners denken ook vaker dat er steeds minder gediscrimineerd wordt in Den Haag (van 23% in 2022 naar 31% in 2023).

Den Haag

Inwonersonderzoek 2023

GGD Haaglanden

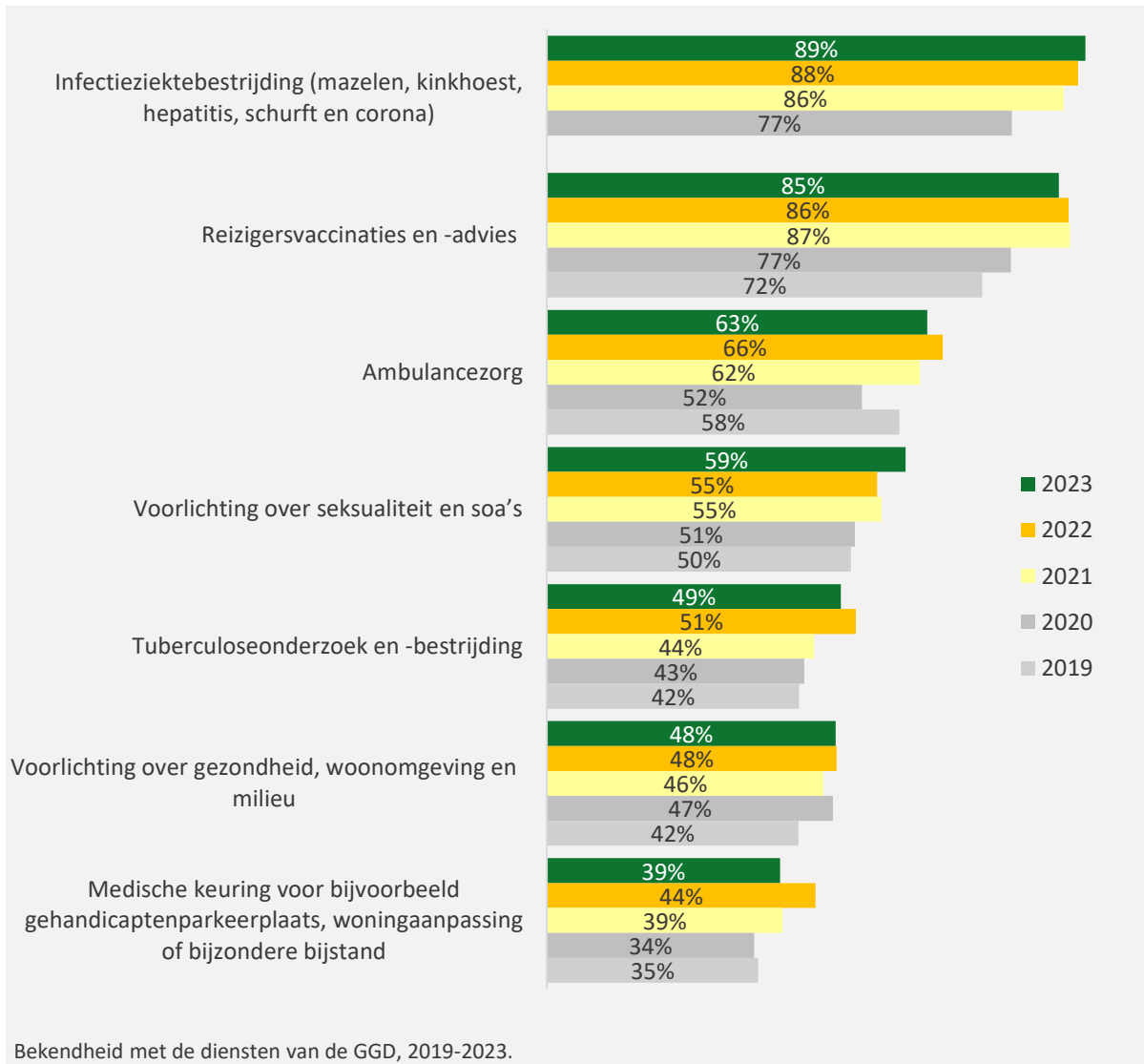

GGD
Haaglanden

GGD Haaglanden maakt deel uit van de gemeente Den Haag en bewaakt, beschermt en bevordert de collectieve gezondheid van de burgers. In de enquête zijn enkele vragen opgenomen die specifiek gaan over de bekendheid met de diensten van de GGD, het contact met en het oordeel over de GGD.

- Van de verschillende diensten zijn de inwoners het meest bekend met infectieziektebestrijding en reizigersvaccinaties en -advies (resp. 89% en 85%). Iets meer dan zes op de tien zijn bekend met de ambulancezorg van de GGD (63%) en zes op de tien met de voorlichting die wordt gegeven over seksualiteit en soa's (59%). Circa de helft weet dat de GGD er is voor tuberculoseonderzoek en -bestrijding (49%) en voor voorlichting over gezondheid, woonomgeving en milieu (48%). Daarnaast zijn vier op de tien inwoners bekend met de medische keuringen van de GGD (39%).
- Twee derde van de inwoners heeft de afgelopen twee jaar contact gehad met de GGD (66%). Dit aandeel ligt lager dan in 2022 en 2021; in die jaren lag het veel hoger dan in de jaren daarvoor, wat voor een groot deel samenhangt met COVID-19.
- Inwoners die contact hebben gehad met de GGD laten zich hierover positief uit. Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening van de GGD is een 7,7, dat iets hoger is dan het rapportcijfer van vorig jaar (7,5).
- Volgens de inwoners passen veel verschillende termen bij de GGD. Zo passen volgens bijna drie kwart van de Hagenaars de termen 'betrouwbaar' (72% (helemaal) eens) en 'professioneel' (72% (helemaal) eens) bij de GGD. Zeven op de tien denken hierbij aan 'veilig' (70%) en 'deskundig' (69%) en iets meer dan de helft aan 'klantvriendelijk' (57%). Maar heel weinig inwoners associëren de GGD niet met deze termen. De associatie met de voorgelegde termen is in vergelijking met 2022 voor de meeste termen iets gestegen.

Bekendheid met de diensten van de GGD

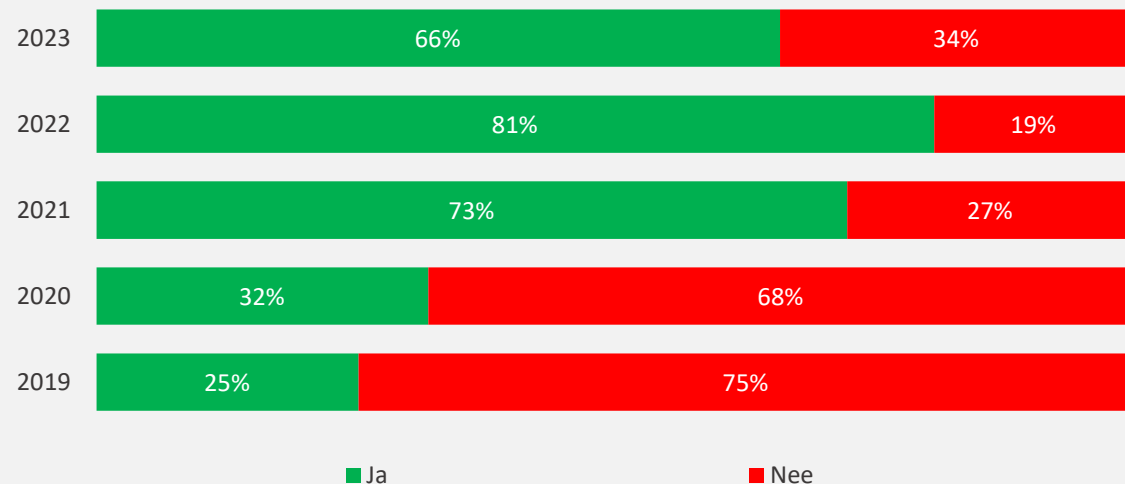

Inwoners is gevraagd naar de bekendheid met het dienstenaanbod van de GGD. De infectieziektebestrijding (89%) en reizigersvaccinaties (85%) zijn het meest bekend. Daarnaast weten iets meer dan zes op de tien van het bestaan van de ambulancezorg van de GGD (63%) en zijn zes op de tien op de hoogte van de voorlichting die wordt gegeven over seksualiteit en soa's (59%). Circa de helft weet dat de GGD er is voor tuberculoseonderzoek en -bestrijding (49%) en voor voorlichting over gezondheid, woonomgeving en milieu (48%). Vier op de tien inwoners zijn bekend met de medische keuringen van de GGD (39%).

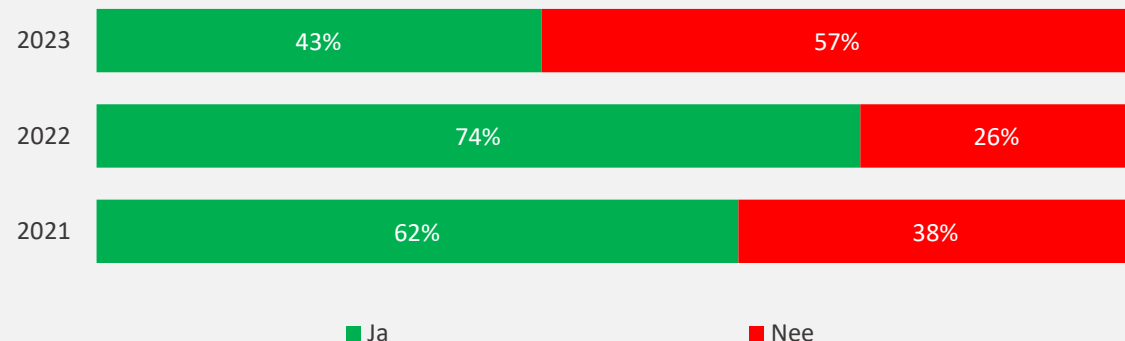
Inwoners tot 30 jaar en de 30-44-jarigen weten iets vaker dat de GGD er is voor voorlichting over seksualiteit en soa's, het is 64% vergeleken met 59% gemiddeld. Inwoners in de leeftijdscategorie 75-plus weten dit minder vaak (28%). Inwoners tot 30 jaar weten juist minder vaak dan gemiddeld dat de GGD zich bezighoudt met tuberculoseonderzoek en -bestrijding (28%) en medische keuringen voor bijv. gehandicaptenparkeerplaatsen (19%).

Vergeleken met 2022 is de bekendheid van de meeste diensten iets gedaald of ongeveer gelijk gebleven. Wel is de bekendheid toegenomen van de voorlichting over seksualiteit en soa's (van 55% in 2022 naar 59% in 2023). De bekendheid van de medische keuring en ambulancezorg zijn iets afgenomen (resp. van 44% in 2023 naar 39% in 2023 en van 66% in 2022 naar 63% in 2023).

Contact met de GGD

Aandeel inwoners dat contact heeft gehad met de GGD in de afgelopen twee jaar, 2019-2023.

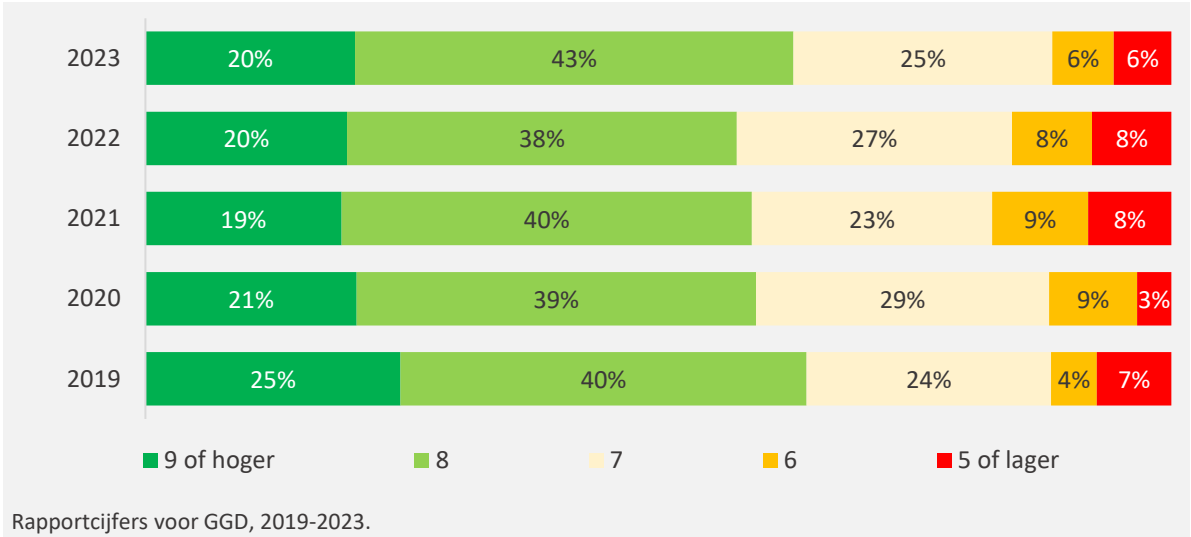
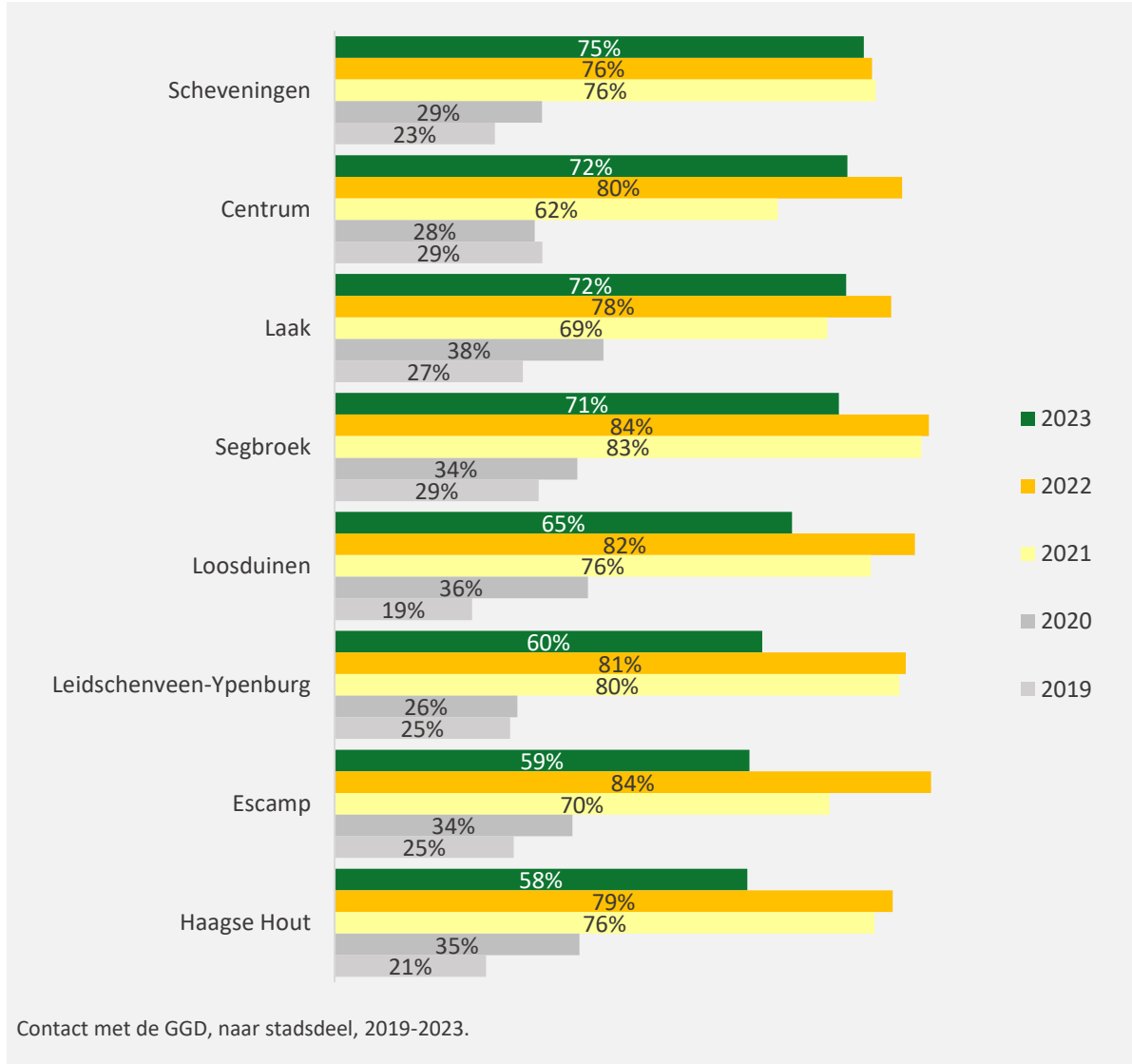
Aandeel inwoners dat contact heeft gehad met de GGD omdat ze vragen hadden over COVID-19, 2021-2023.

Twee derde van de inwoners heeft de afgelopen twee jaar contact gehad met de GGD (66%). Dit aandeel ligt lager dan in 2022 en 2021; in die jaren lag het veel hoger dan in de jaren daarvoor, wat voor een groot deel samenhangt met COVID-19.

Van de inwoners die het afgelopen jaar contact hebben gehad met de GGD heeft namelijk 43% contact gehad over COVID-19. Dit aandeel is veel lager dan in 2021 en 2022.

Jongeren hebben minder dan gemiddeld contact gehad met de GGD met vragen omtrent COVID-19 (28% tegenover 43% gemiddeld).

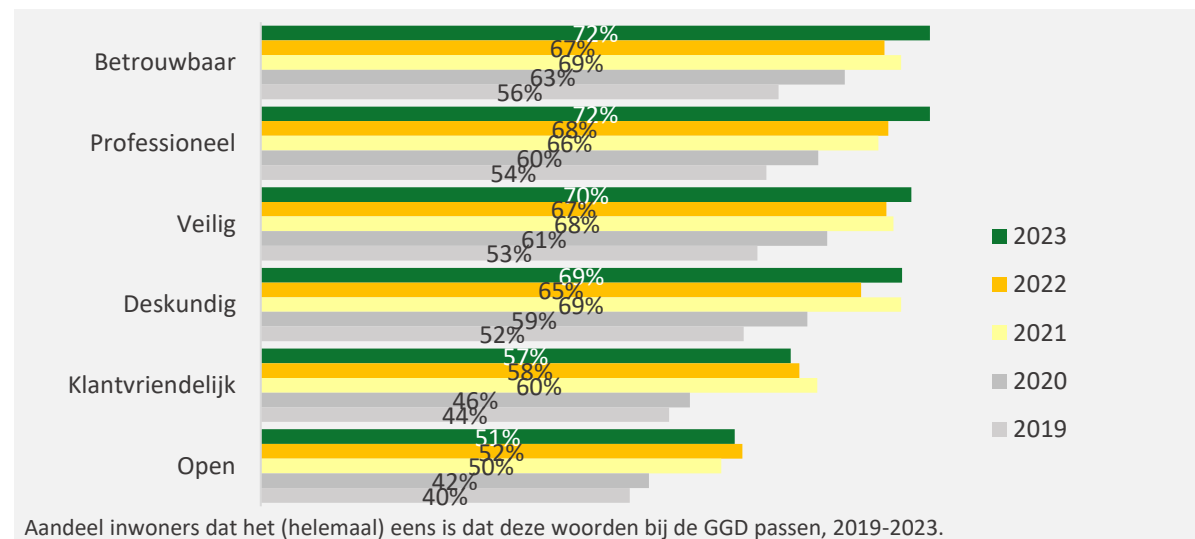
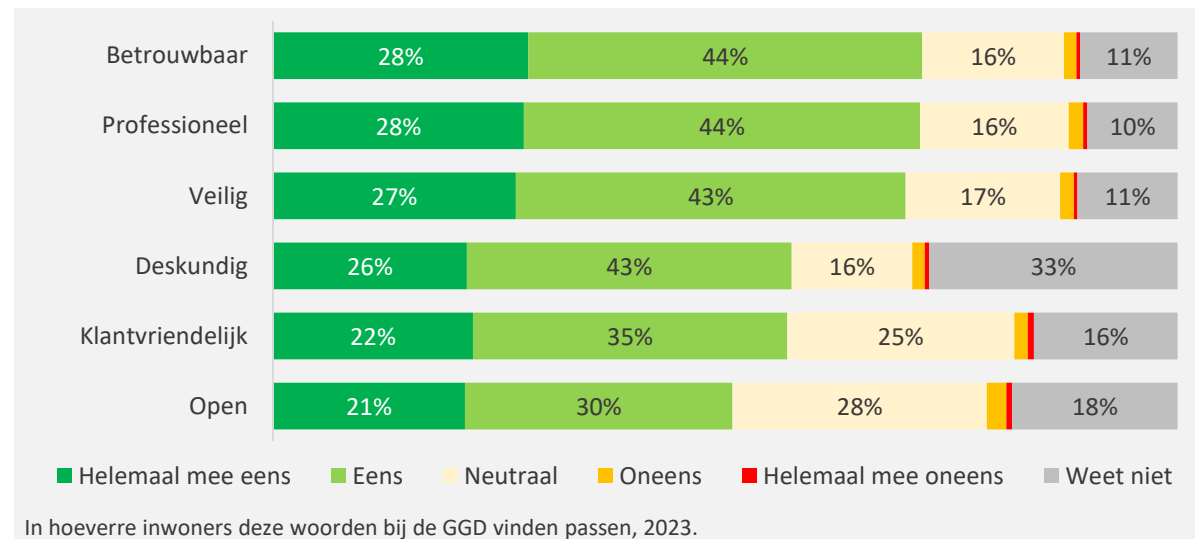
Contact met de GGD

Inwoners van Scheveningen (75%), Centrum (72%), Laak (72%) en Segbroek (71%) hebben iets meer dan gemiddeld contact gehad met de GGD, inwoners van Leidschenveen-Ypenburg (60%), Escamp (59%) en Haagse Hout (58%) juist iets minder vaak.

Inwoners die contact hebben gehad met de GGD zijn over het algemeen positief hierover. Zij geven gemiddeld een 7,7 als rapportcijfer voor de dienstverlening van de GGD. Dit cijfer is iets hoger dan dat van vorig jaar (7,5). Bijna zes op de tien inwoners geven een 8 of hoger (63%) en 6% geeft een onvoldoende (5 of lager).

Waardering van de diensten van de GGD

Inwoners is gevraagd in welke mate zij een aantal voorgelegde termen van toepassing vinden op de GGD. Bijna drie kwart van de inwoners associeert de GGD met de term 'betrouwbaar' (72% (helemaal) eens), 'professioneel' (72% (helemaal) eens). Zeven op de tien inwoners denkt aan 'veilig' (70%), en 'deskundig' (69%) en meer dan de helft aan 'klantvriendelijk' (57%). Ook de kwalificatie 'open' (51%) vindt de helft van de inwoners horen bij de GGD. Er zijn maar heel weinig inwoners die van mening zijn dat deze termen (helemaal) niet passen bij de GGD (0% tot 1%). Tussen de 16% en 28% van de inwoners laat zich neutraal uit over de voorgelegde termen en 10% tot 33% weet het niet.

Vergeleken met 2022 worden de termen 'betrouwbaar', 'professioneel', 'veilig' en 'deskundig' in 2023 iets vaker geassocieerd met de GGD.

Inwonersonderzoek 2023

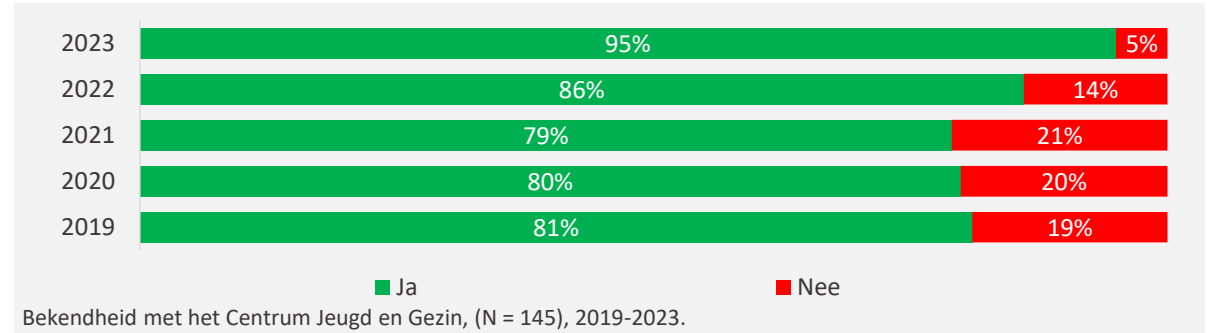
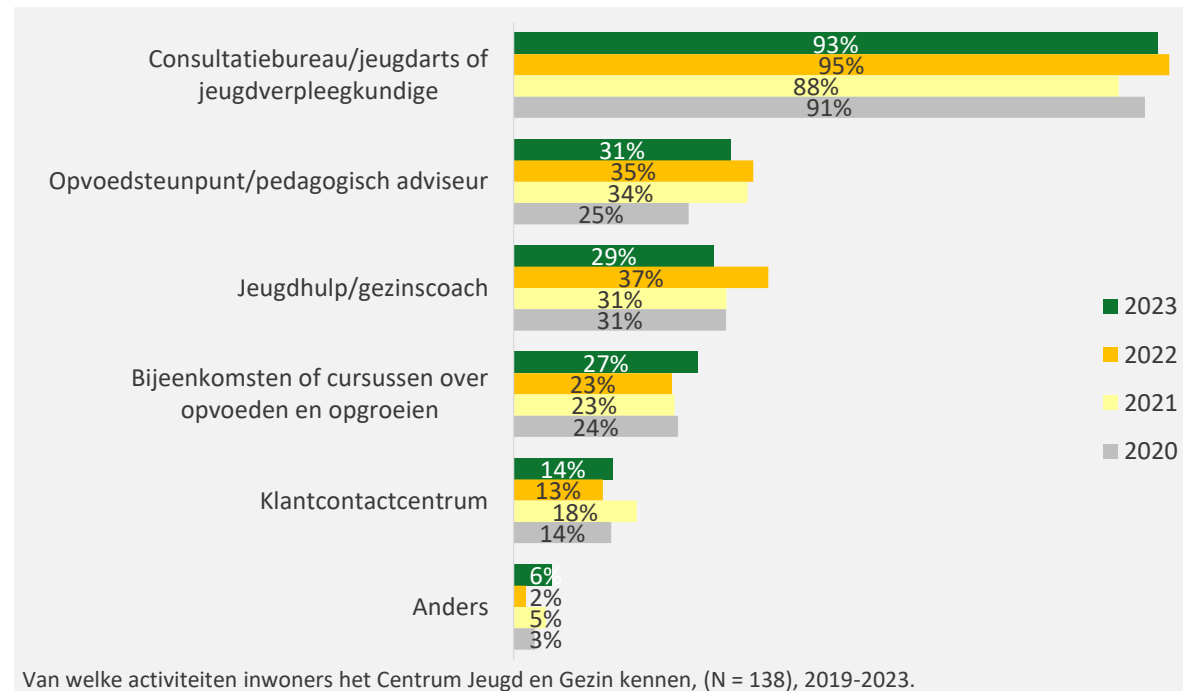
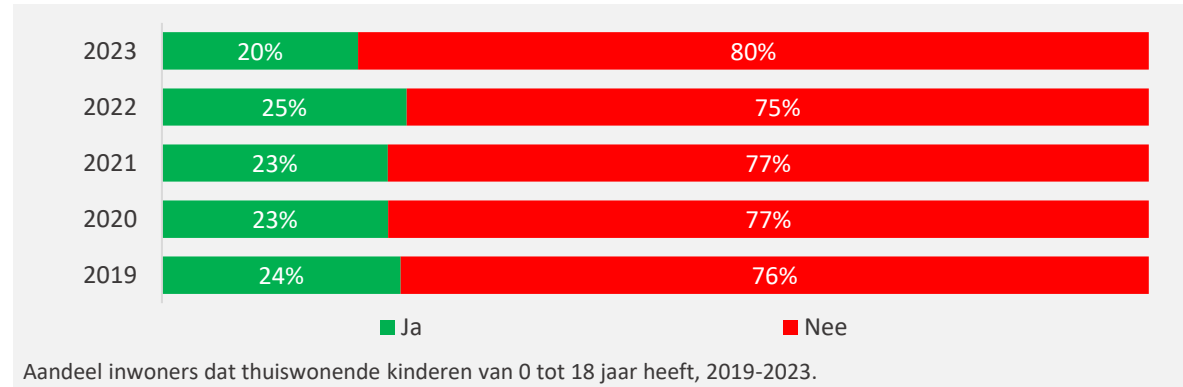
Jeugd

In het inwonersonderzoek zijn vragen gesteld over de bekendheid met en het gebruik van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). De vragen over het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn alleen gesteld aan inwoners met thuiswonende kinderen van 0 tot 18 jaar. Bij hen is geïnventariseerd met welke diensten van het CJG zij bekend zijn en waar zij naar informatie zoeken over gezondheid en opvoeden.

- Eén op de vijf inwoners heeft thuiswonende kinderen van 0 tot 18 jaar (20%). Dit is iets minder dan afgelopen jaren, toen minimaal 23% van de inwoners thuiswonende kinderen had.
- Bijna alle ouders met thuiswonende kinderen in die leeftijd kennen het CJG (95%). Dit is het hoogste percentage sinds het begin van de meting in 2018, toen dit nog gold voor 69% van de ouders.
- Net als in voorgaande jaren zijn de ouders het meest bekend met het CJG als consultatiebureau/jeugdarts of jeugdverpleegkundige (93%). Drie op de tien ouders zijn bekend met het CJG als opvoedsteunpunt/pedagogisch adviseur (31%) en als aanbieder van jeugdhulp/gezinscoach (29%). De bekendheid met het CJG schommelt enigszins door de jaren heen. In 2023 is er vooral een afname bij de bekendheid van het CJG als jeugdhulp/gezinscoach (van 37% in 2022 naar 29% in 2023) en juist een toename bij de bekendheid van bijeenkomsten of cursussen over opvoeden en opgroeien (van 23% in 2022 naar 27% in 2023).
- Voor vragen over opvoeden en opgroeien van kinderen raadplegen vier op de tien ouders het CJG (42%). Er gaan dit jaar minder ouders naar het CJG in vergelijking met 2022 (van 51% in 2022 naar 42% in 2023), maar dit is meer dan in de jaren daarvoor (37% in 2021, 39% in 2020 en 38% in 2019). Ouders in de leeftijdscategorie tot 29 jaar en inwoners van het Haagse Hout gaan meer dan gemiddeld te rade bij het CJG (resp. 63% en 62%).

Bekendheid en activiteiten van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

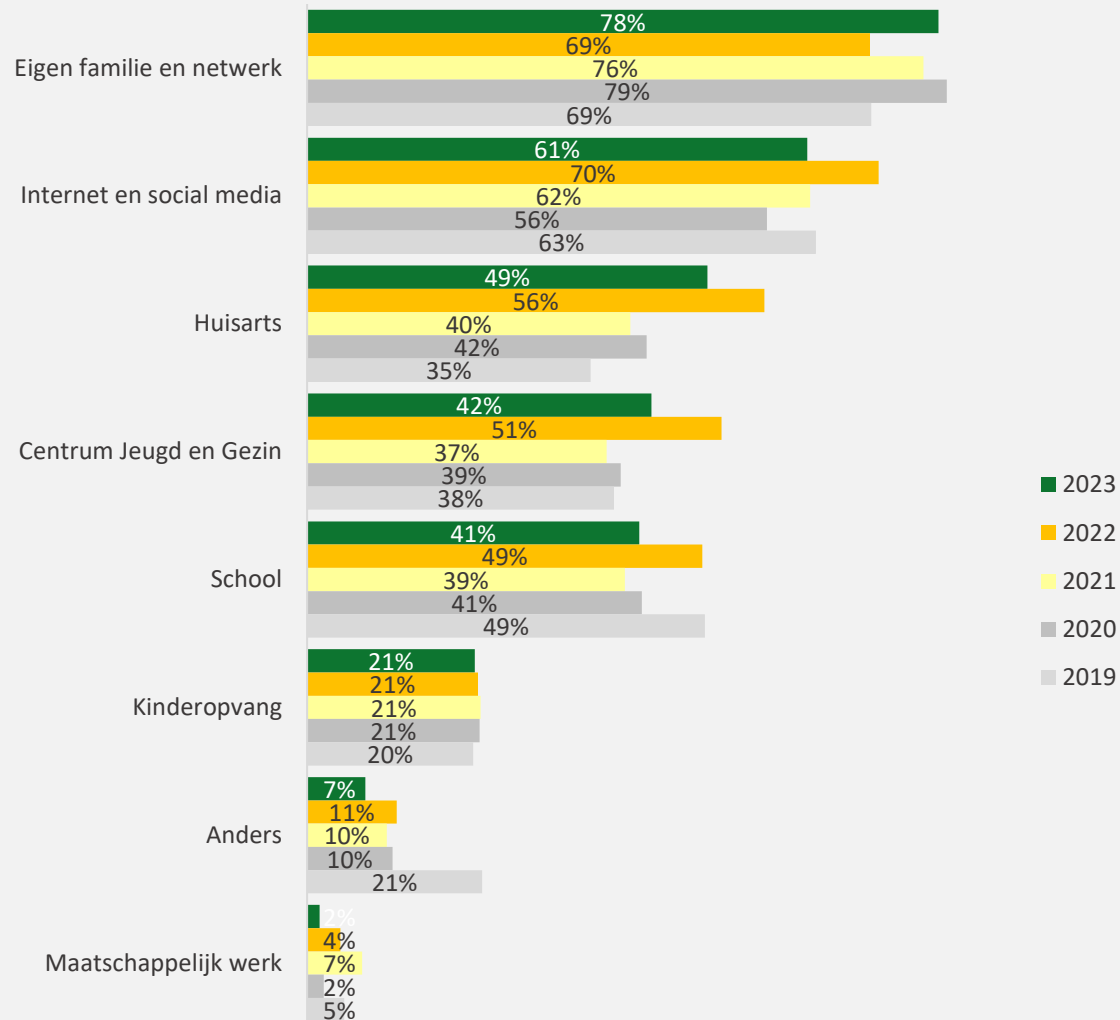

Eén op de vijf inwoners heeft thuiswonende kinderen tussen 0 en 18 jaar (20%). Bijna alle ouders met thuiswonende kinderen zijn bekend met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) (95%).

Iets meer dan negen op de tien ouders die bekend zijn met het CJG kennen het CJG als zijnde het consultatiebureau/jeugdarts of jeugdverpleegkundige (93%). Drie op de tien ouders zijn bekend met het CJG als opvoedsteunpunt/pedagogisch adviseur (31%) alsook als aanbieder van jeugdhulp/gezinscoach (29%). De bijeenkomsten of cursussen over opvoeden en opgroeien van het CJG zijn bekend bij iets meer dan een kwart van de ouders (27%).

De bekendheid met het CJG schommelt door de jaren heen. In 2023 is er een afname bij de bekendheid van het CJG als jeugdhulp/gezinscoach (van 37% in 2022 naar 29% in 2023) en juist een toename bij de bekendheid van bijeenkomsten of cursussen over opvoeden en opgroeien (van 23% in 2022 naar 27% in 2023).

Vragen over opgroeien en opvoeden

Informatiekanalen die worden gebruikt voor vragen over opgroeien en opvoeden, (N = 145, 2019-2023).

Voor informatie over opgroeien en opvoeden gaan iets meer dan vier op de tien ouders naar het CJG (42%). De meeste inwoners gaan hiervoor echter te rade bij de eigen familie (78%) of zoeken informatie op het internet en via sociale media (61%).

Er gaan dit jaar minder ouders naar het CJG in vergelijking met 2022 (van 51% in 2022 naar 42% in 2023), maar dit is nog steeds hoger dan in de jaren daarvoor (37% in 2021, 39% in 2020 en 38% in 2019). Ook andere kanalen worden veel minder gebruikt dan vorig jaar zoals internet en sociale media (van 70% in 2022 naar 61% in 2023) en de huisarts (van 56% in 2022 naar 49% in 2023). Alleen de eigen familie en het sociale netwerk worden dit jaar vaker hiervoor gebruikt (van 69% in 2022 naar 78% in 2023).

In alle leeftijdscategorieën wordt de sociale kring het meest aangesproken, maar vooral in de leeftijdscategorie van 16-29 jaar. Hiervan geeft iedereen aan informatie te vragen aan de eigen familie en het eigen netwerk (100%). Ouders in deze leeftijdscategorie gebruiken (ook) veel vaker dan gemiddeld het CJG als informatiebron (63% tegenover 42% gemiddeld), evenals inwoners uit Haagse Hout (62%). Lager opgeleiden (33%), inwoners tussen de 45 en 65 jaar (28%) en inwoners van Centrum (21%) en Loosduinen (16%) gaan hiervoor minder dan gemiddeld naar het CJG.

Den Haag

Inwonersonderzoek 2023

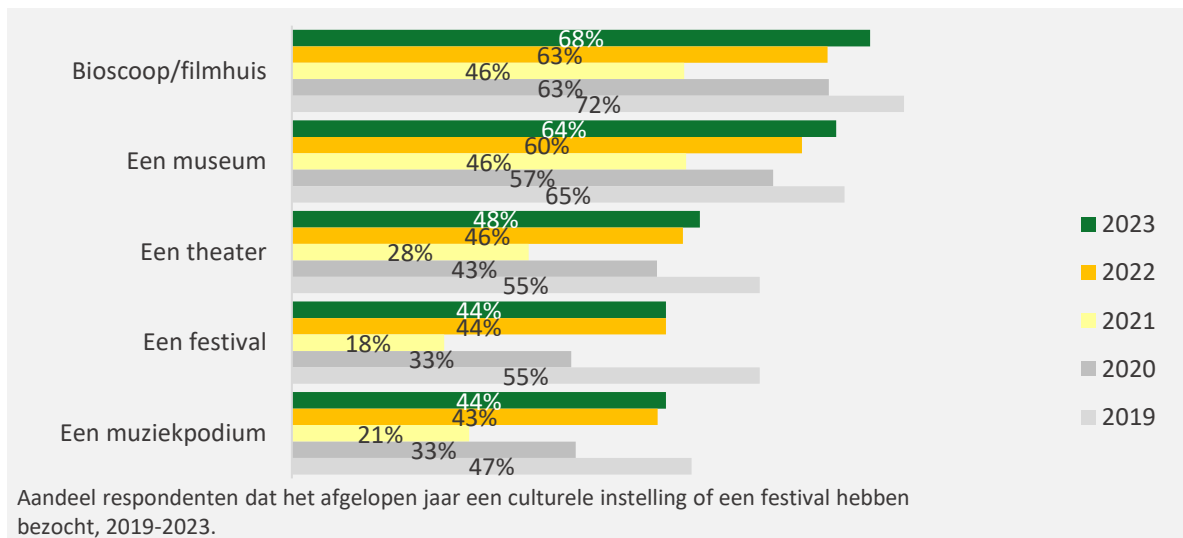
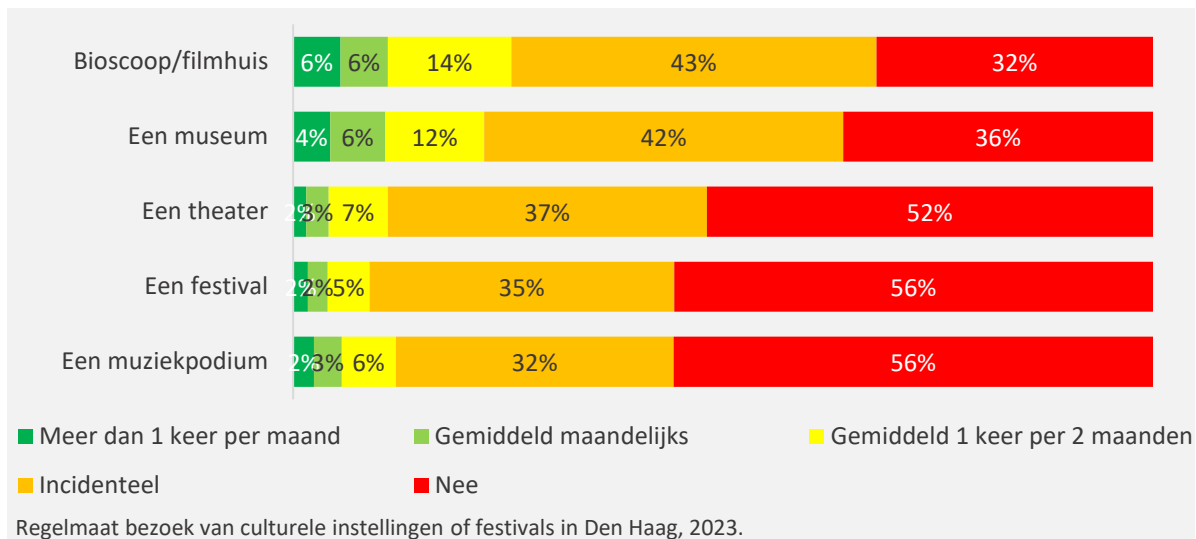
Cultuurparticipatie in Den Haag

De gemeente Den Haag kent veel musea, theaters, bioscopen, podia, festivals en andere culturele voorzieningen. De gemeente wil graag weten in hoeverre de aanwezige voorzieningen en festivals worden bezocht en hoe het culturele aanbod wordt beoordeeld.

- Van alle respondenten heeft 84% het afgelopen jaar wel eens een museum, bioscoop, theater, muziekpodium of festival bezocht, vier op de tien deden dit tenminste één keer per twee maanden (42%) en 21% maandelijks.
- Van alle culturele instellingen worden bioscopen en musea het vaakst bezocht (resp. 68% en 64%). Bijna de helft van de Hagenaars is het afgelopen jaar naar een theater geweest (48%) en ruim vier op de tien zijn naar een festival (44%) of muziekpodium (44%) geweest. De bioscoop/filmhuis, het museum en het theater worden allemaal iets vaker bezocht dan in 2022 (resp. van 63% in 2022 naar 68% in 2023, van 60% in 2022 naar 64% in 2023 en van 46% in 2022 naar 48% in 2023).
- Hagenaars die niet naar een culturele instelling gingen, deden dit voornamelijk niet omdat zij hierin niet geïnteresseerd waren (33%) of omdat zij geen tijd hiervoor hadden (26%). Een kleiner aandeel vond het te duur (19%) of was wel geïnteresseerd, maar het aanbod sprak niet aan (13%).
- Hoger opgeleiden gaan over het algemeen vaker naar culturele instellingen of festivals (93%) dan lager opgeleiden (56%). Het verschil is het grootst voor musea: 76% van de hoger opgeleiden heeft een museum bezocht vergeleken met 35% van de lager opgeleiden.
- Inwoners uit Segbroek en Leidschenveen-Ypenburg gaan vaker dan gemiddeld naar een culturele instelling of festival (resp. 93% en 91% één keer of meer) en inwoners uit Escamp en Laak juist minder vaak (resp. 72% en 76%).
- Ruim een derde van de inwoners heeft in de periode van september 2022 tot en met augustus 2023 een kunstzinnige of creatieve activiteit beoefend of daar les in gehad (37%). Het ging daarbij het afgelopen jaar en de afgelopen maand het vaakst om muziek (16%). De overige activiteiten zoals beeldende kunst (7%), dans (6%), creatief schrijven (5%) of theater (5%) werden minder beoefend.
- Wanneer Hagenaars wordt gevraagd wat zij van het culturele aanbod in Den Haag vinden, is iets meer dan drie kwart positief over de diversiteit van het aanbod (77%). Daarnaast vinden zeven op de tien dat het aanbod van de Haagse cultuursector goed bij de stad past (69%) en twee derde is van mening dat het aanbod goed bij henzelf past (65%).
- Wanneer inwoners met een rapportcijfer van 1 tot 10 aan moeten aangeven hoe belangrijk kunst en cultuur in hun leven is, geven zij hiervoor gemiddeld een 7,0. Het culturele aanbod krijgt een 7,3 als rapportcijfer van de Hagenaars. Dit cijfer is net iets hoger dan in 2022 (7,2). Circa de helft geeft dit jaar een 8 of hoger (52%) en 7% een onvoldoende.

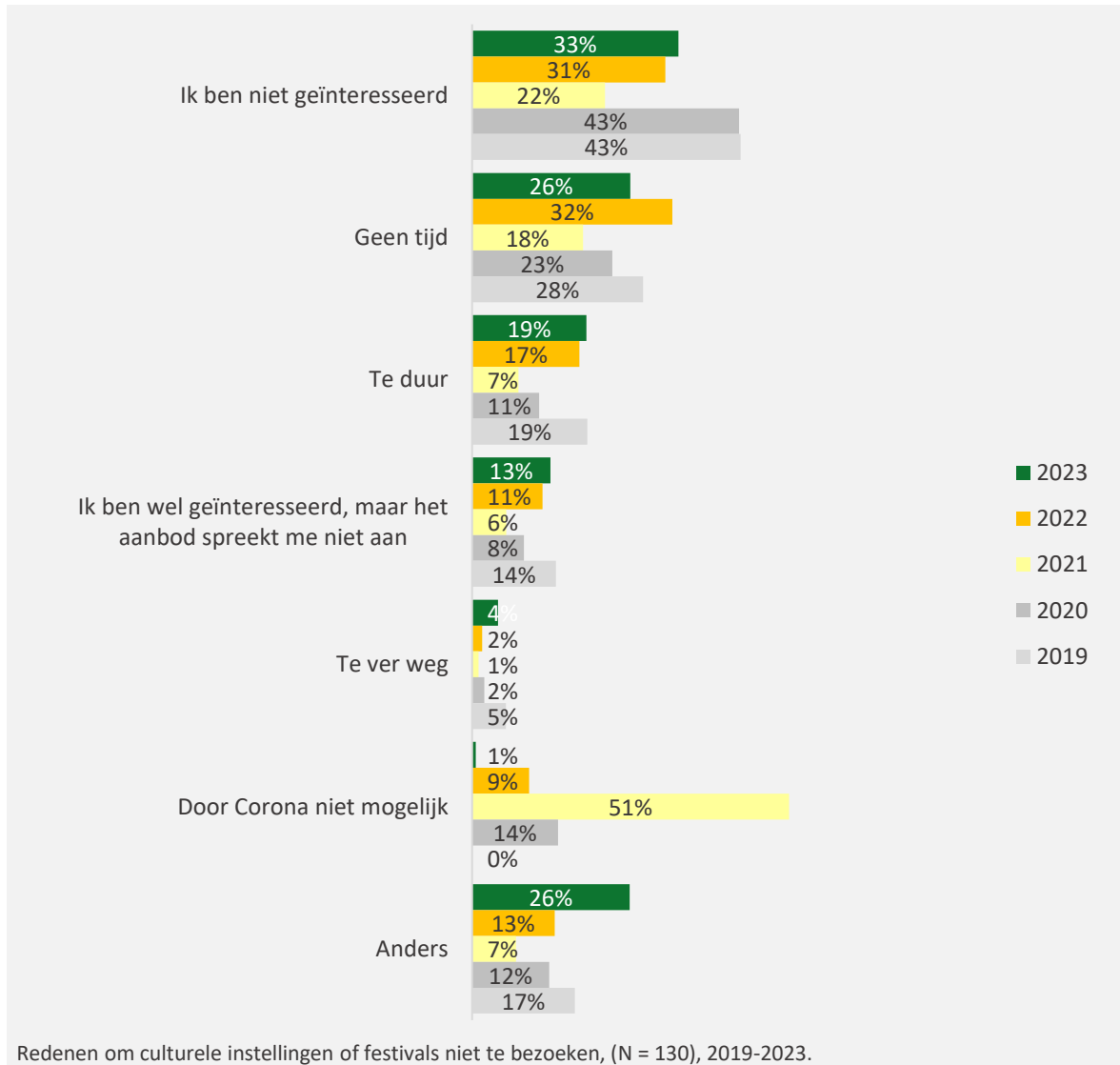
Bezoek aan culturele instellingen of festivals

Iets meer dan acht op de tien inwoners hebben de afgelopen twaalf maanden wel eens een culturele instelling of festival bezocht (84%). Vier op de tien deden dit minstens één keer per twee maanden (42%) en iets meer dan één op de vijf deed dit maandelijks (21%). Het aandeel mensen dat wel eens een culturele instelling of festival heeft bezocht is in 2023 vergelijkbaar met 2022.

Van de culturele instellingen die inwoners hebben bezocht, zijn zij het vaakst naar een bioscoop of museum gegaan (resp. 68% en 64%). Daarnaast hebben vier tot vijf op de tien inwoners een theater (48%), een festival (44%) of een muziekpodium (44%) bezocht. De bioscoop/filmhuis, het museum en het theater worden allemaal iets vaker bezocht dan in 2022 (resp. van 63% in 2022 naar 68% in 2023, van 60% in 2022 naar 64% in 2023 en van 46% in 2022 naar 48% in 2023).

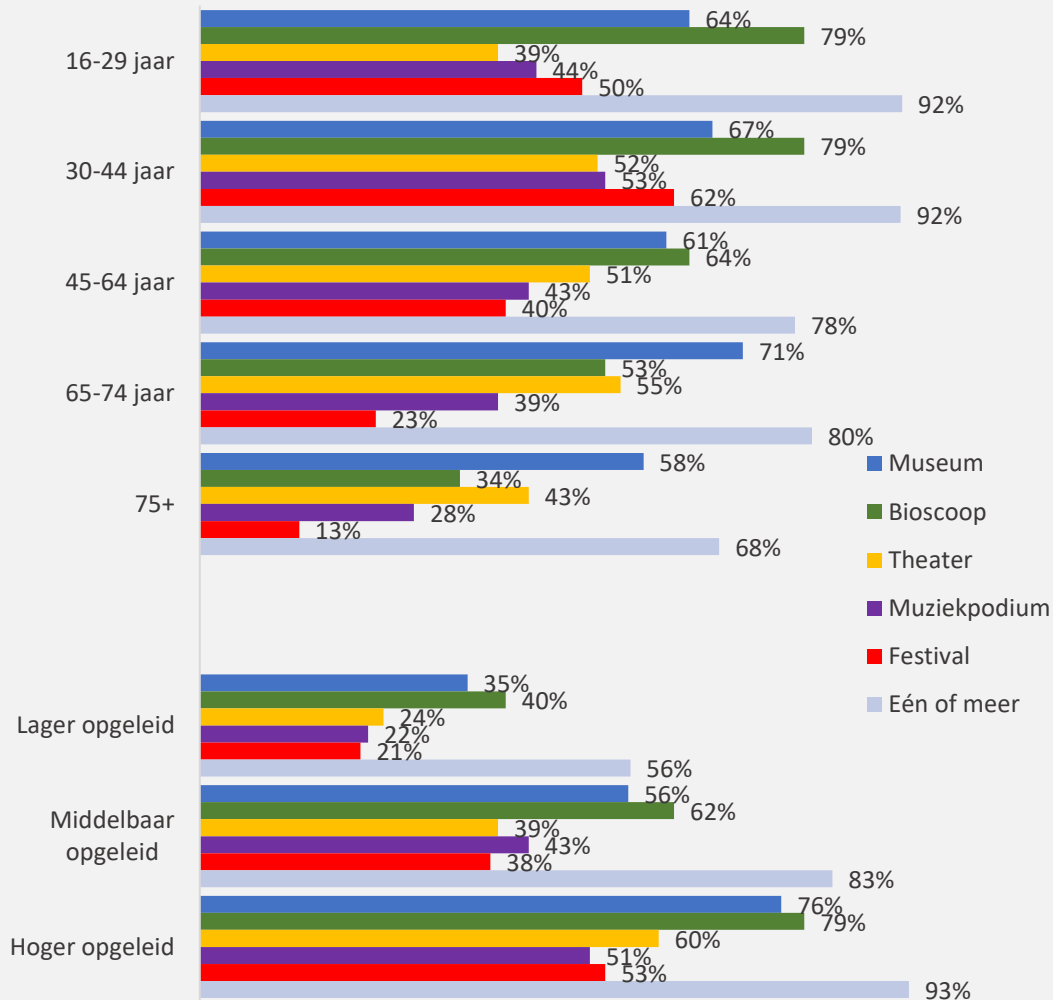
Bezoek aan culturele instellingen of festivals

Geen interesse (33%) en geen tijd (26%) zijn de belangrijkste redenen waarom inwoners niet naar een culturele instelling of festival zijn geweest. Daarnaast geeft één op de vijf Hagenaars aan het te duur te vinden (19%) en bij iets meer dan één op de tien spreekt het aanbod niet aan terwijl zij wel geïnteresseerd zijn (13%). Een kwart van de respondenten geeft nog een ander antwoord. De meeste antwoorden komen neer op te oud, ziek en gezondheid. Daarnaast geeft een deel aan er niet te kunnen komen of het niet nodig te vinden.

Inwoners tot 45 jaar geven vaker dan gemiddeld aan geen tijd te hebben gehad hiervoor (16-29 jaar: 59%, 30-44 jaar: 44%). Voor middelbaar opgeleiden geldt dat zij vaker dan gemiddeld niet geïnteresseerd zijn (48%). Dit geldt ook meer dan gemiddeld voor inwoners in de leeftijdscategorie 16 tot 29 jaar (46%).

Bezoek aan culturele instellingen of festivals

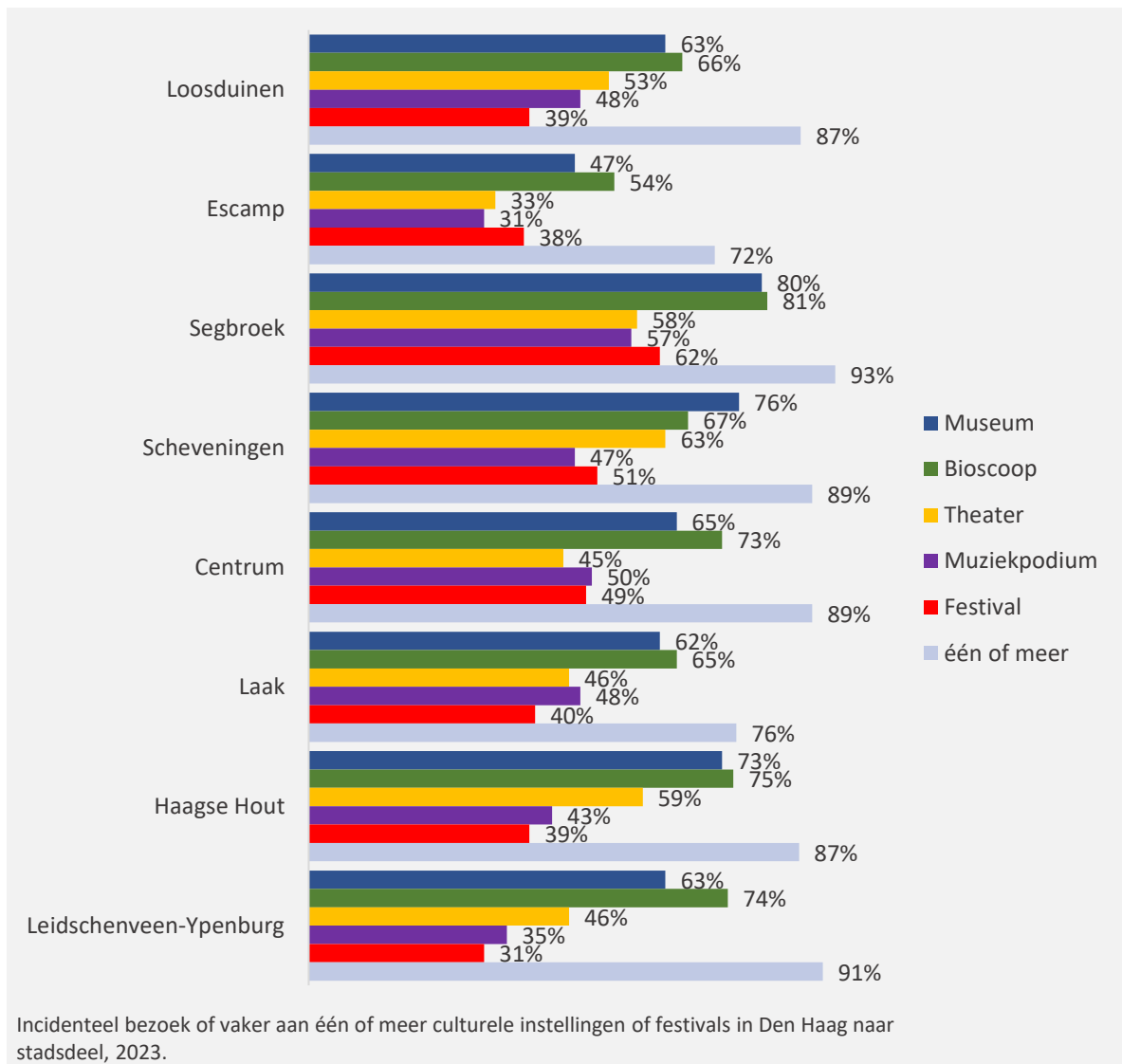

Incidenteel bezoek of vaker aan één of meerdere culturele instellingen of festivals in Den Haag naar doelgroepen, 2023.

Ouderen (75+) zijn relatief minder vaak naar culturele instellingen en festivals geweest (65% bezocht één of meer culturele instellingen vergeleken met 84% gemiddeld). Dit geldt met name voor het bezoeken van een bioscoop (34%), een muziekpodium (28%) en een festival (13%). Wat betreft het bezoek aan een theater en aan musea is het verschil ten opzichte van de overige leeftijdsgroepen kleiner. Jongeren bezoeken minder dan gemiddeld het theater (39%).

Hoger opgeleiden gaan over het algemeen vaker naar culturele instellingen of festivals (93% tegenover 56% van de lager opgeleiden). Het verschil is het grootst voor musea: 76% van de hoger opgeleiden heeft een museum bezocht vergeleken met 35% van de lager opgeleiden.

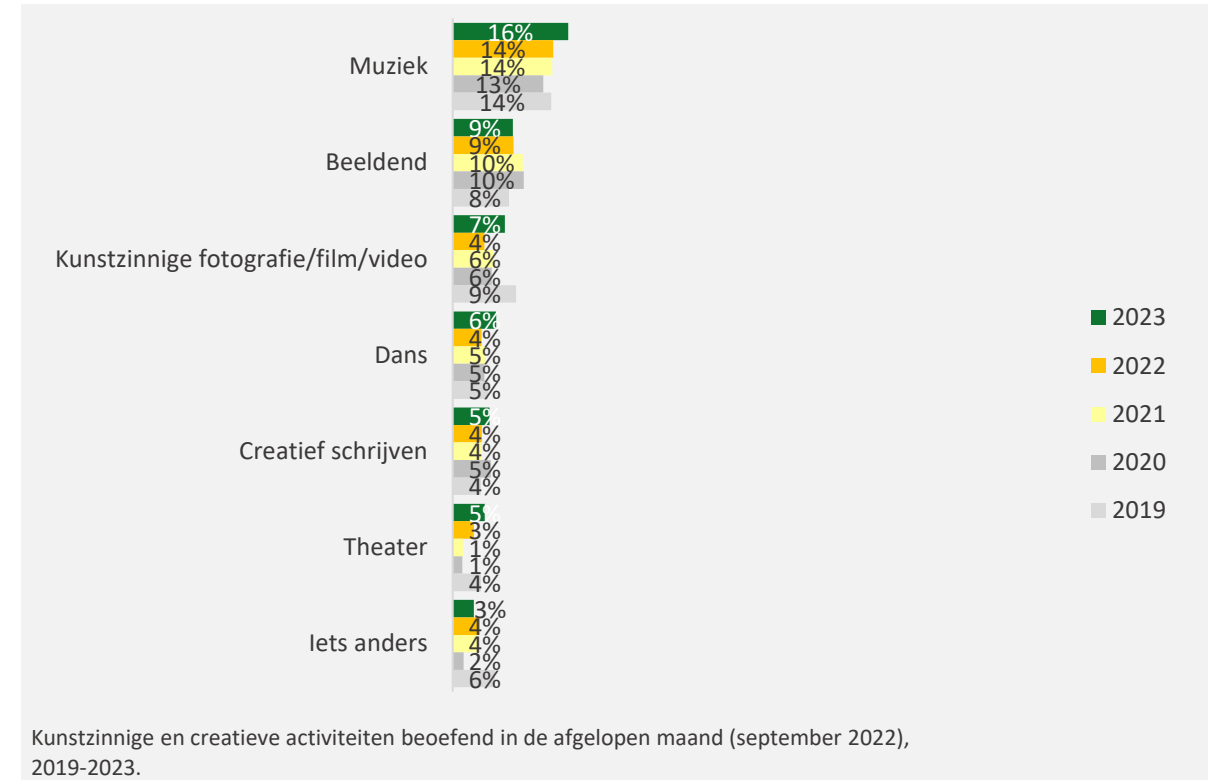
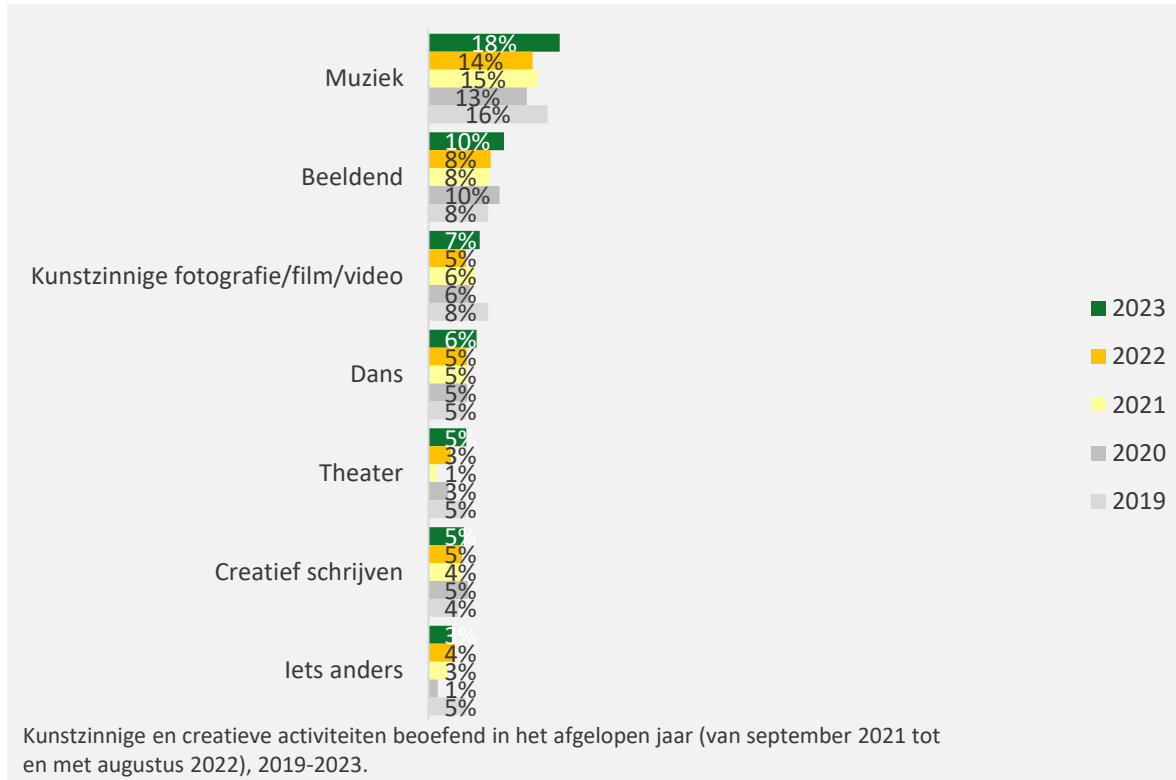
Bezoek aan culturele instellingen of festivals

Inwoners uit Segbroek en Leidschenveen-Ypenburg gaan vaker dan gemiddeld naar een culturele instelling of festival (resp. 93% en 91% één keer of meer) en inwoners uit Escamp en Laak juist veel minder (resp. 72% en 76%).

Inwoners uit Escamp gaan het minst naar de bioscoop, het museum, het theater en het muziekpodium (resp. 54%, 47%, 33% en 31%). Inwoners uit Segbroek gaan het vaakst naar het museum (80%) en naar de bioscoop (81%). Inwoners uit Scheveningen gaan het vaakst naar het theater (63%).

Beoefening van kunstzinnige of creatieve activiteiten

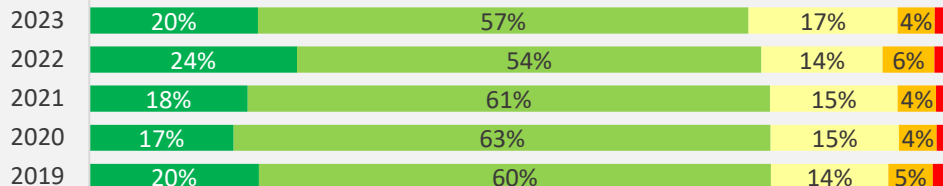

Ruim een derde van de inwoners heeft in de periode van september 2022 tot en met augustus 2023 een kunstzinnige of creatieve activiteit beoefend of daar les in gehad (37%). Dit zijn vooral inwoners in de leeftijdscategorie 16-29 jaar (43%) en één- of tweepersoonshuishoudens onder de 40 jaar (43%). Daarnaast zijn dit relatief vaker middelbaar of hoger opgeleiden (beiden 37%) evenals vrouwen (36%).

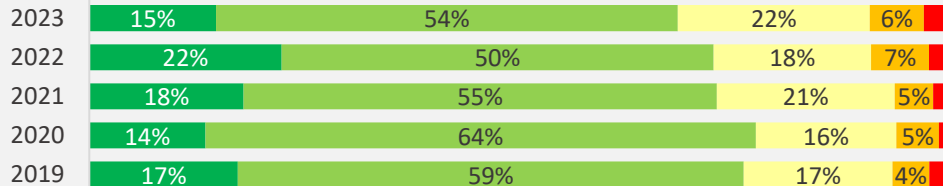
Inwoners beoefenden het afgelopen jaar en de afgelopen maand het vaakst muziek (16%). De overige activiteiten zoals beeldende kunst (7%), dans (6%), creatief schrijven (5%) of theater (5%) worden minder beoefend.

Oordeel over het culturele aanbod in Den Haag

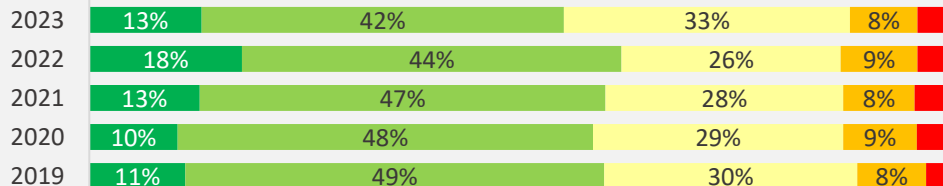
Het culturele aanbod in Den Haag is divers,
er is voor ieder wat wils.

Het aanbod van de Haagse cultuursector
past goed bij de stad.

Het aanbod van de Haagse cultuursector
past goed bij mij.

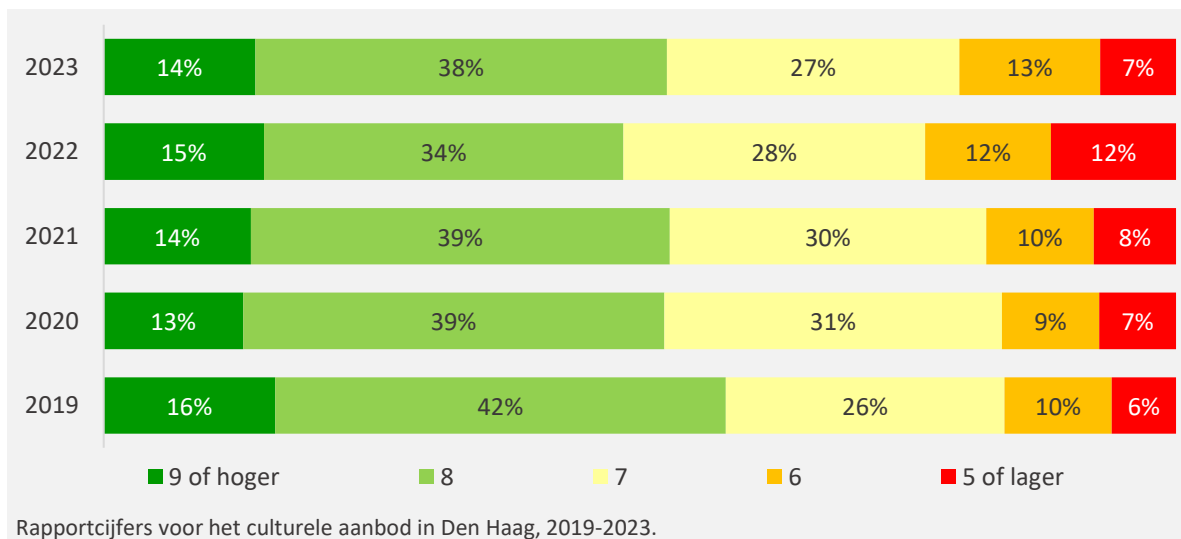
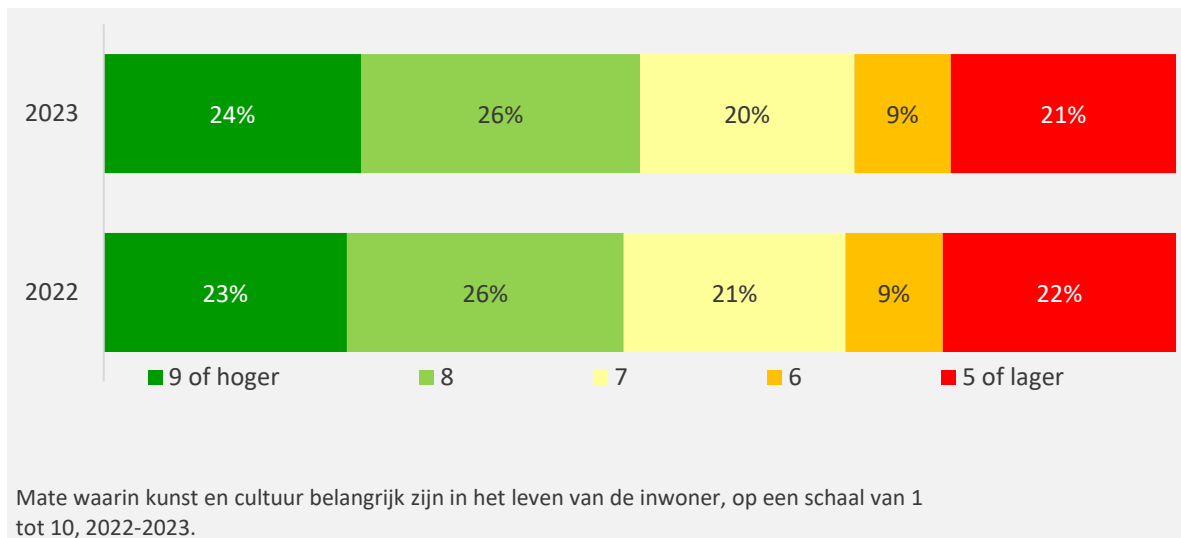
■ helemaal mee eens ■ eens ■ neutraal ■ oneens ■ helemaal mee oneens

Mate waarin met het eens is met de volgende stellingen omtrent het culturele aanbod in Den Haag, 2019-2023.

Wanneer Hagenaars wordt gevraagd wat zij van het culturele aanbod in Den Haag vinden, is iets meer dan drie kwart positief over de diversiteit van het aanbod (77%). Daarnaast vinden zeven op de tien dat het aanbod van de Haagse cultuursector goed bij de stad past (69%) en twee derde is van mening dat het aanbod goed bij henzelf past (65%). Maximaal 11% is het (helemaal) oneens met de verschillende stellingen.

Het aandeel dat het aanbod goed bij zichzelf vindt passen is gedaald ten opzichte van voorgaande jaren (van 62% in 2022 naar 55% in 2023). Ook het aandeel dat het aanbod goed bij Den Haag vindt passen is iets gedaald (van 72% in 2022 naar 69% in 2023). Het aandeel inwoners dat het culturele aanbod in Den Haag divers vindt is nagenoeg gelijk aan het voorgaande jaar.

Beoordeling van het cultureel aanbod in Den Haag

Inwoners is gevraagd op een schaal van 1 tot 10 aan te geven hoe belangrijk kunst en cultuur is in hun leven. De helft van de inwoners beoordeelt het belang van kunst en cultuur in hun leven met een 8 of hoger (50%) en nog eens twee op de tien inwoners geven een 7 hiervoor (20%). Eveneens twee op de tien inwoners geven hiervoor een onvoldoende (21%). Gemiddeld komt dit uit op een 7,0.

Inwoners zijn over het algemeen tevreden over het culturele aanbod in Den Haag. Iets meer dan de helft beoordeelt het culturele aanbod met een 8 of hoger (52%) en 7% geeft hiervoor een onvoldoende. Gemiddeld krijgt het culturele aanbod in Den Haag een 7,3.

Vergeleken met 2022 geven iets meer inwoners het culturele aanbod een 8 of hoger (van 49% in 2022 naar 52% in 2023) en iets minder inwoners een onvoldoende (van 12% in 2022 naar 7% in 2023). Het gemiddelde cijfer komt iets hoger uit dan in 2022 (van 7,2 in 2022 naar 7,3 in 2023).

Inwonersonderzoek 2023

Emancipatie

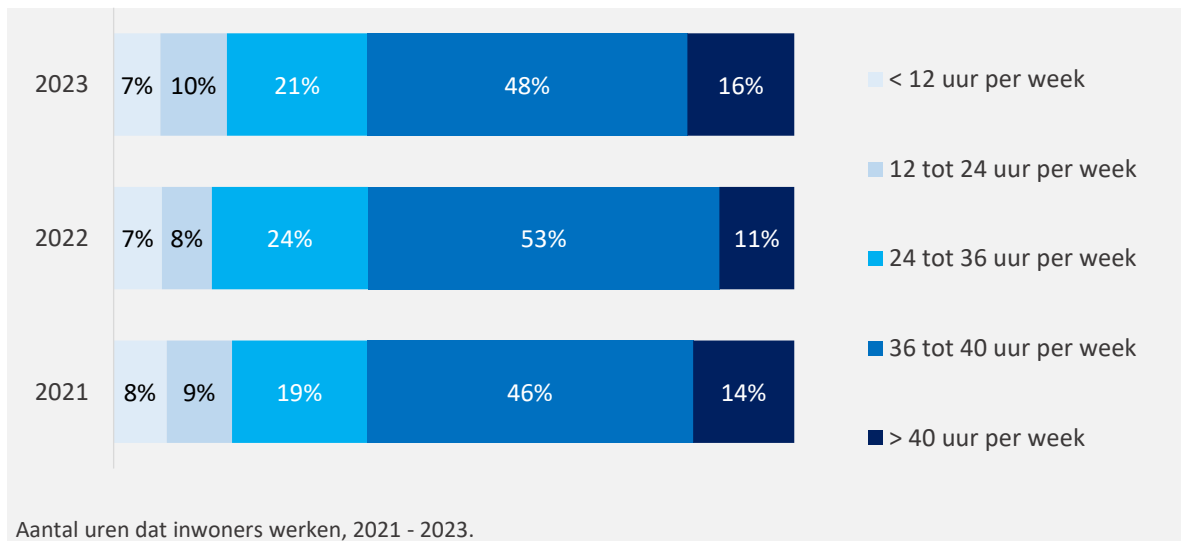
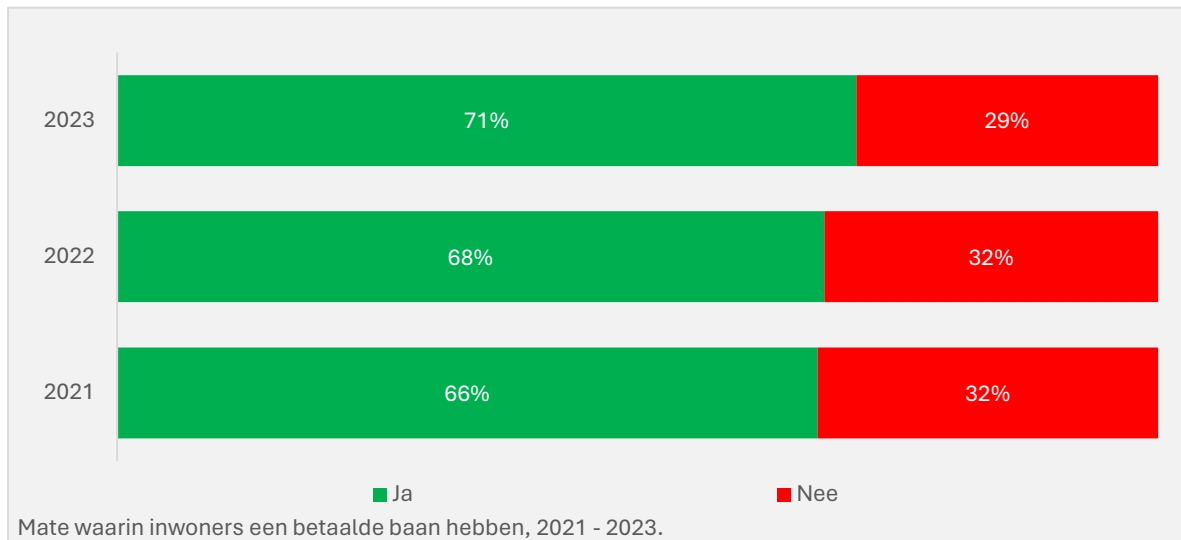

De gemeente Den Haag vindt het belangrijk dat iedereen in Den Haag zichzelf kan zijn en iedereen gelijk wordt behandeld. Daarbij heeft de gemeente specifiek aandacht voor de economische zelfredzaamheid van vrouwen. In dit kader zijn in het inwonersonderzoek vragen gesteld over hoe de verdeling van betaald werk en zorgtaken is geregeld binnen de huishoudens in Den Haag, wat de opvattingen zijn over emancipatie en hoe de Hagenaars denken over de positie van queer personen.

- Zeven op de tien inwoners hebben een betaalde baan (71%). Vrouwen hebben minder vaak een betaalde baan dan mannen (67% van de vrouwen vergeleken met 76% van de mannen). Het aandeel met een betaalde baan de laatste jaren toe (van 66% in 2021, 68% in 2022 naar 71% in 2023). Het aandeel vrouwen met een betaalde baan varieert enigszins: van 66% in 2021 naar 60% in 2022 om weer toe te nemen naar 67% in 2023. Van de inwoners met een betaalde baan heeft 64% een fulltime baan, dit is gelijk gebleven aan vorig jaar. Circa één op de zeven werkt zelfs meer dan 40 uur per week (16%). Het aandeel inwoners met een fulltime baan van meer dan 40 uur per week is gestegen (van 11% in 2022 naar 16% in 2023). Mannen werken vaker dan gemiddeld fulltime (56% tegenover 34% van de vrouwen). Vrouwen werken vaker 24 tot 36 uur (19% tegenover 11% van de mannen).
- Iets meer dan acht op de tien Hagenaars verdienen genoeg om in het eigen onderhoud te kunnen voorzien (83%), één zesde kan dit niet (18%). Dit zijn vooral inwoners die niet werken (29%), lager opgeleide vrouwen (28%), inwoners die minder dan 12 uur per week werken (25%) en vrouwen (21%). Voor mannen ligt dit aandeel lager (14%). De mate waarin inwoners in het eigen onderhoud kunnen voorzien is gestegen (van 78% in 2022 naar 83% in 2023). Onder vrouwen is dit gestegen van 74% naar 79%, voor mannen van 82% naar 86%.
- Iets meer dan één op de tien Hagenaars voelt zich wel eens gediscrimineerd op basis van sekse of gender (12%). Vrouwen hebben hier meer last van (17%) dan mannen (6%). Vooral queer-personen voelen zich vaker gediscrimineerd (18% tegenover 10% niet-queer personen). Vergeleken met voorgaande jaren is het aandeel inwoners dat zich wel eens gediscrimineerd voelt gedaald van 19% in 2022 en 2021 naar 12% in 2023. Vooral queer-personen voelen zich minder gediscrimineerd (van 45% naar 21%).
- Iets meer dan negen op de tien Hagenaars vinden het vanzelfsprekend dat mannen en vrouwen gelijke kansen hebben (93%). Ruim acht op de tien inwoners vinden dat in hun huishouden sekse/gender geen rol speelt in de verdeling van zorg- en huishoudtaken (84%) en acht op de tien voelen zich medeverantwoordelijk voor een gelijkwaardige behandeling van vrouwen en mannen (79%). Van de inwoners zou drie kwart zich uitspreken tegen discriminatie op basis van sekse/gender wanneer ze het zouden zien (76%). Twee derde van de Hagenaars heeft het gevoel dezelfde kansen te hebben als mensen van een andere sekse/gender (65%) en weet hoe ze kunnen bijdragen aan de gelijkwaardige behandeling van mannen en vrouwen (64%).

- Ruim een derde voelt zich vaak (4%) of soms (33%) onveilig of geïntimideerd. Vergeleken met vorig jaar is het aandeel dat zich nooit onveilig voelt iets gedaald (van 29% in 2022 naar 26% in 2023) en het aandeel dat zich zelden onveilig voelt iets gestegen (van 33% in 2022 naar 37% in 2023). Vrouwen voelen zich vaker (soms of vaak) onveilig dan mannen (resp. 46% en 28%). Dit geldt ook voor queer personen (eveneens 46%). Gevoelens van onveiligheid spelen vooral op straat in de eigen buurt (72%), bij het treinstation in de eigen woonplaats (44%), in- en rondom uitgaansgelegenheden (29%) en in winkelgebieden/het centrum (26%).
- Circa één op de tien van de inwoners ziet zichzelf als een queer persoon (10%). De meeste van hen zijn homoseksueel (5%) of biseksueel (3%).
- Hageenaars zijn van mening dat het geweld tegen queer personen veel vaker is toegenomen (33%) dan afgenomen (4%). Vergeleken met 2022 is dit aandeel gestegen (van 28% in 2022 naar 33% in 2023) en is daarmee weer op hetzelfde niveau als in 2021 (33%). Bijna de helft geeft aan geen idee hierover te hebben (48%), wat iets lager is dan vorig jaar (51%).
- De houding tegenover queer personen is over het algemeen tolerant. Negen op de tien Hageenaars vinden dat queer personen hun leven moeten kunnen leiden zoals zij dat willen (92%). Iets meer dan acht op de tien zijn van mening dat zij dezelfde rechten moeten hebben als heteroseksuelen (83%) en zes op de tien vinden dat de politie hard(er) moet optreden tegen discriminatie van queer personen (61%). Eén op de tien Hageenaars heeft er problemen mee wanneer zijn of haar kind op school les zou krijgen van een queer leraar of lerares (10%) en één op de twintig wanneer blijkt dat een familielid hiertoe zou behoren (5%). Een zesde van de Hageenaars vindt het aanstootgevender als twee mannen in het openbaar zoenen dan een man en een vrouw (17%) en iets meer dan één op de tien als het gaat om twee vrouwen (12%). Het oordeel hierover is niet veranderd vergeleken met vorig jaar.
- De overgrote meerderheid van de Hageenaars heeft er weinig moeite mee wanneer een vriend of vriendin zijn of haar lichaam wil laten aanpassen naar het andere geslacht (89%). Bijna één op de tien inwoners geeft aan liever niet om te gaan met mensen van wie niet duidelijk is of ze man of vrouw zijn (8%) en iets meer dan één op de tien is van mening dat er iets mis is met mensen die zich geen man of vrouw voelen (12%). Circa één op de zeven inwoners is van mening dat mannen zich mannelijk moeten gedragen en kleden (14%) en vrouwen vrouwelijk (12%). Een kwart van de inwoners vindt het belangrijk te weten of iemand man of vrouw is wanneer zij iemand ontmoeten (26%). Over het wettelijk regelen van de mogelijkheid om verlof te krijgen voor een lichaamsbevestigende operatie zijn meer Hageenaars positief (52%) dan negatief (25%). Ook hierover zijn de meningen van Hageenaars nauwelijks veranderd.

Mate waarin inwoners werkzaam zijn (1)

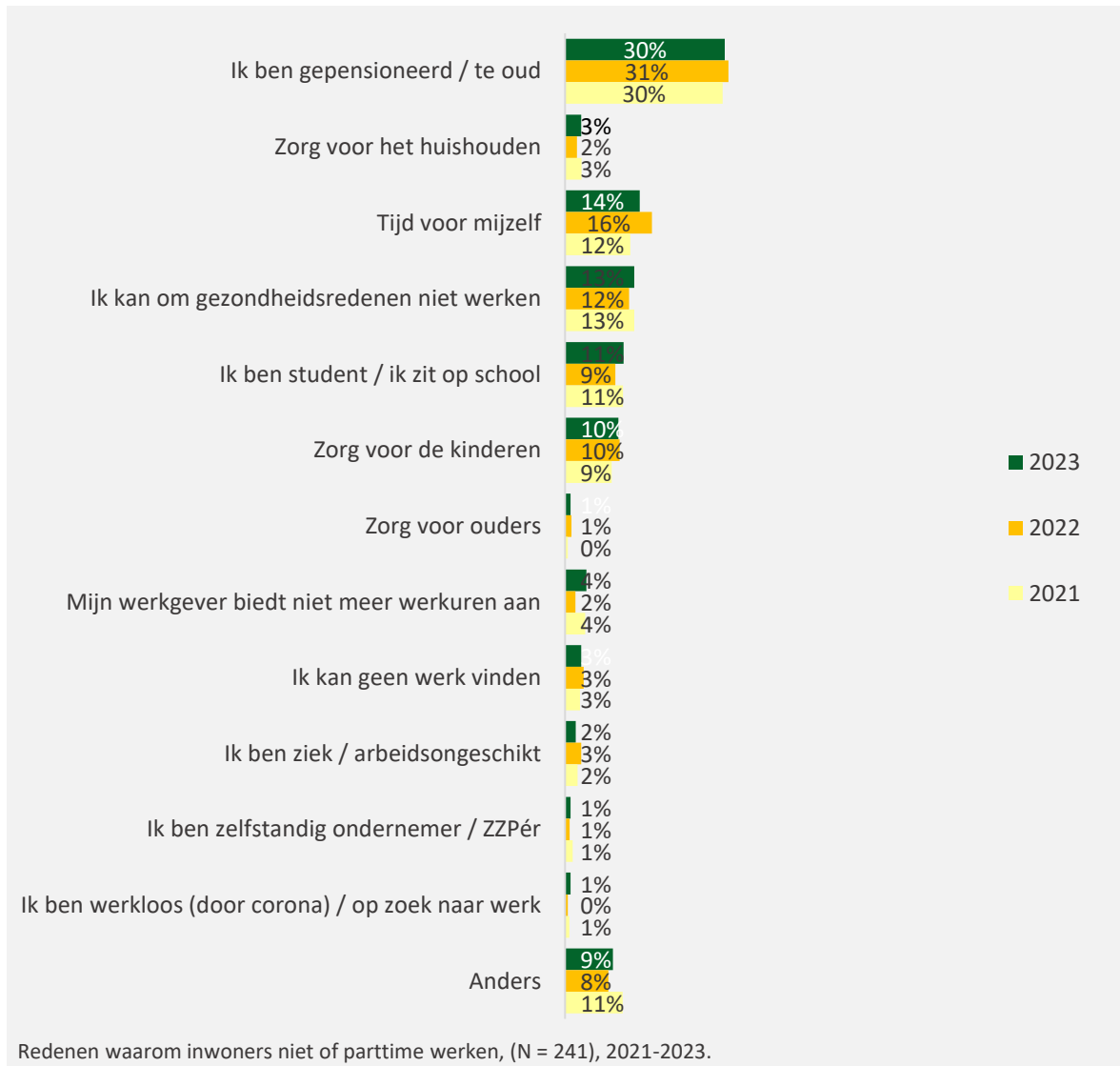
Zeven op de tien inwoners hebben een betaalde baan (71%), drie op de tien hebben dit niet (29%). Het aandeel inwoners met een betaalde baan verschilt tussen mannen en vrouwen (76% van de mannen tegenover 67% van de vrouwen).

Van de inwoners met een betaalde baan werkt bijna twee derde fulltime (64% waarvan 48% 36 tot 40 uur en 16% meer dan 40 uur). De overige inwoners werken veelal tussen de 24 en 36 uur (21%). Een klein deel werkt minder dan 12 uur (7%).

Mannen werken meer dan gemiddeld 36 uur of meer (56% tegenover 45% gemiddeld) en vrouwen iets vaker 24 tot 36 uur (19% tegenover 15% gemiddeld). Bij hoger opgeleiden betreft het veel vaker een fulltime baan (56% 36 uur of meer) dan bij middelbaar en lager opgeleiden (resp. 29% en 28%). Onder hoger opgeleide mannen is dit aandeel nog hoger (64% tegenover 48% van de hoger opgeleide vrouwen). Lager opgeleiden werken in verhouding iets vaker maximaal 24 uur (12% tegenover 8% van de hoger opgeleiden).

Vergeleken met voorgaande meting neemt het aandeel inwoners met een betaalde baan toe van 66% in 2021, 68% in 2022 naar 71% in 2024. Het aandeel vrouwen met een betaalde baan varieert enigszins: van 66% in 2021 naar 60% in 2022 om weer toe te nemen naar 67% in 2023. Op hoofdlijnen verandert er niet veel wat betreft het aantal uren dat inwoners werken. Het aandeel dat 40 uur of meer werkt is iets toegenomen (van 11% in 2022 naar 16% in 2023), maar dit lag in 2021 ook al op 14%.

Mate waarin inwoners werkzaam zijn (2)

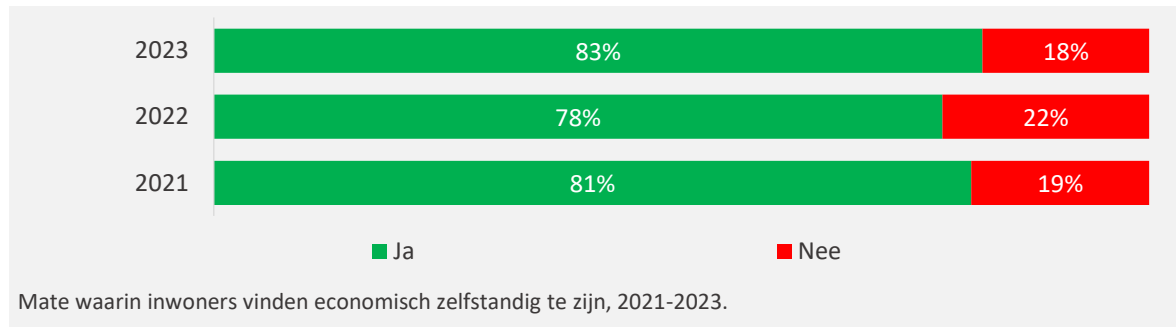
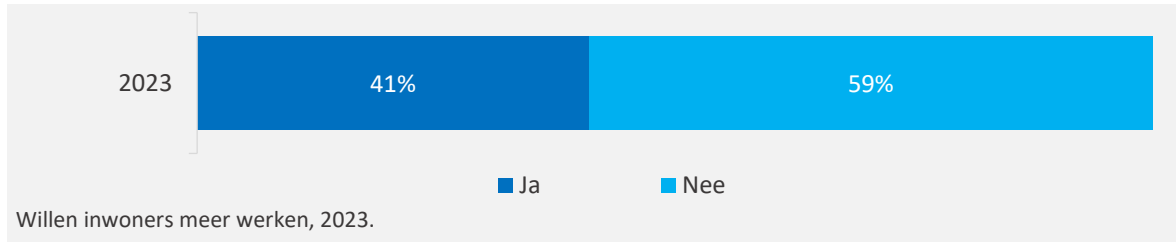

De voornaamste redenen om niet of parttime te werken, is omdat inwoners gepensioneerd zijn (30%) of omdat zij tijd voor zichzelf nodig hebben (14%). Andere redenen die naar voren worden gebracht zijn gezondheidsredenen (13%), school (11%) of zorg voor de kinderen (10%). Voor 9% speelt nog een andere reden een rol.

Voor vrouwen speelt vooral de zorg voor de kinderen een veel belangrijkere rol (16%) om niet of parttime te werken dan voor mannen (2%). Vrouwen kunnen daarnaast vaker om gezondheidsredenen niet (fulltime) werken (15% tegenover 8% van de mannen). Mannen willen vaker meer tijd voor zichzelf te hebben (18%) dan vrouwen (10%) waardoor zij niet of parttime werken.

Vergeleken met vorig jaar is het aandeel met een betaalde baan iets gestegen (van 66% in 2022 naar 71% in 2023). Het aandeel vrouwen met een betaalde baan varieert enigszins: van 66% in 2021 naar 60% in 2022 om weer toe te nemen naar 67% in 2023. De redenen waarom inwoners niet werken zijn niet echt veranderd tegenover vorig jaar.

Voorzien in het eigen onderhoud

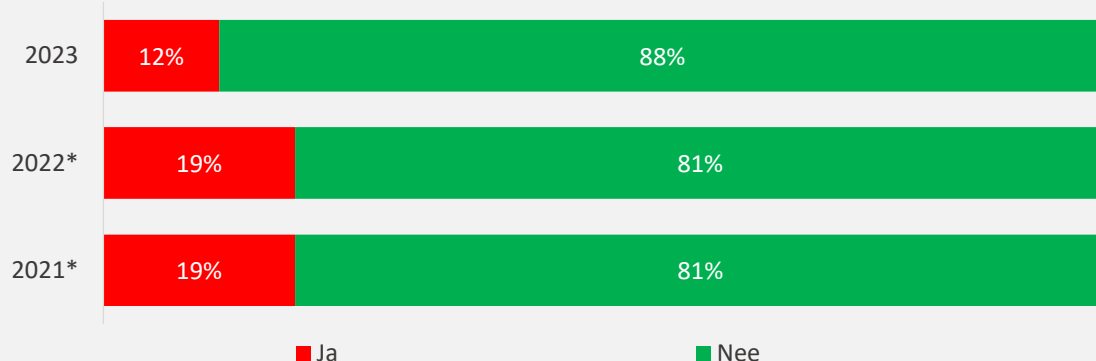

Zes op de tien inwoners zouden niet meer willen werken als ze de mogelijkheid daartoe hadden (59%). Vier op de tien inwoners zouden dit juist wel willen (41%). Lager opgeleiden geven minder vaak aan meer te willen werken (28%) dan middelbaar (45%) en hoger opgeleiden (43%). Dit verschilt niet significant tussen mannen en vrouwen.

Iets meer dan acht op de tien inwoners verdienen genoeg om in hun eigen onderhoud te voorzien (83%). Dit geldt vaker voor hoger opgeleiden (90%) dan voor middelbaar en lager opgeleiden (resp. 74% en 73%). Daarnaast hebben gezinnen zonder kinderen iets minder moeite om rond te komen (89% voor huishoudens boven de 40 jaar, 84% tot de 40 jaar) dan gezinnen met kinderen (75%). Bij hoger opgeleide mannen (14%) komt het minder vaak voor dat ze niet genoeg verdienen om in het eigen onderhoud te voorzien dan bij hoger opgeleide vrouwen (21%). Vooral lager opgeleide vrouwen hebben hier moeite mee (29% tegenover 18% gemiddeld). Op hoofdlijnen is het beeld vergeleken met vorig jaar niet echt veranderd, alleen verdienen lager opgeleide vrouwen vaker voldoende om in het eigen onderhoud te kunnen voorzien (van 53% in 2022 naar 71% in 2023).

Van de inwoners die minder dan 12 uur per week werken, verdient een kwart voldoende om in het eigen onderhoud te voorzien (25%). Voor inwoners die niet werken geldt dit voor bijna drie op de tien inwoners (28%). Hierbij gaat het vooral om studenten (74% kan niet rondkomen) of om inwoners die werkloos zijn maar wel op zoek zijn naar werk (71%). Van de inwoners die niet in hun onderhoud kunnen voorzien, geven vier op de tien aan meer te willen werken (39%).

Gender discriminatie

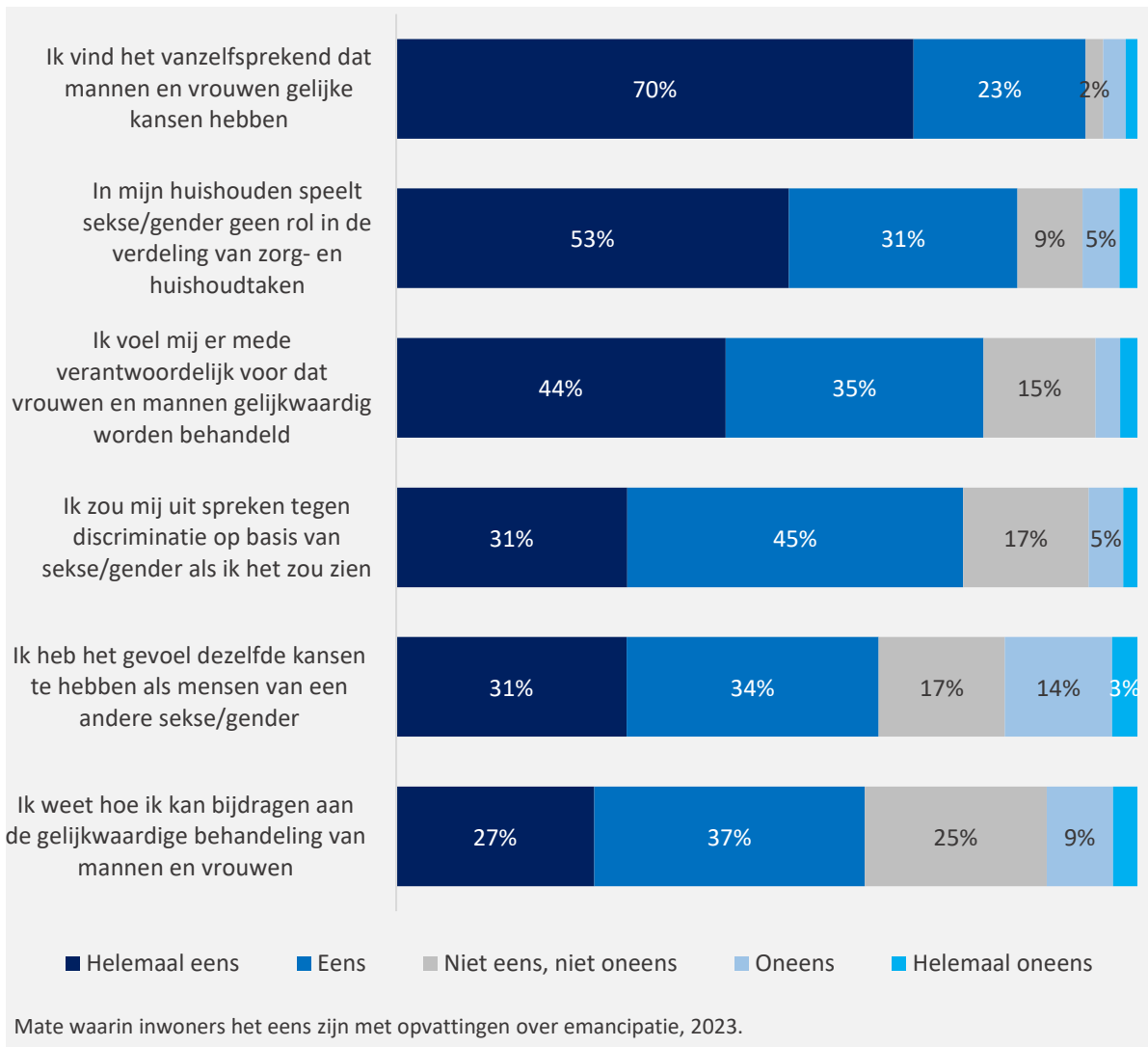

Mate waarin inwoners zich het afgelopen jaar gediscrimineerd voelden o.b.v. sekse of gender, 2021-2023. * in 2022 en 2021 was de vraag of inwoners zich weleens op basis van sekse/gender gediscrimineerd hebben gevoeld?

Bijna negen op de tien Hagenaars hebben zich het afgelopen jaar niet gediscrimineerd gevoeld op basis van sekse of gender (88%). Desalniettemin heeft iets meer dan één op de tien dit wel gevoeld of ervaren (12%). *In de vragenlijst waren de volgende definities van sekse en gender opgenomen: sekse verwijst naar de lichamelijke en biologische kenmerken die een mens vrouwelijk of mannelijk of vrouwelijk én mannelijk (intersekse) maken. Hierbij gaat het om genen, hormonen en geslachtskenmerken en gender gaat over eigenschappen, uitingen, gedragingen en rolpatronen die cultureel bepaald zijn voor elke sekse.* Het gaat hierbij veel vaker om vrouwen (17%) dan om mannen (6%). Daarnaast zijn het veel vaker dan gemiddeld queer-personen die zich gediscrimineerd voelen (21%). Inwoners in de leeftijdscategorie 16-29 jaar (16%) en 30-44 jaar (18%) hebben zich vaker dan gemiddeld gediscrimineerd gevoeld. Ook voelen hoger opgeleiden zich vaker dan gemiddeld gediscrimineerd op basis van sekse of gender (15%).

Vergeleken met voorgaande jaren lijkt het aandeel inwoners dat zich gediscrimineerd heeft gevoeld gedaald van 19% in 2022 en 2021 naar 12% in 2023. Omdat de vraagstelling echter is gewijzigd wat betreft tijdsperiode dat inwoners zich gediscrimineerd hebben gevoeld van weleens naar het afgelopen jaar kan de daling ook het gevolg zijn van de gewijzigde vraagstelling. Desalniettemin zijn het vooral queer-personen die zich minder gediscrimineerd voelen (van 45% naar 21%).

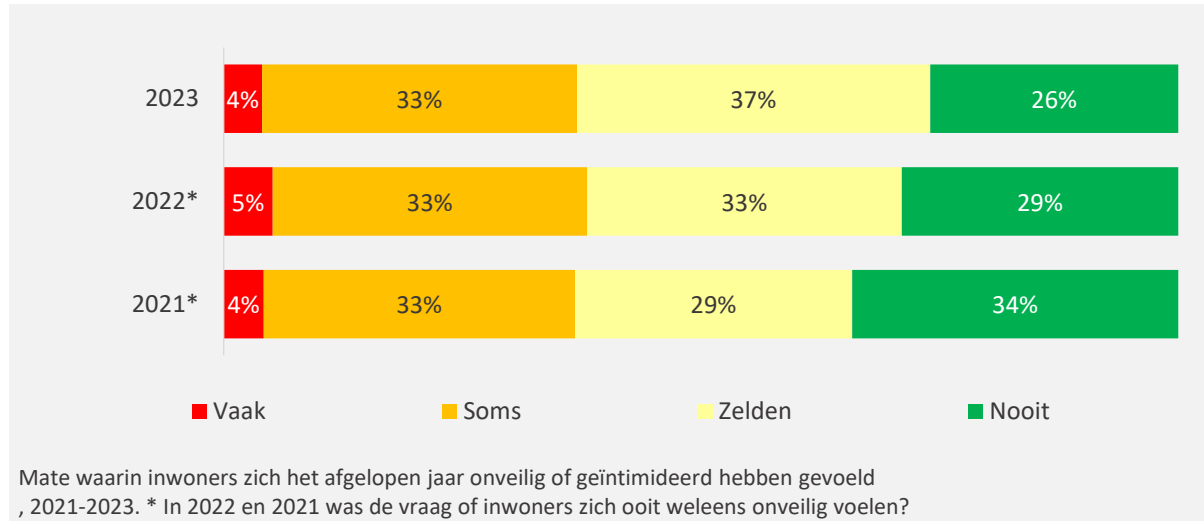
Stellingen over emancipatie

Inwoners hebben verschillende stellingen voorgelegd gekregen over de positie van mannen en vrouwen in onze samenleving. Uit de antwoorden blijkt dat de meeste Hagenaars van mening zijn dat mannen en vrouwen dezelfde kansen (93%) moeten krijgen. Daarnaast geven ruim acht op de tien inwoners aan dat sekse geen rol speelt in de verdeling van zorg- en huishoudelijke taken in hun huishouden (84%) en acht op de tien inwoners voelen zich medeverantwoordelijk voor een gelijkwaardige behandeling van vrouwen en mannen (79%). Drie kwart van de Hagenaars geeft aan zich uit te spreken tegen discriminatie op basis van sekse/gender als ze dit zouden zien (76%). Van de inwoners heeft twee derde het gevoel dezelfde kansen te hebben als mensen van een andere sekse/gender (65%) en hoe ze kunnen bijdragen aan de gelijkwaardige behandeling van mannen en vrouwen (64%).

Het oordeel van mannen en vrouwen wijkt niet heel erg van elkaar af. Wel zijn mannen het vaker (helemaal) eens met de stelling dat sekse/gender geen rol speelt in de verdeling van zorg- en huishoudtaken (87% tegenover 80% van de vrouwen). Ook hebben mannen vaker het gevoel dezelfde kansen te hebben als mensen van een andere sekse/gender (74% tegenover 56% van de vrouwen). Ook geven mannen vaker aan te weten hoe ze kunnen bijdragen aan de gelijkwaardige behandeling van mannen en vrouwen (68% tegenover 59% van de vrouwen).

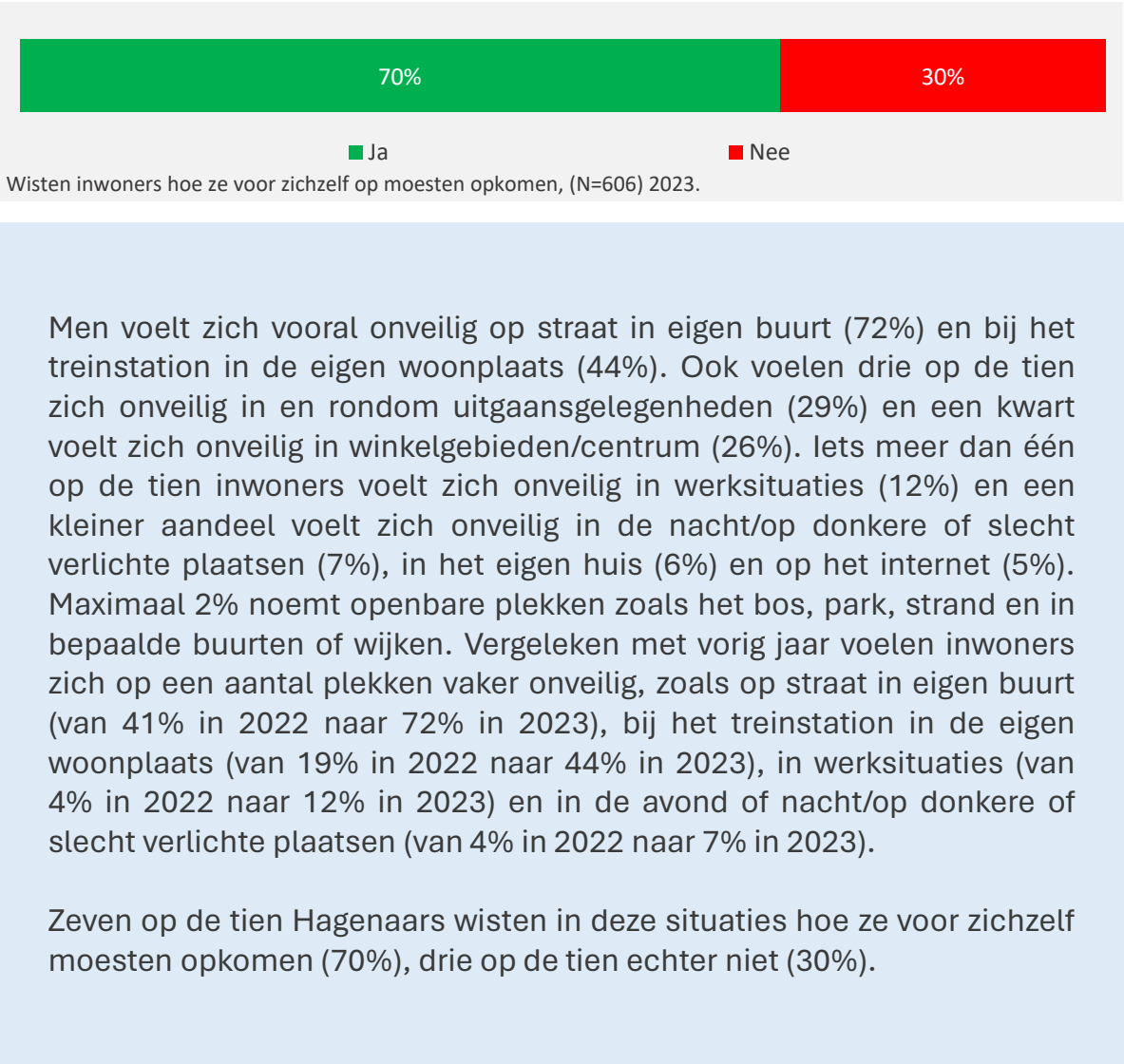
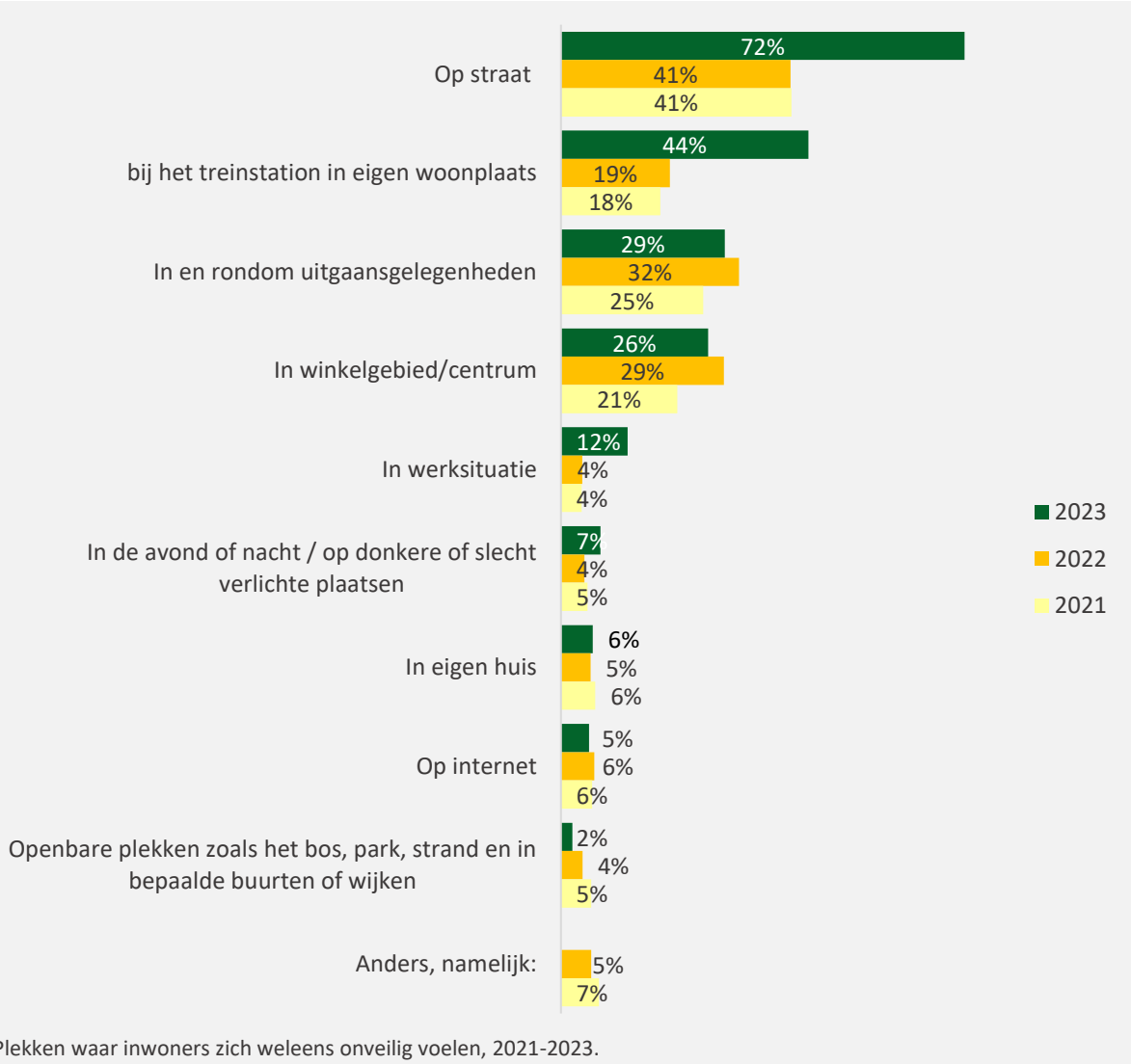
Onveilig of geïntimideerd voelen

Wanneer Hagenaars de vraag krijgen of zij zich het afgelopen jaar onveilig of geïntimideerd hebben gevoeld, zijn de meningen enigszins verdeeld. Ruim een derde voelde zich het afgelopen jaar vaak (4%) of soms (33%) onveilig of geïntimideerd. Een vergelijkbaar aandeel heeft zelden dit gevoel (37%) en een kwart nooit (26%). Omdat de vraagstelling enigszins is gewijzigd is een goede vergelijking in de tijd niet mogelijk. Desalniettemin is het aandeel dat zich het afgelopen jaar onveilig of geïntimideerde heeft gevoeld lager dan het aandeel dat zich in 2022 (29%) en 2021 (34%) onveilig voelde.

Vrouwen hebben zich vaker (soms of vaak) onveilig of geïntimideerd gevoeld dan mannen (46% tegenover 28% van de mannen). Mannen hebben dit vaker nooit gevoeld (30% tegenover 22% van de vrouwen). Queer personen hebben zich ook vaker onveilig of geïntimideerd gevoeld (46% soms of vaak). Inwoners in de leeftijdscategorie 16-29 jaar voelden zich iets vaker (vaak of soms) onveilig of geïntimideerd (45% tegenover 47% gemiddeld). Inwoners in de leeftijdscategorie 75+ voelden zich het minst onveilig of geïntimideerd (42% nooit). In Laak (8% vaak en 46% soms), Haagse Hout (7% vaak en 32% soms), Escamp (6% vaak en 35%) hebben inwoners zich iets vaker soms onveilig of geïntimideerd gevoeld dan gemiddeld.

Onveilig of geïntimideerd voelen

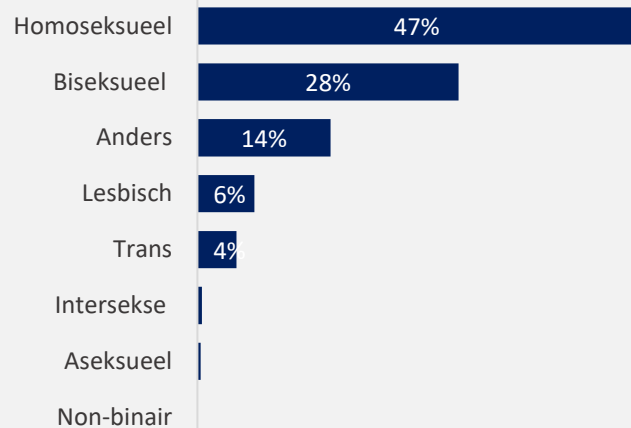
Rekent u zichzelf tot een van de groepen die vallen onder de definitie queer personen?

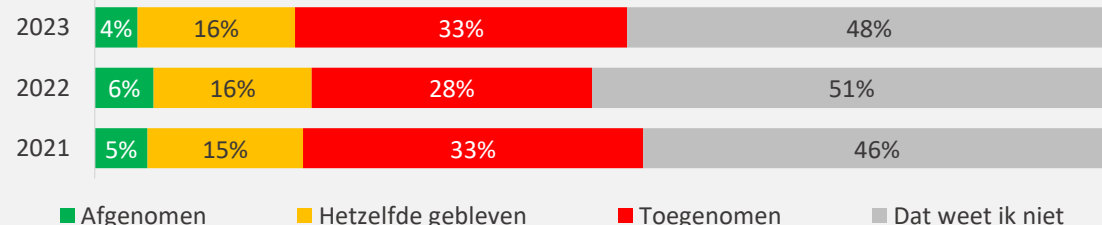
■ Ja

■ Nee

Mate waarin inwoners zichzelf toerekenen aan de definitie van queer persoon, 2023.

Verskillende groepen van queer personen, 2023.

Mate waarin inwoners denken dat geweld tegen queer-personen is af- of toegenomen is, 2021-2023.

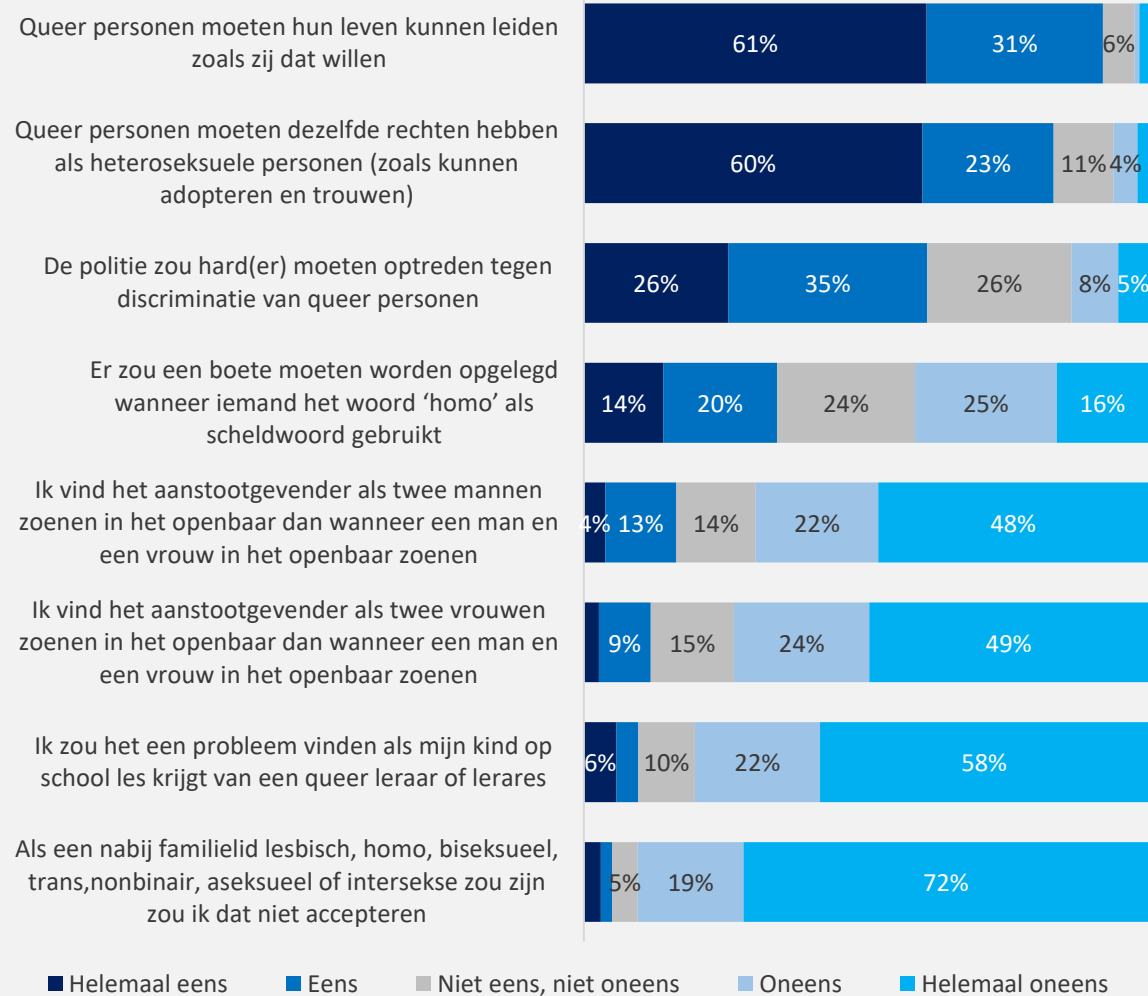
Hagenaars hebben ook een aantal vragen gekregen over de positie van queer personen, wat een overkoepelend begrip is voor lesbische meisjes/vrouwen, homoseksuele jongens/mannen, biseksuele personen, transgenders en personen met een intersekse conditie (een lichaam wat zowel mannelijke als vrouwelijke kenmerken vertoont).

Wanneer Hagenaars de vraag krijgen of zij zichzelf rekenen tot een van deze groepen die vallen onder de definitie van queer personen, antwoordt 10% bevestigend. Van deze 10% is bijna de helft homoseksueel (47% ofwel 5% van alle inwoners), bijna drie op de tien biseksueel (resp. 28% en 3%) en een klein aandeel lesbisch (6% ofwel minder dan 1% van alle inwoners). Daarnaast geeft 4% (minder dan 1% van alle inwoners) aan trans te zijn en rekent 14% (ofwel 1% van alle inwoners) zichzelf tot een andere groep.

Eén derde van de inwoners is van mening dat geweld tegen queer personen het afgelopen jaar is toegenomen (33%). Vergeleken met 2022 is dit aandeel gestegen (van 28% in 2022 naar 33% in 2023) en is daarmee weer op hetzelfde niveau als in 2021 (33%). Bijna de helft geeft aan geen idee hierover te hebben (48%), wat iets lager is dan vorig jaar (51%).

Inwoners tot 29 jaar denken iets meer dan gemiddeld dat het geweld tegen queer personen is afgenomen (8% tegenover 4% gemiddeld). Dit geldt ook voor lager opgeleiden (5%).

Stellingen over queer personen

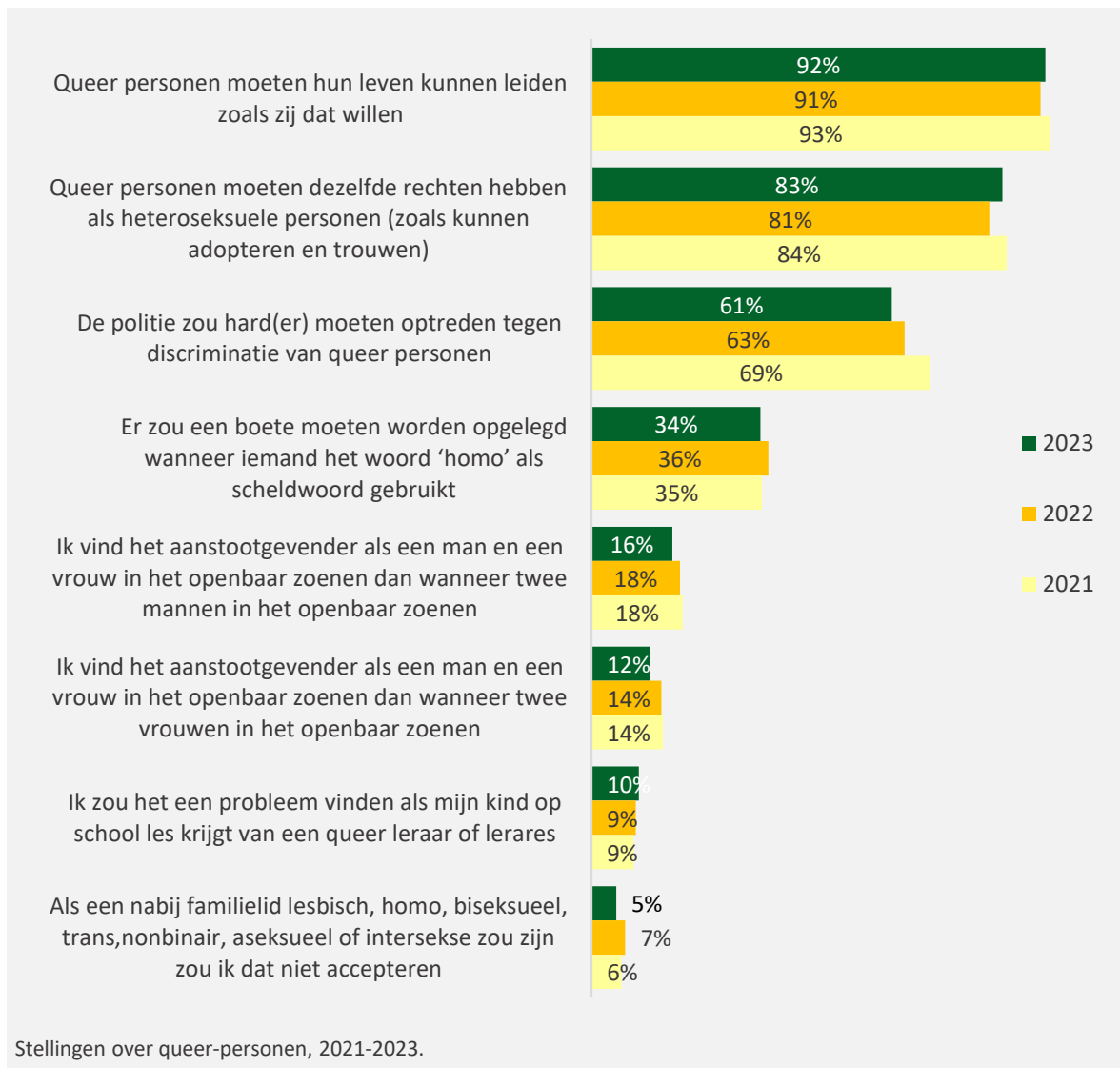
Stellingen over queer personen, 2023.

Negen op de tien inwoners vinden dat queer personen hun leven moeten kunnen leiden zoals zij dat willen (92%). Daarnaast zijn iets meer dan acht op de tien inwoners van mening dat queer personen dezelfde rechten moeten hebben als heteroseksuele personen (83%) en zes op de tien vinden dat de politie harder moet optreden tegen discriminatie van queer personen (61%). Over het opleggen van een boete wanneer 'homo' als scheldwoord wordt gebruikt zijn de meningen meer verdeeld. Zo vindt 34% dat dit wel zou moeten tegenover 41% die van mening is dat er geen boete moet worden opgelegd. De houding tegenover queer personen is nagenoeg gelijk gebleven met vorige jaar.

Over het algemeen maakt het voor inwoners niet uit of twee mannen of twee vrouwen in het openbaar zoenen. Zo vindt 17% van de inwoners het aanstootgevender om twee mannen te zien zoenen vergeleken met een man en een vrouw en 12% als het gaat om twee vrouwen). Mannen vinden het aanstootgevender als twee mannen in het openbaar met elkaar zoenen dan als het gaat om twee vrouwen (resp. 22% en 13%). Daarnaast hebben Hagenaars er over het algemeen weinig moeite mee als kinderen op school les zouden krijgen van een queer leraar (80% geen probleem tegenover 10% die dit wel een probleem vindt) of als een nabij familielid een queer persoon zou zijn (91% die dit acceptabel vindt tegenover 5% die dit niet acceptabel vindt).

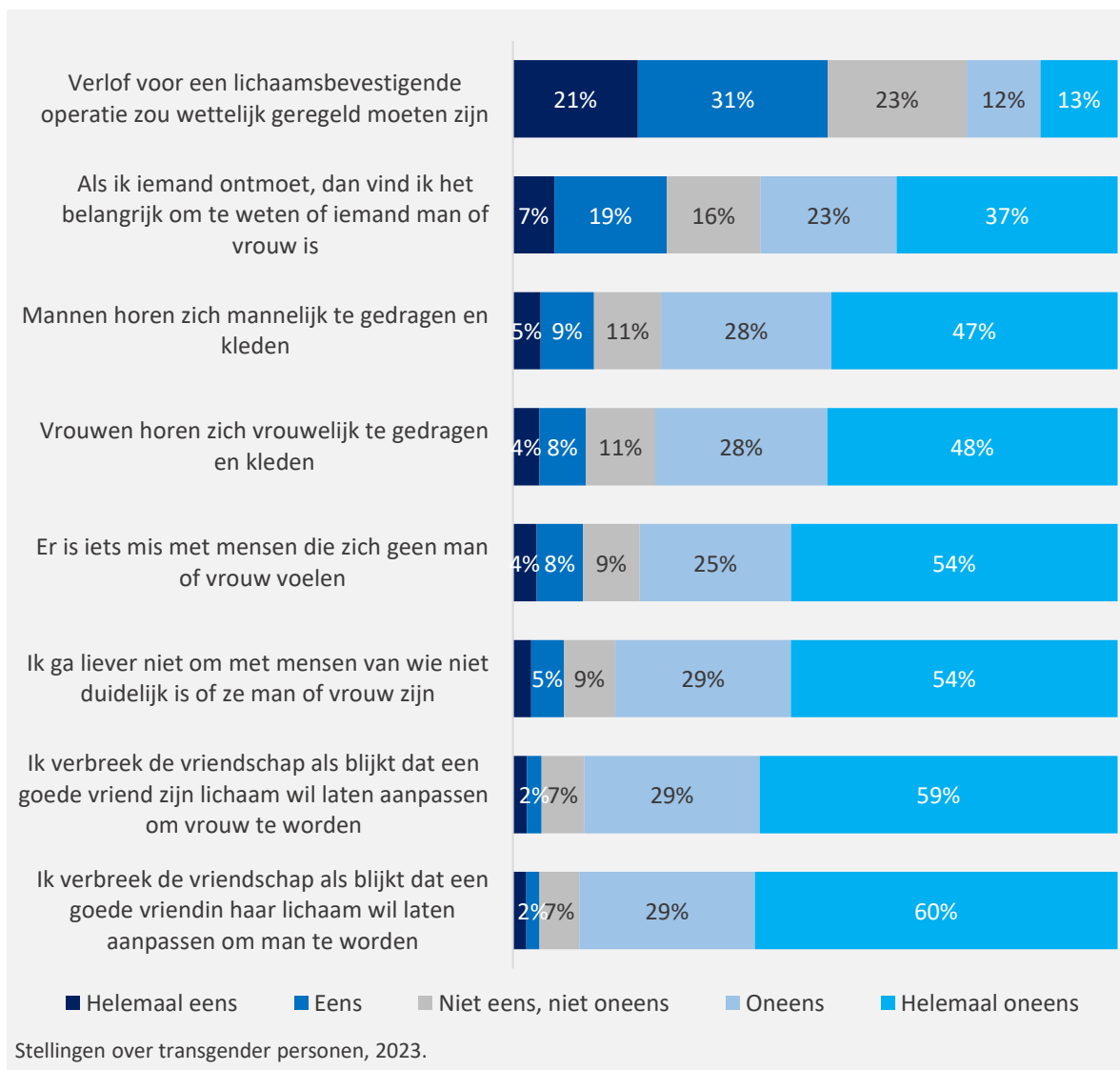
Een deel van de inwoners heeft op deze vragen geen antwoord gegeven (6% tot 13%).

Stellingen over queer personen

Het oordeel van inwoners over de stellingen over queer personen is niet echt veranderd vergeleken met voorgaande jaren.

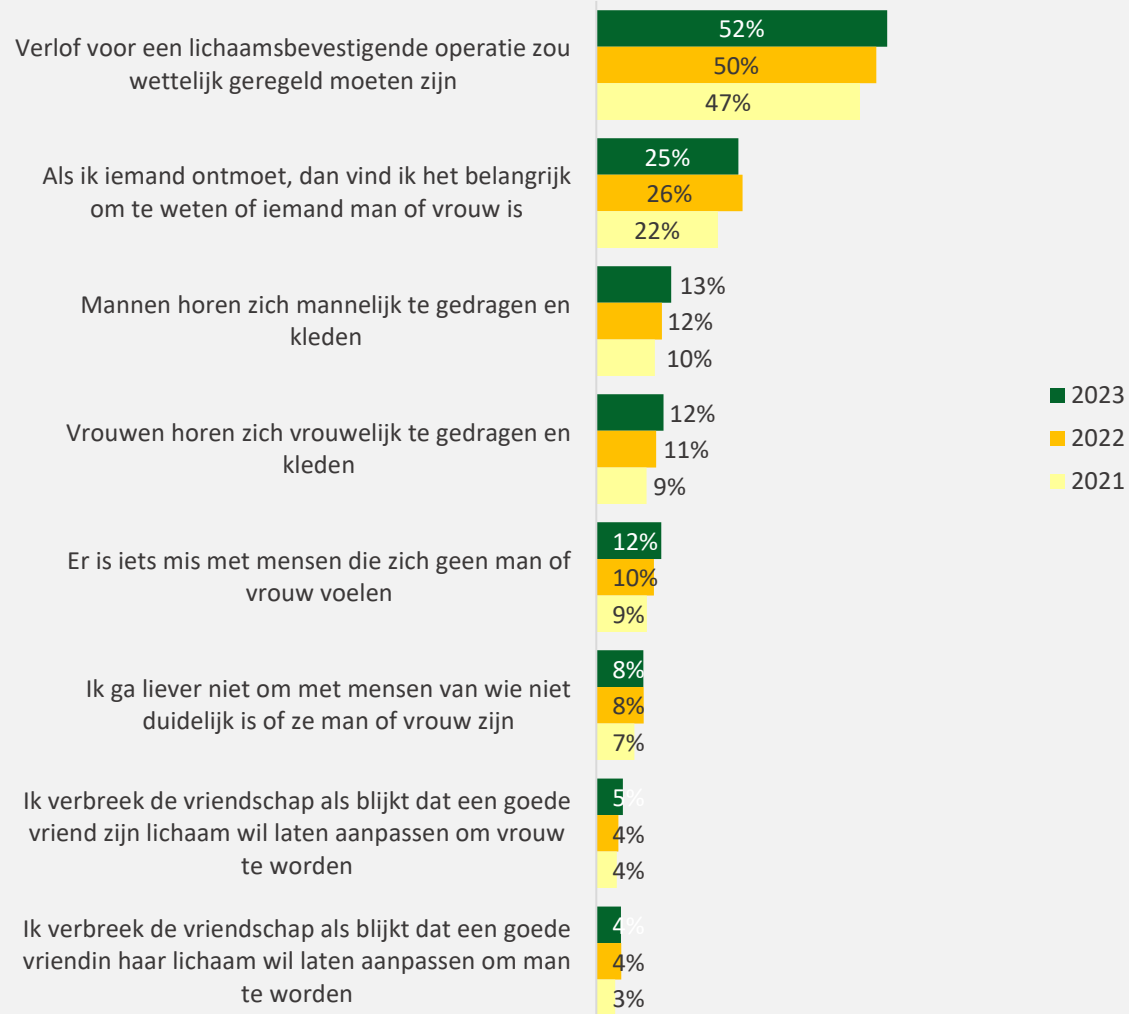
Stellingen over transgender personen

De helft van de inwoners is het (helemaal) eens met de stelling dat verlof voor een lichaamsbevestigende operatie wettelijk geregeld zou moeten zijn (52%). Een kwart van de Hagenaars vindt het belangrijk te weten of iemand een man of vrouw is bij een ontmoeting (26%), zes op de tien vinden dit echter onbelangrijk (60%). Daarnaast is drie kwart van mening dat vrouwen zich niet vrouwelijk hoeven te gedragen en te kleden (76%). Het oordeel is niet anders als het gaat om mannen die zich mannelijk zouden moeten gedragen en kleden (75%). Iets meer dan één op de tien Hagenaars denkt dat er iets mis is met mensen die zich geen man of vrouw voelen (12%), acht op de tien inwoners zijn het hiermee echter niet eens (79%). Er zijn maar weinig Hagenaars die aangeven liever niet om te gaan met mensen van wie niet duidelijk is of ze een man of vrouw zijn (8%), voor iets meer dan acht op de tien geldt dit niet (83%). Het verbreken van vriendschappen omdat blijkt dat een goede vriend of vriendin zijn of haar lichaam wil aanpassen om man dan wel vrouw te worden, speelt nauwelijks bij de inwoners (beiden 4%).

Van de inwoners heeft circa 9% tot 13% geen antwoord gegeven op deze vragen. Alleen over het krijgen van verlof hebben meer inwoners geen oordeel. Hierover laat circa één op de vijf inwoners zich niet uit (21%).

Stellingen over transgender personen

Stellingen over transgender personen, 2021-2023.

Het oordeel komt bij de meeste stellingen overeen met het oordeel dat inwoners in 2022 hadden. De verschuivingen zijn maximaal 2%.

Inwonersonderzoek 2023

Mantelzorg

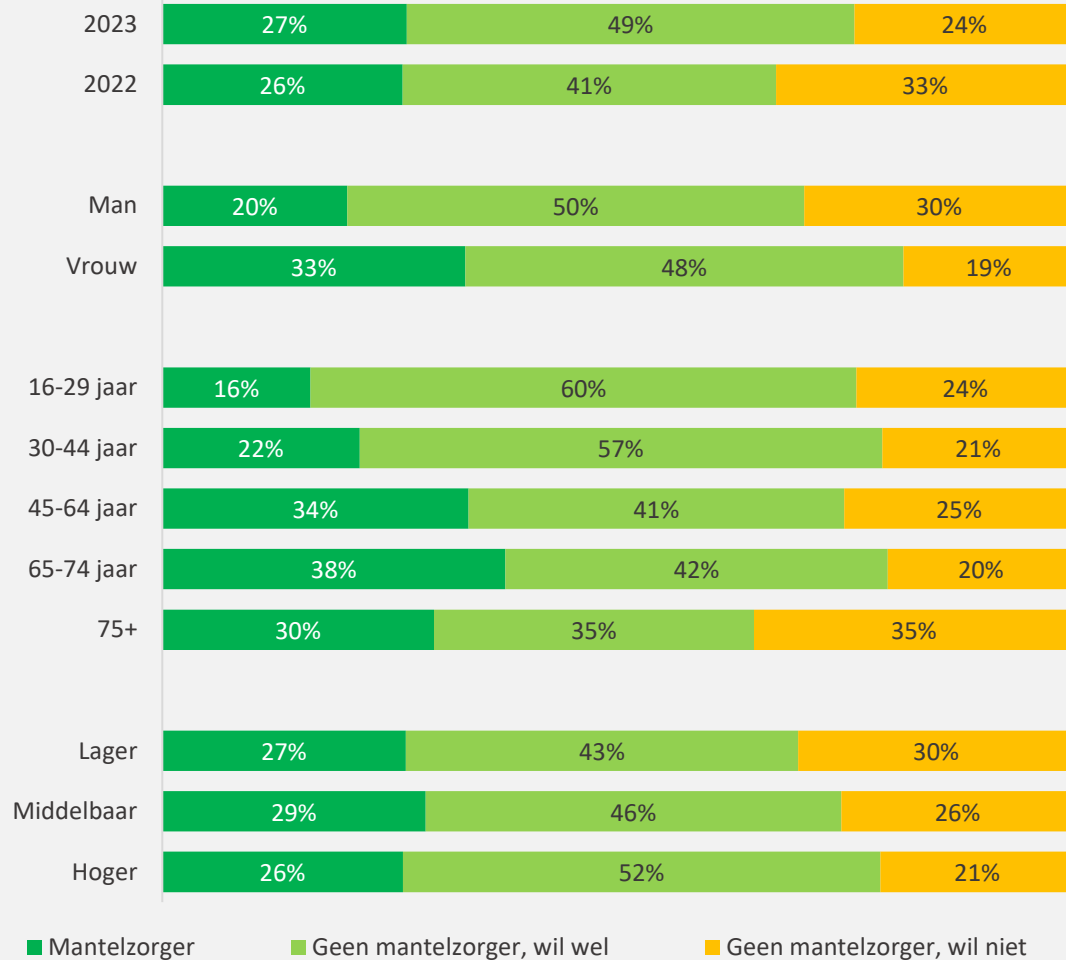

In deze rapportage wordt stil gestaan bij de hulp van Hagenaars aan bijvoorbeeld burens, familie of vrienden die vanwege een chronische ziekte of handicap hulp nodig hebben of hebben gehad, de zogenaamde mantelzorg. Daarbij is gekeken naar inwoners die mantelzorg verlenen of dit willen doen, de mogelijke belasting die dit met zich meebrengt en de behoefte aan ondersteuning van mantelzorgers.

- Iets meer dan een kwart van de Hagenaars heeft de afgelopen 12 maanden mantelzorg verleend (27%). Daarnaast is nog de helft van de Hagenaars bereid mantelzorg te verlenen aan iemand in de directe omgeving als dat wenselijk of nodig is (49%). Circa één op de vijf inwoners staat hier niet voor open (20%).
- Het aandeel mantelzorgers is ongeveer gelijk gebleven vergeleken met 2022, maar ligt wel hoger dan in 2020 (van 21% in 2020 naar 26% en 27% in 2022 en 2023). Het aandeel potentiële mantelzorgers is elk jaar aan het stijgen (van 35% in 2019, 39% in 2020, 41% in 2022 naar 49% in 2023).
- Mantelzorgers verlenen vooral zorg aan ouders of schoonouders (42%). Daarnaast gaat het vaak om iemand uit het eigen gezin (18%), een vriend of kennis (12%), iemand uit de buurt (12%) of een ander familielid (11%). De mantelzorg bestaat vooral uit begeleiding (73%) en praktische ondersteuning (54%). Bij een kwart gaat het om persoonlijke verzorging (26%). Vergeleken met 2022 geven inwoners iets minder vaak praktische ondersteuning bij het huishouden (van 61% in 2022 naar 54% in 2023) en juist meer begeleiding (van 65% in 2022 naar 73% in 2023) en iets meer persoonlijke verzorging (van 24% in 2022 naar 26% in 2023).
- Het overgrote deel van de mantelzorgers doet dit al voor langere tijd (60% 10 tot en met 12 maanden). De zorg neemt bij ruim de helft van de mantelzorgers 1 tot en met 4 uur per week in beslag (45%). Minder inwoners verlenen dit jaar minder vaak 0 tot en met 4 uur mantelzorg (van 56% in 2022 naar 45% in 2023) en juist vaker 20 tot en met 39 uur (5% in 2022 naar 15% in 2023).
- Twee derde van de mantelzorgers kan de mantelzorg goed combineren met werk of andere bezigheden (66%), een kwart vindt dit moeilijk (25%) en 8% vindt dit niet te doen. Als mantelzorgers moeten aangeven hoe belastend de mantelzorg is dan geeft iets meer dan één op de vijf mantelzorgers aan dat dit tamelijk zwaar (15%) of zeer zwaar (4%) is en 2% is hierdoor zelfs overbelast. De overige mantelzorgers vinden de mantelzorg niet of nauwelijks belastend (37%) of enigszins belastend (41%). De belasting voor mantelzorgers neemt toe vergeleken met vorig jaar. Zo voelen mantelzorgers zich dit jaar iets vaker tamelijk zwaar belast (van 11% in 2022 naar 15% in 2023) en minder vaak niet of nauwelijks belast (van 41% in 2022 naar 37% in 2023).

- Mantelzorgers hebben met name behoefte aan praktische hulp (46%), advies en begeleiding (42%), financiële tegemoetkoming (37%), emotionele steun (25%), tijdelijke vervangende zorg (25%) en materiële hulp (23%). Mantelzorgers hebben vergeleken met 2022 minder behoefte aan een financiële tegemoetkoming (van 48% in 2022 naar 37% in 2023), informatie (van 40% in 2022 naar 16% in 2023) en educatie (van 17% in 2022 naar 11% in 2023) en juist meer behoefte aan emotionele steun (van 15% in 2022 naar 25% in 2023), tijdelijke vervangende zorg (van 13% in 2022 naar 25% in 2023) of advies en begeleiding (van 38% in 2022 naar 42% in 2023).
- (Bijna) de helft van de mantelzorgers verwacht deze steun te kunnen vinden bij een welzijnsorganisatie (50%) of bij de gemeente (48%).

Verlenen van mantelzorg

Het aandeel inwoners dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, of dat geen mantelzorg heeft verleend maar dit wel of niet wil doen, 2022-2023.

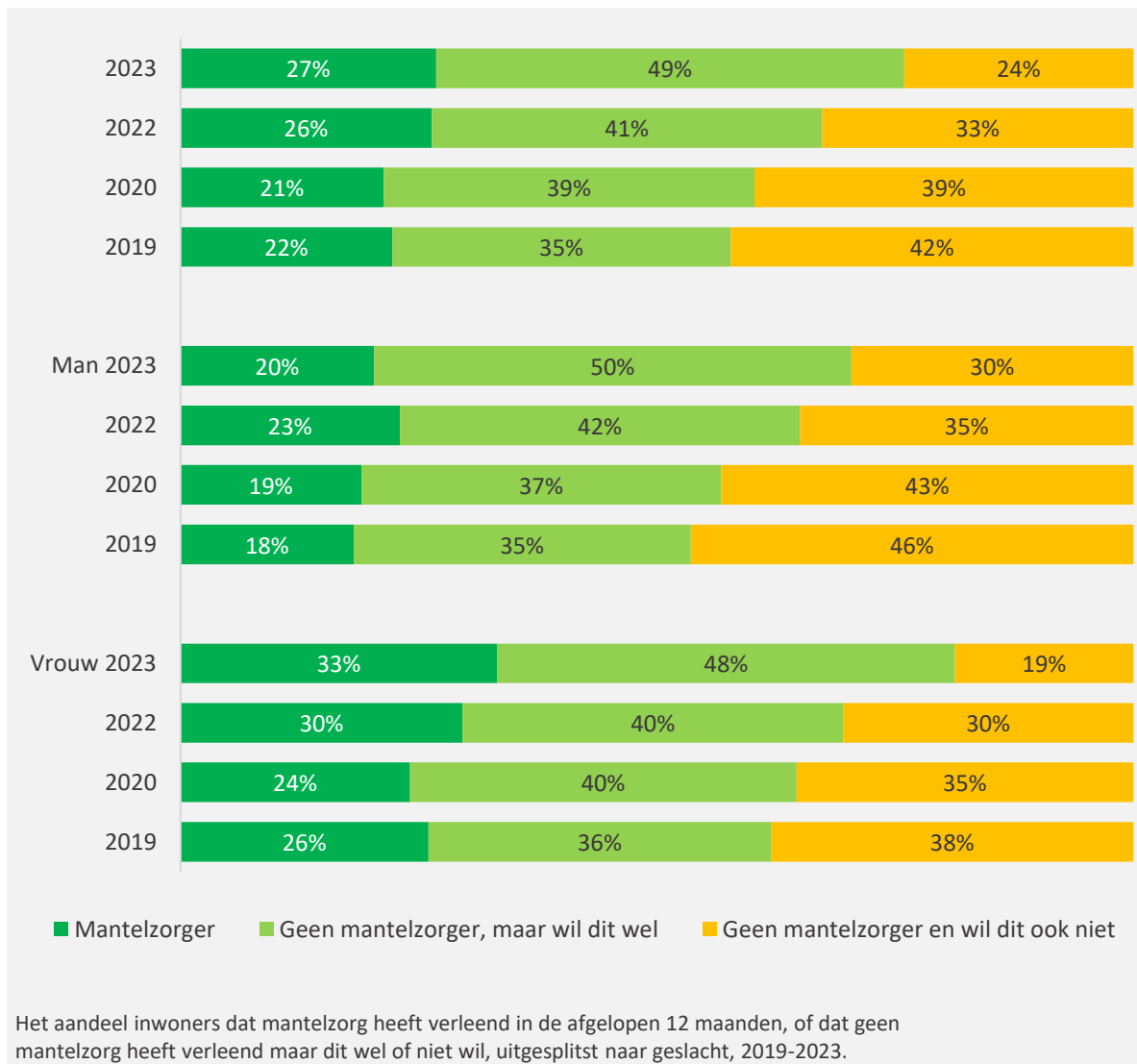
Iets meer dan een kwart van de inwoners verleende het afgelopen jaar mantelzorg (27%). Daarnaast is nog de helft van de Hagenaars bereid mantelzorg te bieden aan iemand in de directe omgeving als dat wenselijk of nodig is (49%). Circa een kwart wil dit niet (24%).

Het aandeel inwoners dat mantelzorg verleent, is hoger onder 65-plussers (tussen 30% voor 75-plussers en 38% voor 65 tot 74-jarigen) dan onder Hagenaars tot 45 jaar (16% voor inwoners tot 30 jaar en 22% voor 30-45 jarigen). Toch is de bereidheid om mantelzorg te verlenen groot onder Hagenaars tot 45 jaar (60% voor 16-29 jarigen, 57% voor de 30-44 jarigen). Onder 45-plussers is eveneens een groot deel bereid om mantelzorg te verlenen (tussen 35% voor 75-plussers en 42% voor 65 -74 jarigen).

Mannen zetten zich minder vaak in als mantelzorger in dan vrouwen (resp. 20% en 33%) en zijn ook vaker niet bereid om mantelzorg te verlenen (30% tegenover 19% van de vrouwen).

Het aandeel dat mantelzorg geeft verschilt niet veel tussen de verschillende opleidingsniveaus. Hoger opgeleiden zijn het meest bereid om mantelzorg te verlenen (52% tegenover 43% en 46% van de lager en middelbaar opgeleiden).

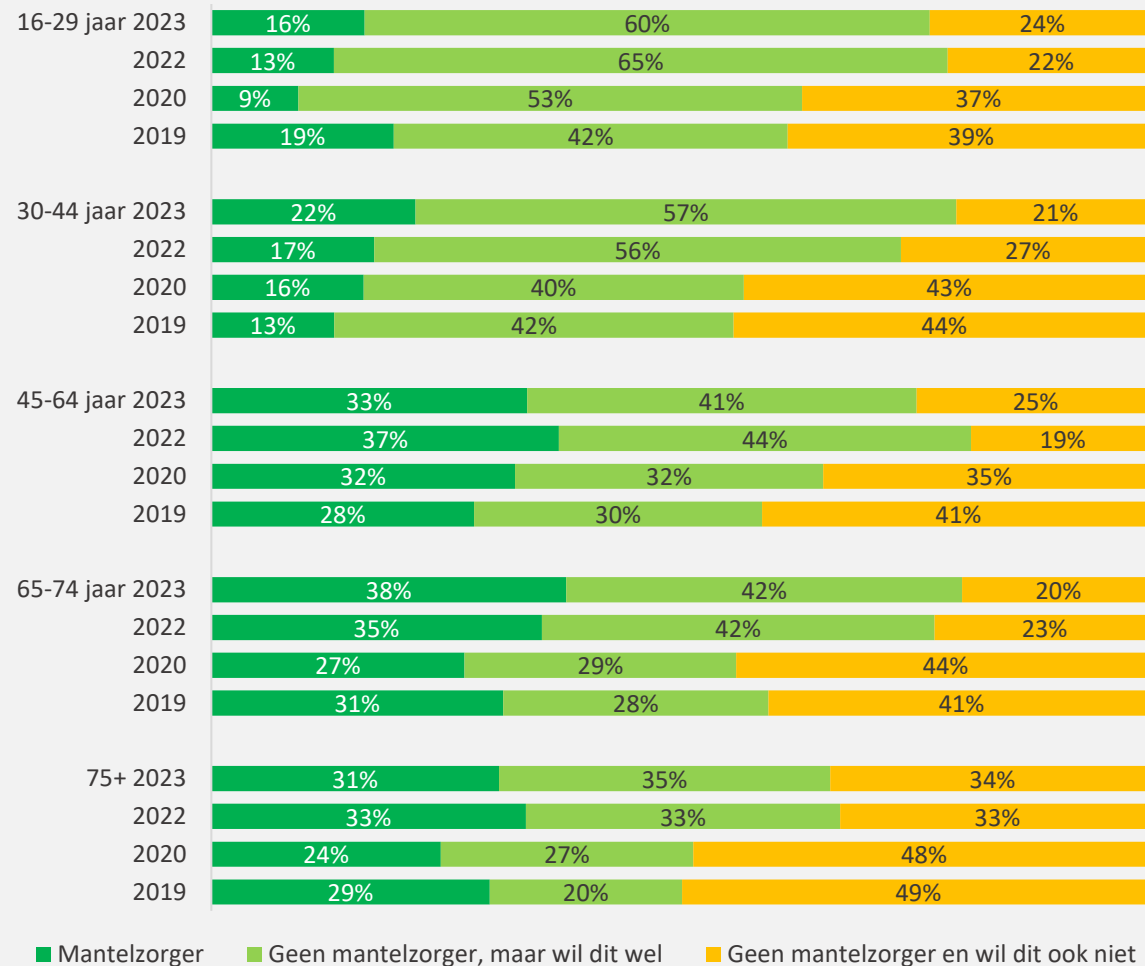
Mantelzorgers naar geslacht

Het aandeel mantelzorgers is ongeveer gelijk gebleven vergeleken met 2022. Het aandeel ligt in 2022 en 2023 wel hoger in vergelijking met 2020 (van 21% in 2020 naar 26% in 2022 en 27% in 2023). Het aandeel potentiële mantelzorgers neemt ieder jaar verder toe (van 35% in 2019, 39% in 2020, 41% in 2022 naar 49% in 2023).

Mannen verlenen in 2023 iets minder mantelzorg dan in 2022 (van 23% in 2022 naar 20% in 2023) en vrouwen juist iets meer (van 30% in 2022 naar 33% in 2023). De bereidheid tot mantelzorg is voor mannen en vrouwen hetzelfde gestegen (onder mannen van 42% in 2022 naar 50% in 2023 en onder vrouwen van 40% in 2022 naar 48% in 2023). Het aandeel dat aangeeft geen mantelzorg te willen verlenen is in beide gevallen gedaald: voor mannen van 35% in 2022 naar 30% in 2023 en voor vrouwen van 30% in 2022 naar 19% in 2023.

Mantelzorgers naar leeftijd

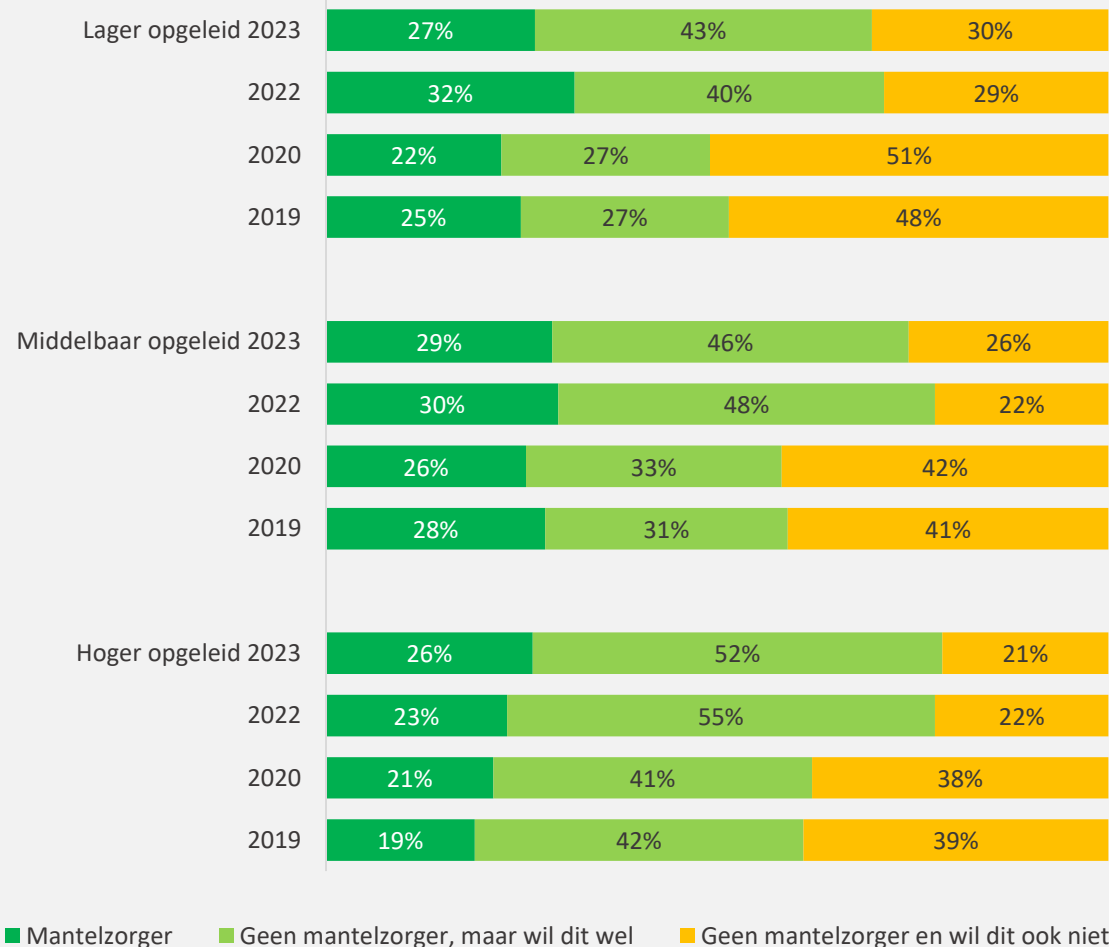
Het aandeel inwoners dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, of dat geen mantelzorg heeft verleend maar dit wel of niet wil, uitgesplitst naar leeftijdscategorie, 2019-2023.

De 16-29 jarigen, de 30-44 jarigen en de 65-74 jarigen zijn (iets) meer gaan mantelzorgen (resp. van 13% in 2022 naar 16% in 2023, van 17% in 2022 naar 22% in 2023 en van 35% in 2022 naar 38% in 2023).

De 16-29 jarigen zijn minder vaak bereid mantelzorg te verlenen (van 65% in 2022 naar 60% in 2023). Dit geldt ook voor de 45-64 jarigen (van 44% in 2022 naar 41% in 2023).

Het aandeel dat geen mantelzorg wil verlenen is gestegen onder de 45-64 jarigen (van 19% in 2022 naar 25% in 2023). Dit aandeel is juist gedaald onder de 30-44 jarigen (van 27% in 2022 naar 21% in 2023).

Mantelzorgers naar opleidingsniveau

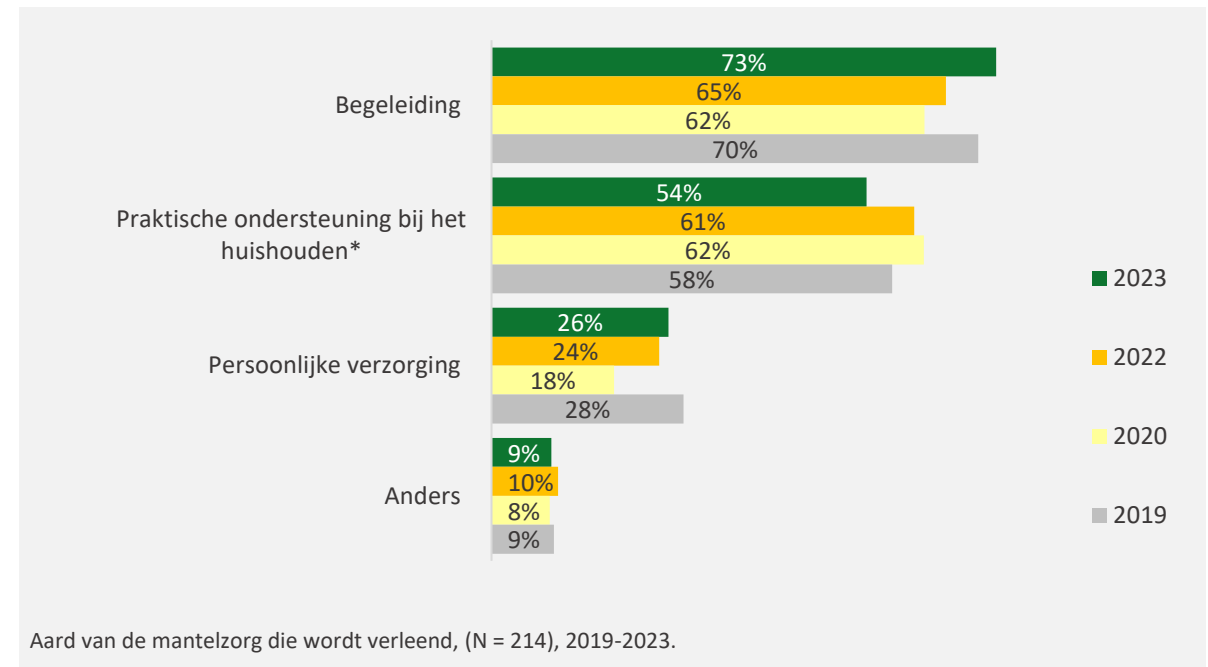
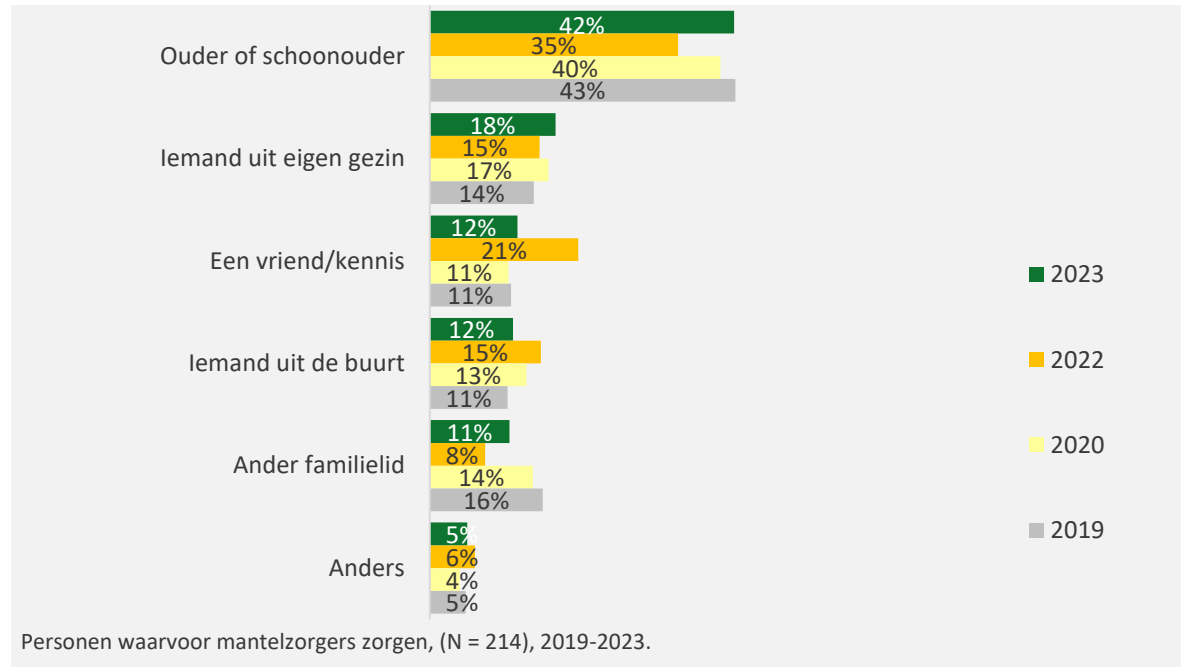

Het aandeel inwoners dat mantelzorg heeft verleend in de afgelopen 12 maanden, of dat geen mantelzorg heeft verleend maar dit wel of niet wil, uitgesplitst naar opleidingsniveau, 2019-2023.

Onder lager opgeleiden is het aandeel dat mantelzorg verleent iets gedaald (van 32% in 2022 naar 27% in 2023). Onder hoger opgeleiden is dit aandeel juist iets gestegen (van 23% in 2022 naar 26% in 2023). De bereidheid om mantelzorg te verlenen is iets gedaald onder de middelbaar en hoger opgeleiden (resp. van 48% in 2022 naar 46% in 2023 en van 55% in 2022 naar 52% in 2023). Onder hoger opgeleiden is het aandeel dat geen mantelzorg wil verlenen het kleinst (21%) en onder lager opgeleiden juist het grootst (30%).

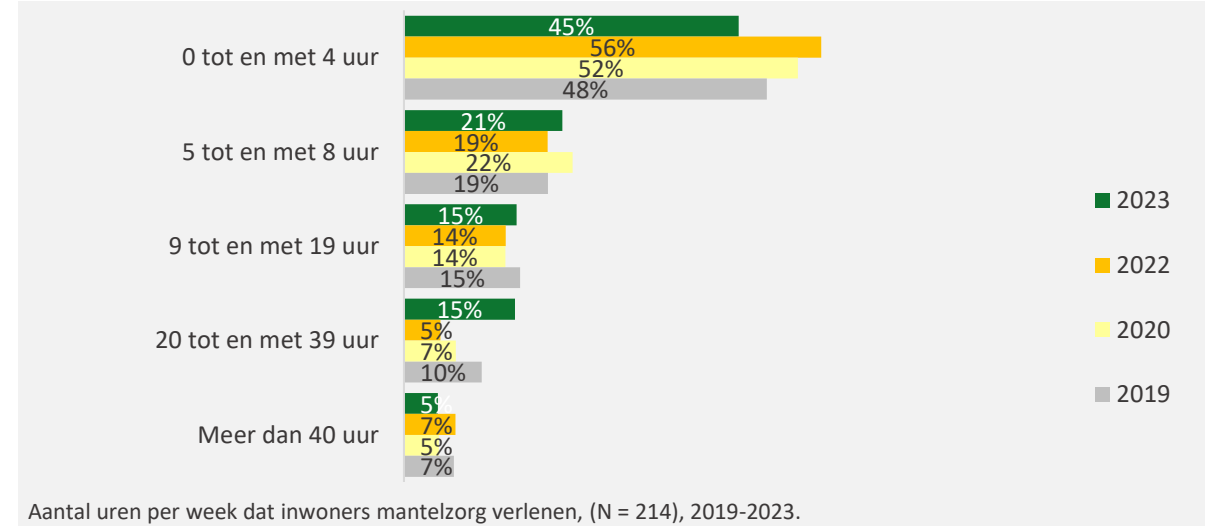
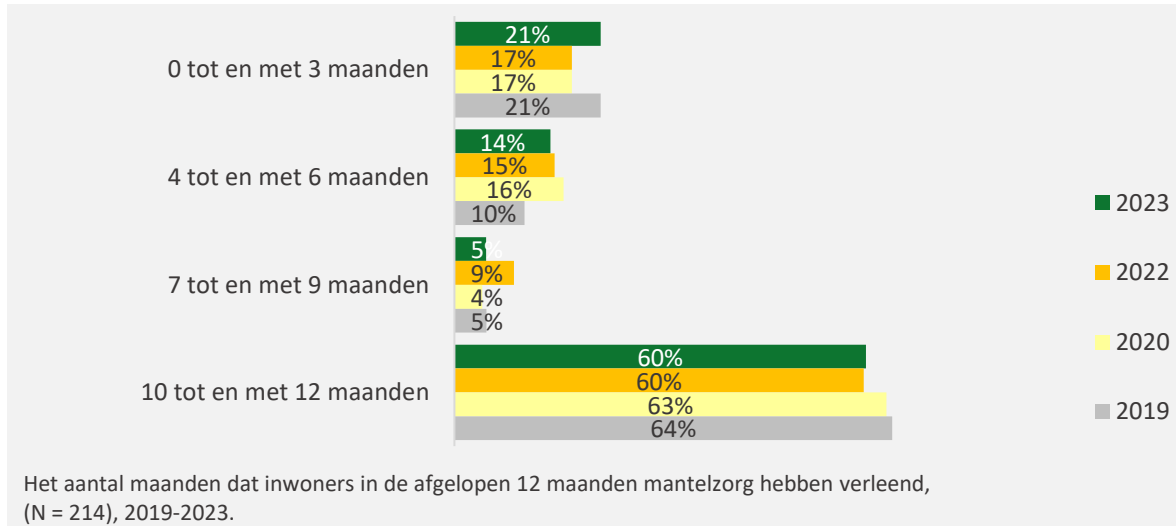
Aan wie mantelzorg en de aard van de zorg

De meeste mantelzorgers zorgen voor hun ouders of schoonouders (42%). Daarnaast gaat het vaak om iemand uit het eigen gezin (18%), een vriend of kennis (12%), iemand uit de buurt (12%) of een ander familielid (11%). In 2023 verlenen inwoners meer mantelzorg aan ouders of schoonouders (van 35% in 2022 naar 42% in 2023) of aan iemand uit het eigen gezin (van 15% in 2022 naar 18% in 2023). Er is sprake van een daling in het aandeel mantelzorgers dat hulp verleent aan een vriend/kennis (van 21% in 2022 naar 12% in 2023), iemand uit de buurt (van 15% in 2022 naar 12% in 2023). De coronapandemie is duidelijk te herkennen in deze cijfers.

De mantelzorg bestaat vooral uit begeleiding (73%) en praktische ondersteuning bij het huishouden (54%). Bij een kwart gaat het om persoonlijke verzorging (26%). Vergeleken met 2022 geven inwoners minder vaak praktische ondersteuning bij het huishouden (van 61% in 2022 naar 54% in 2023) en meer begeleiding (van 65% in 2022 naar 73% in 2023) en iets meer persoonlijke verzorging (van 24% in 2022 naar 26% in 2023).

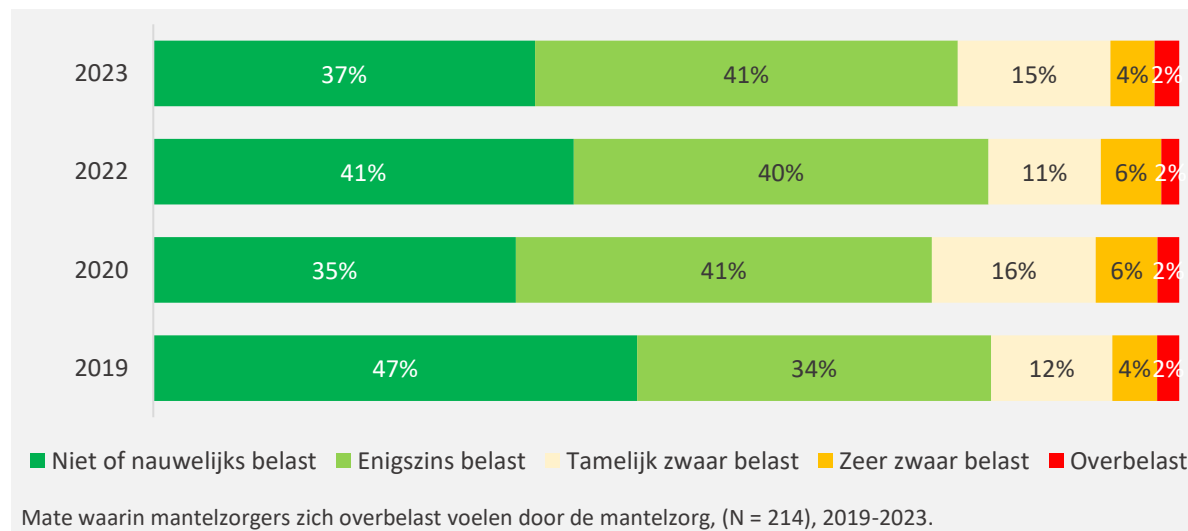
Inzet van mantelzorgers

Zes op de tien mantelzorgers verlenen al voor langere tijd mantelzorg (60% 10 tot en met 12 maanden). Eén op de vijf doet dit nog maar kort, maximaal 3 maanden (21%). Vergeleken met 2022 zijn de verschillen niet groot. Het aandeel dat tussen de 0 en 3 maanden mantelzorg verleent is iets gestegen (van 17% in 2022 naar 21% in 2023). Het aandeel dat dit tussen de 7 en 9 maanden doet is iets gedaald (van 9% in 2022 naar 5% in 2023). Over een langere periode bezien is elk jaar sprake van een lichte daling in het aandeel mantelzorgers dat al langere tijd mantelzorg verleent (van 67% in 2017, 64% in 2018 en 2019, 63% in 2020 naar 60% in 2022), maar dit jaar bleef dit aandeel stabiel.

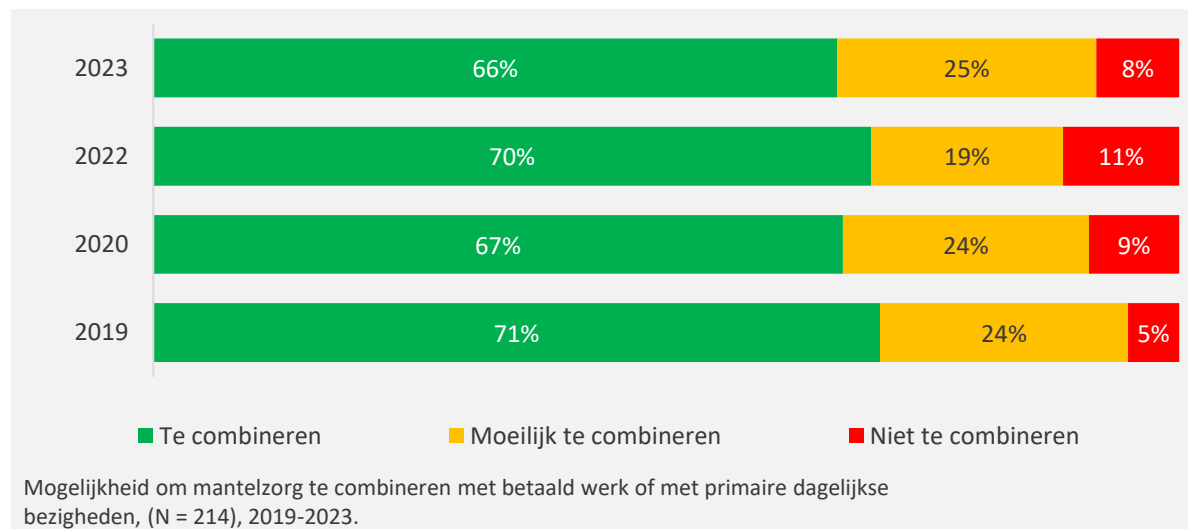
Voor bijna de helft van de mantelzorgers neemt de zorg tussen de 1 en 4 uur per week in beslag (45%) en bij circa één op de vijf beslaat dit 5 tot 8 uur per week (21%). Circa één op de zeven verleent 9 tot 19 uur of 20 tot 39 uur (beiden 15%). Vergeleken met vorig jaar verlenen mantelzorgers minder vaak 0 tot 4 uur mantelzorg (van 56% in 2022 naar 45% in 2023) en juist vaker 20 tot en met 39 uur (5% in 2022 naar 15% in 2023).

(over)Belasting van mantelzorgers

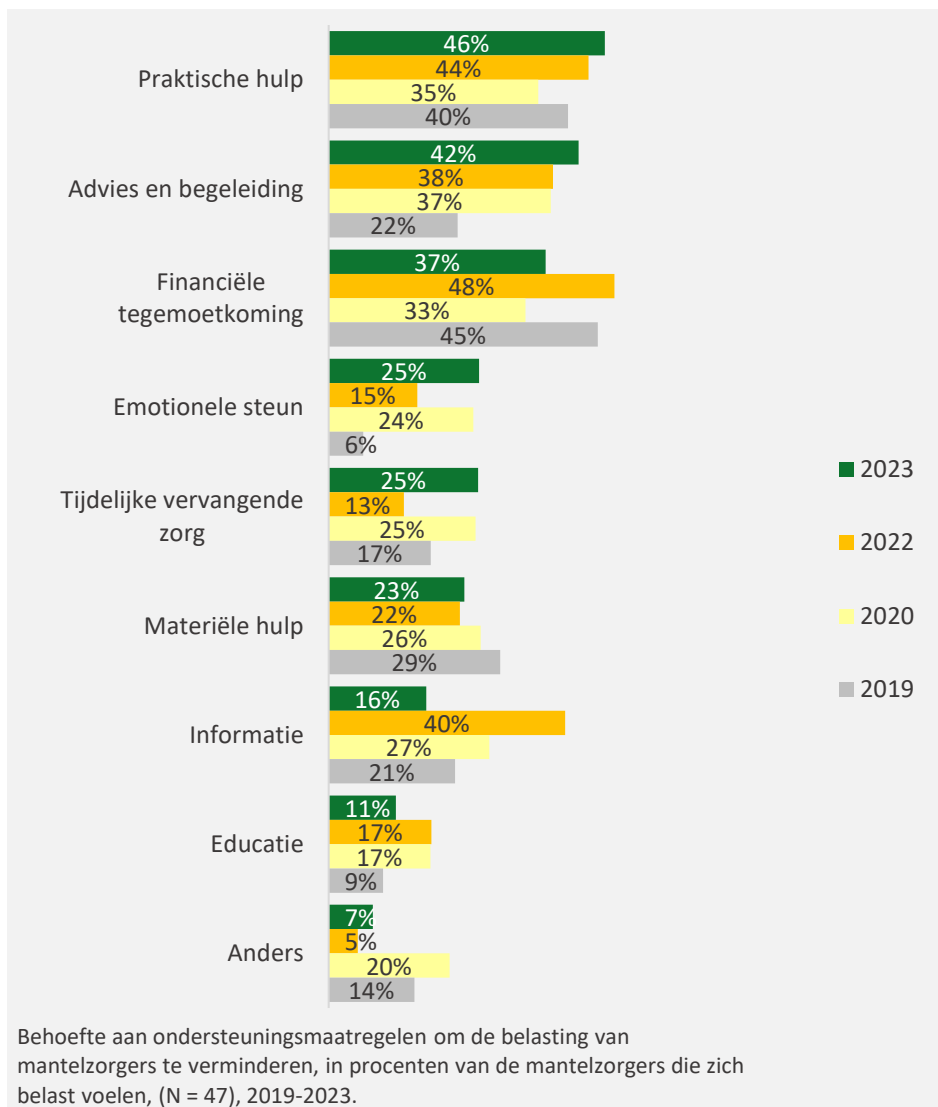
Ruim een derde van de mantelzorgers is van mening dat de mantelzorg niet of nauwelijks belastend voor hen is (37%). Vier op de tien vinden dat dit enigszins het geval is (41%). Van de mantelzorgers voel circa één op de zeven zich tamelijk zwaar belast door de mantelzorg (15%) en een klein aandeel voelt zich zeer zwaar belast of zelfs overbelast (resp. 4% en 2%).

De belasting voor mantelzorgers neemt toe vergeleken met vorig jaar. Zo voelen mantelzorgers zich dit jaar iets vaker tamelijk zwaar belast (van 11% in 2022 naar 15% in 2023) en minder vaak niet of nauwelijks belast (van 41% in 2022 naar 37% in 2023).

Op de vraag of de mantelzorg te combineren is met betaald werk of met andere primaire bezigheden, antwoordt twee derde bevestigend (66%). Een kwart geeft echter aan dat dit moeilijk te combineren is (25%) en bijna één op de tien is van mening dat dit eigenlijk niet te doen is (8%). Vergeleken met 2022 geven iets minder mantelzorgers aan dat het goed te combineren is met betaald werk of primaire dagelijkse bezigheden (van 70% in 2022 naar 66% in 2023), maar ook iets minder inwoners dat dit niet te combineren is (van 11% in 2022 naar 8% in 2023).

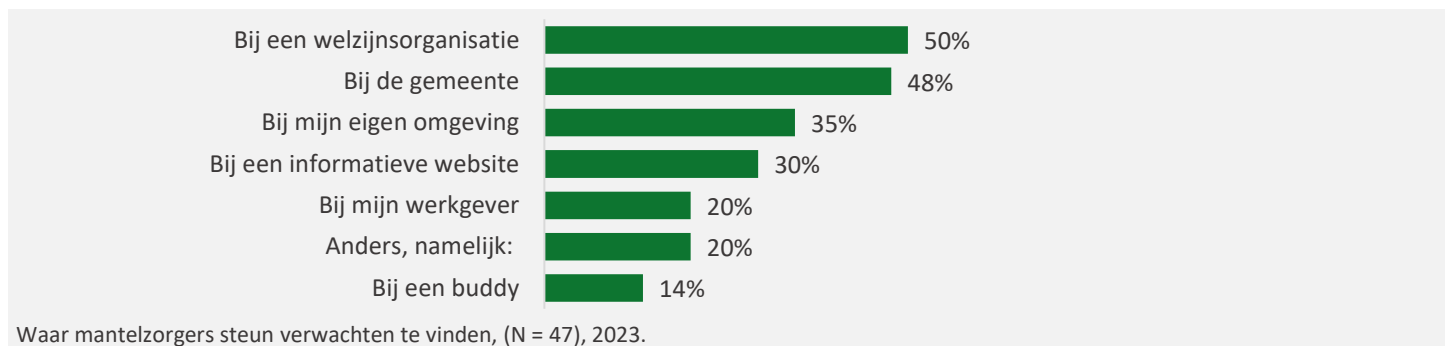
Ondersteuning voor mantelzorgers

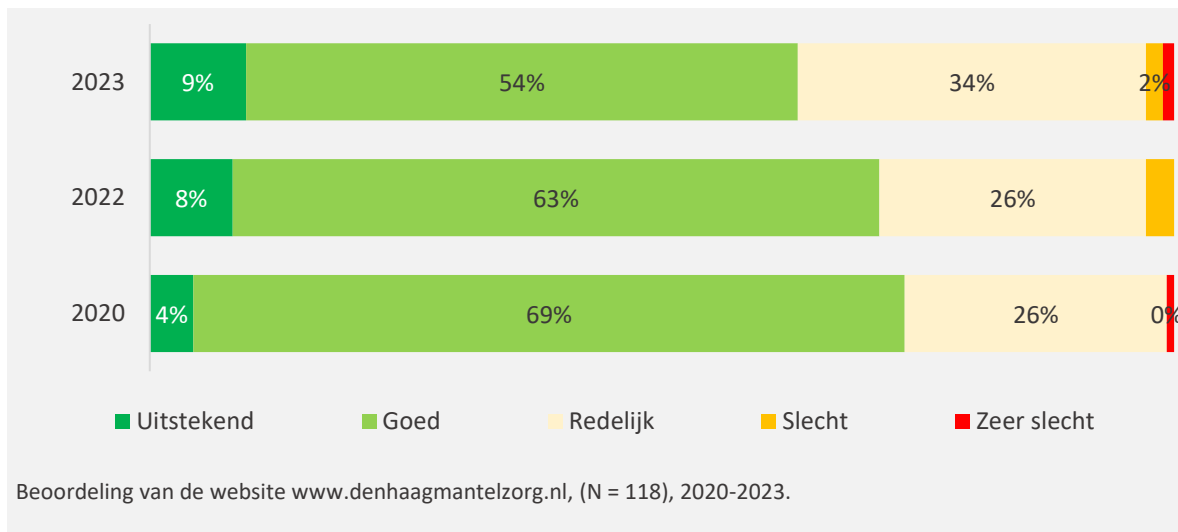
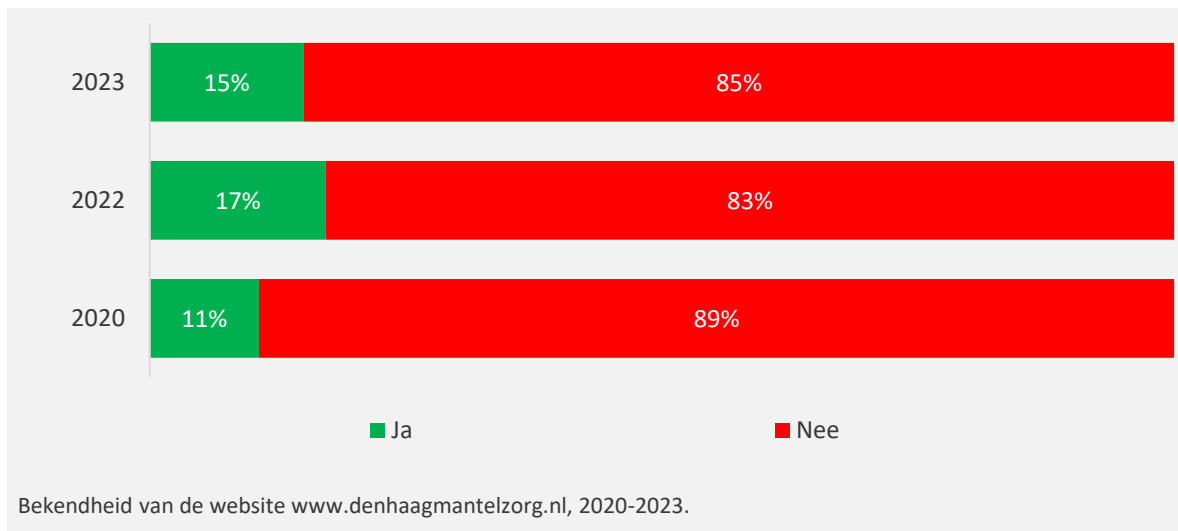
Iets meer dan een derde van de mantelzorgers zou ondersteuning willen ontvangen om de belasting van het verlenen van mantelzorg te verminderen (35%). Dit aandeel is lager dan vorig jaar, toen dit rond de vier op de tien inwoners was (41%).

Mantelzorgers hebben met name behoefte aan een praktische hulp (46%), advies en begeleiding (42%), financiële tegemoetkoming (37%), emotionele steun (25%), tijdelijke vervangende zorg (25%) en materiële hulp (23%). In mindere mate denken zij daarbij aan informatie (16%) of educatie (11%). Mantelzorgers hebben vergeleken met 2022 minder behoefte aan informatie (van 40% in 2022 naar 16% in 2023), financiële tegemoetkoming (van 48% in 2022 naar 37% in 2023) en educatie (van 17% in 2022 naar 11% in 2023). Zij hebben juist meer behoefte aan emotionele steun (van 15% in 2022 naar 25% in 2023), tijdelijke vervangende zorg (van 13% in 2022 naar 25% in 2023) of advies en begeleiding (van 38% in 2022 naar 42% in 2023).

(Bijna) de helft van de mantelzorgers verwacht deze steun te kunnen vinden bij een welzijnsorganisatie (50%) of bij de gemeente (48%). Iets meer dan een derde wijst daarbij op de eigen omgeving (35%) en drie op de tien op een informatieve website (30%). Ook de werkgever (20%) of een buddy worden genoemd (14%).

Website voor mantelzorgers

Aan alle respondenten is gevraagd of zij bekend zijn met de website www.denhaagmantelzorg.nl. Op deze site is advies en informatie te vinden voor mantelzorgers. Circa één op de zeven Hagenaars is bekend met deze site (15%), het overgrote deel dus niet (85%). Ondanks dat mantelzorgers meer bekend met de website (23%) dan inwoners die geen mantelzorg bieden (12%) weet ook van hen drie kwart niet dat deze site er is.

De bekendheid met de website www.denhaagmantelzorg.nl is in vergelijking met 2022 iets gedaald (van 17% in 2022 naar 15% in 2023).

Van diegenen die bekend zijn met deze site, vinden iets meer dan zes op de tien deze goed (54%) of zelfs uitstekend (9%). Eén derde beoordeelt de site als redelijk (34%) en een enkeling vindt deze (zeer) slecht (3%). Niemand heeft suggesties gedaan om de website te verbeteren.

Inwonersonderzoek 2023

Toegankelijke stad voor iedereen

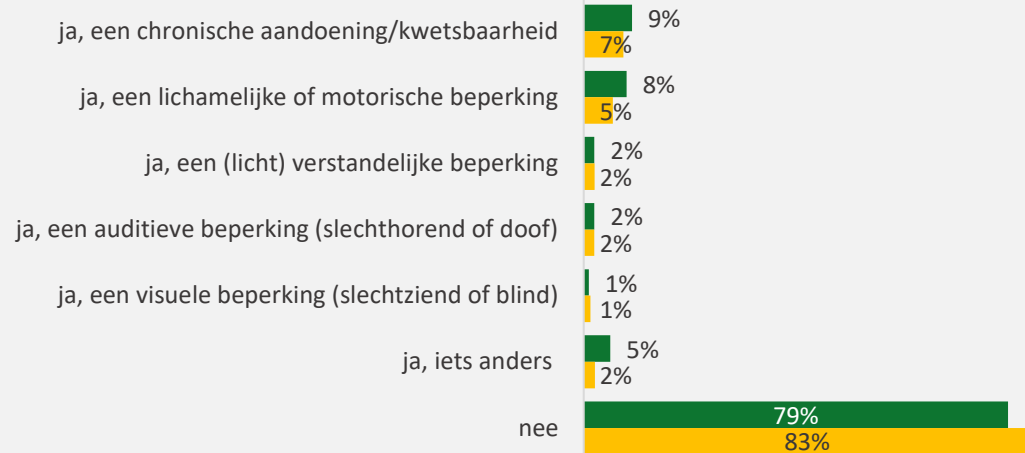

Den Haag wil een stad zijn waar iedereen, ook mensen met een beperking, zelfstandig en volwaardig kan participeren en onderdeel is van de inclusieve samenleving. De gemeente is benieuwd in hoeverre inwoners dit ervaren en hoe belangrijk ze dit vinden. Ook vraagt de gemeente zich af hoe bewust inwoners zijn van de belemmeringen die mensen met een beperking ervaren en of dit ook te zien is in het gedrag van de inwoners. Daarnaast wil de gemeente graag weten of zij vinden en merken dat de gemeente aandacht heeft voor toegankelijkheid.

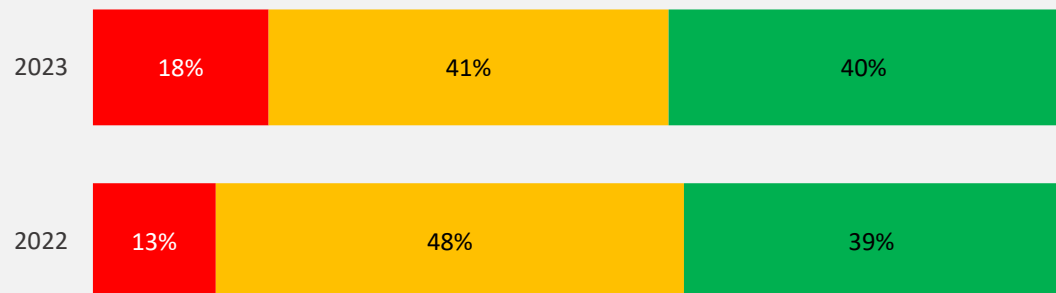
- Niet alleen de gemeente Den Haag hecht aan een toegankelijke stad. Ook inwoners vinden dit (erg) belangrijk (96%, waarvan 60% erg belangrijk). In vergelijking met vorig jaar vinden nog meer Hagenaars het belangrijk dat de stad voor iedereen goed toegankelijk moet zijn (van 90% in 2022 naar 96% in 2023). De Hagenaars herkennen ook dat de gemeente hiermee bezig is. Dit geldt het meest voor de openbare ruimte (24% zeker meer toegankelijk en 38% deels), winkels, restaurants, cafés en hotels (16% zeker meer toegankelijk en 39% deels) en gemeentelijke loketten (32% zeker meer toegankelijk en 21% deels). In grote lijnen is hierin vergeleken met vorig jaar weinig veranderd.
- Circa één op de vijf Hagenaars heeft zelf dan wel iemand uit hun huishouden een beperking (21%). Van hen ervaart een zesde veel belemmeringen om mee te kunnen doen aan de Haagse samenleving (18%) en nog eens vier op de tien ervaren af en toe belemmeringen (41%). In vergelijking met vorig jaar ervaren inwoners vaker veel belemmeringen (van 13% in 2022 naar 18% in 2023) en minder vaak af en toe belemmeringen (van 48% in 2022 naar 41% in 2023).
- Hagenaars vinden dat zij zich bewust zijn van de belemmeringen die mensen met een beperking in hun dagelijks leven hebben: vier op de tien zijn zich heel bewust hiervan (41%) en nog eens bijna de helft is deels (49%). In vergelijking met vorig jaar zijn minder Hagenaars zich heel bewust van de belemmeringen (van 63% in 2022 naar 41% in 2023), maar vaker deels (van 33% in 2022 naar 49% in 2023). Ook is het aandeel inwoners dat zich niet bewust is van dergelijke belemmeringen gestegen in vergelijking met vorig jaar (van 4% naar 10%). Het bewust zijn vertaalt zich voor een belangrijk deel in hun gedrag. Zo bieden circa negen op de tien Hagenaars hulp aan iemand die moeite heeft om ergens binnen te komen (92%) of maken plek voor iemand met een beperking in het openbaar vervoer (86%). Ook bij het parkeren houden inwoners rekening hiermee (62%). Het toevoegen van alternatieve tekst bij een foto of afbeelding op sociaal media gebeurt veel minder vaak (8%). In grote lijnen is dit vergelijkbaar met vorig jaar.

- De gemeente Den Haag stimuleert en ondersteunt voorzieningen en activiteiten die de toegankelijkheid voor mensen met een beperking vergroten. Het meest bekend zijn inwoners met de extra bankjes met rug- en armleuningen en de huurbare strandrolstoelen (resp. 38% en 35%). Bijna een kwart van de inwoners is bekend met het Meldpunt openbare ruimte (23%) en circa één op de zes tot zeven inwoners met de Sociale kaart van Den Haag (17%), de inclusieve speeltuin, de extra (semi)openbare mindervalide toiletten en verschoontafels (resp. 16% en 13%) en met Den Haag Meldt (14%). Van de inwoners is 70% tot 80% onbekend met de meldpunten en met de informatie- en adviesvoorzieningen voor mensen met een beperking die er zijn in Den Haag. Als het gaat om de voorzieningen is de onbekendheid minder groot (37%). In grote lijnen is hierin weinig veranderd vergeleken met vorig jaar.

Beperkingen en belemmeringen

Mate waarin inwoners of iemand in hun huishouden een beperking heeft, 2022 - 2023.

■ ja, veel belemmeringen ■ ja, af en toe belemmeringen ■ nee, nauwelijks tot geen belemmeringen

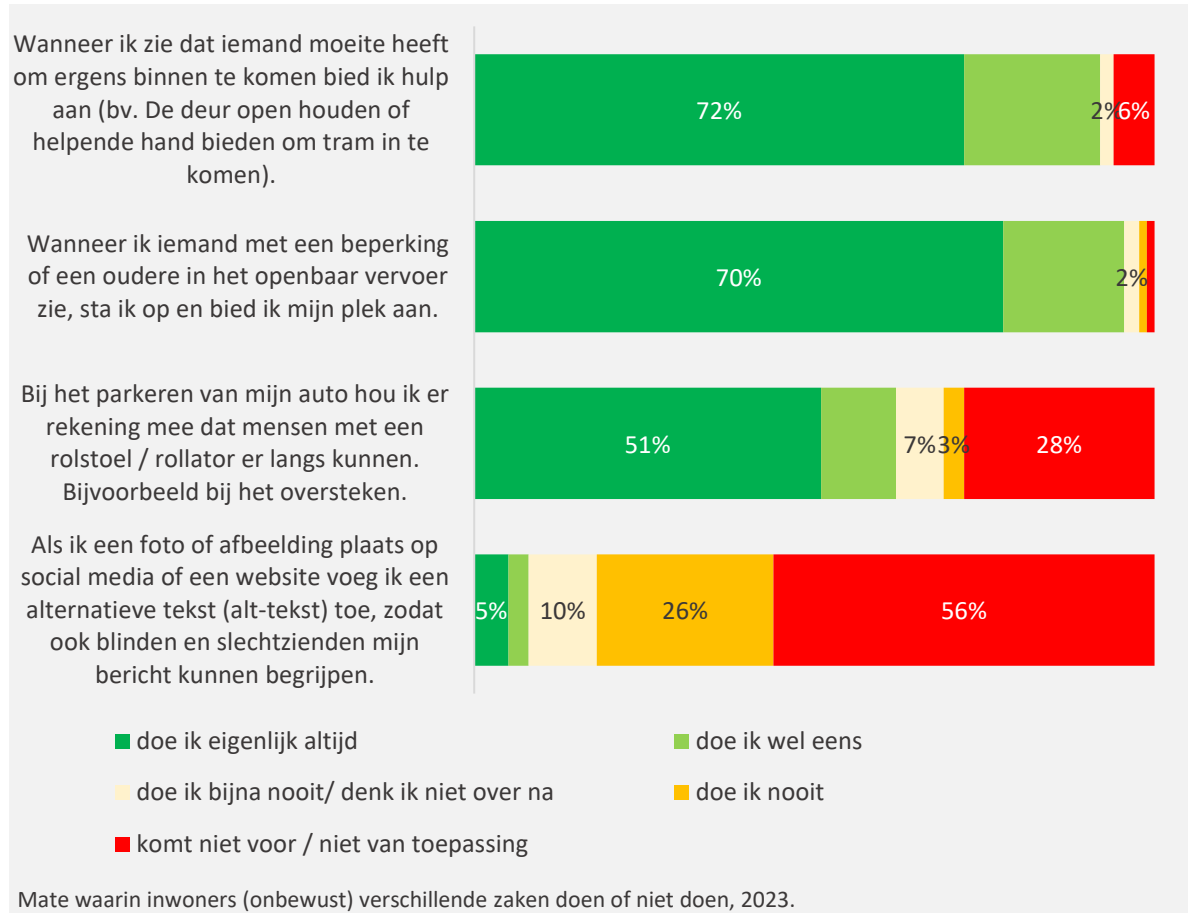
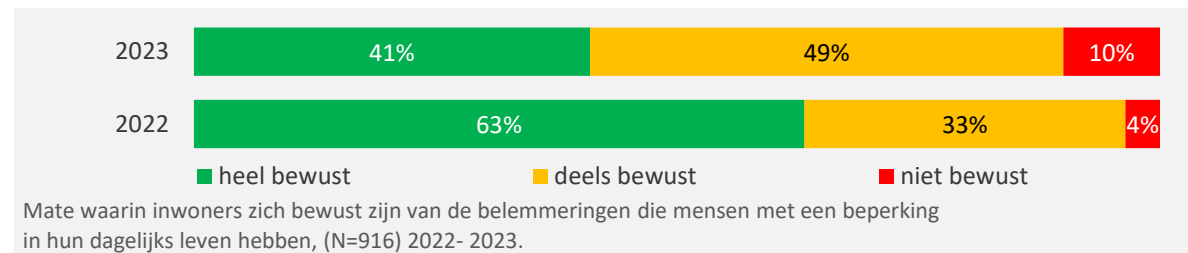
Mate waarin inwoners (of hun huisgenoten) belemmeringen ervaren in het mee kunnen doen aan de Haagse samenleving als gevolg van de beperking(en), (N = 197), 2023.

Circa één op de vijf Hagenaars heeft zelf een beperking of dit geldt voor iemand uit hun huishouden (21%). Bij de meesten van hen gaat het om een chronische aandoening (9%) of een lichamelijke of motorische beperking (8%). Bij een kleiner deel betreft het een (licht) verstandelijke beperking (2%), een auditieve beperking (slechthorend of doof) (eveneens 2%) of een visuele beperking (1%). In vergelijking met vorig jaar is het aantal inwoners met een beperking toegenomen (van 17% in 2022 naar 21% in 2023). Meer inwoners hebben een lichamelijke of motorische beperking (van 5% in 2022 naar 8% in 2023) of een chronische aandoening/kwetsbaarheid (van 7% in 2022 naar 9% in 2023).

Ouderen hebben duidelijk vaker dan gemiddeld één of meer beperkingen. Zo heeft een kwart van de 45 tot 64-jarigen een beperking (26% tegenover 21% gemiddeld), van de 65 tot 74-jarigen hebben bijna drie op de tien een beperking (28% tegenover 21% gemiddeld) en één derde van de 75-plussers (34% tegenover 21% gemiddeld). Het betreft bij de 65 tot 74-jarigen en 75-plussers meer dan gemiddeld een lichamelijke of motorische beperking (resp. 15% en 21% tegenover 8% gemiddeld).

Van de inwoners die zelf een beperking ervaren of waarbij dit geldt voor iemand uit hun huishouden geeft een zesde aan dat zij hierdoor veel belemmeringen ervaren in het mee kunnen doen aan de Haagse samenleving (18%) en nog eens vier op de tien ervaren af en toe belemmeringen (41%). De aard van de beperking of de leeftijd spelen hierbij geen significante rol. In vergelijking met vorig jaar ervaren inwoners vaker veel belemmeringen (van 13% in 2022 naar 18% in 2023) en minder vaak af en toe belemmeringen (van 48% in 2022 naar 41% in 2023).

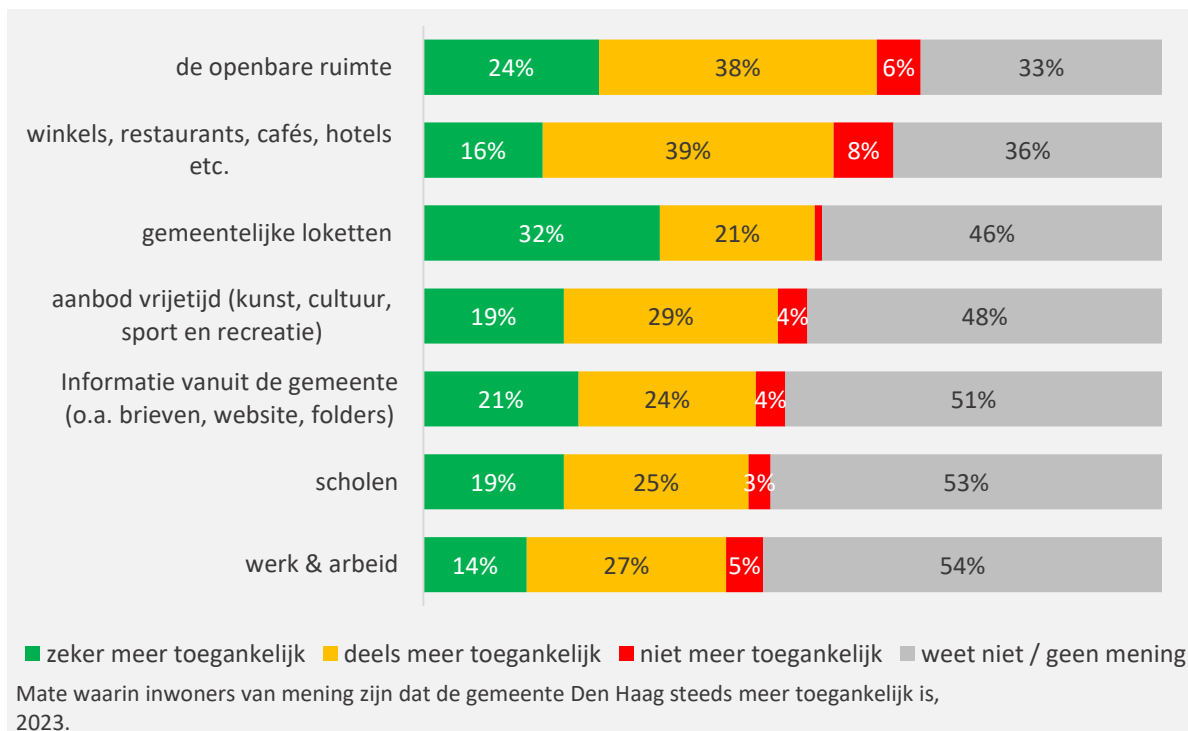
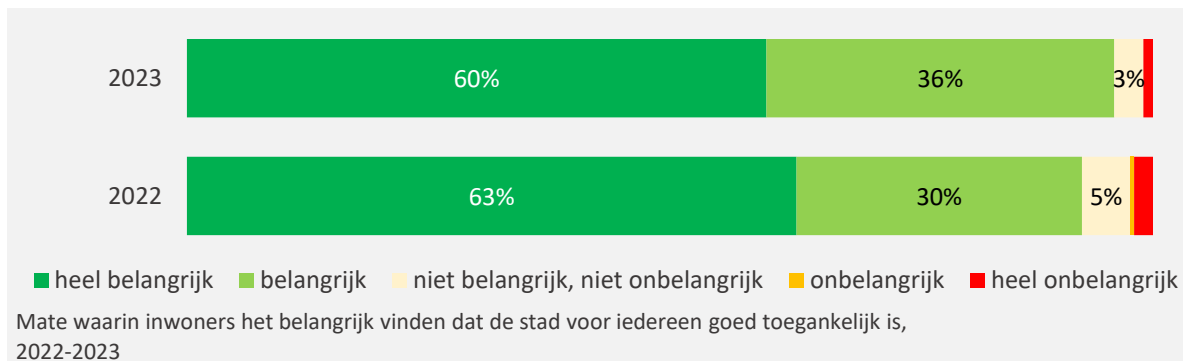
Bewustzijn

Hagenaars zijn zich over het algemeen redelijk goed bewust van de belemmeringen die mensen met een beperking ervaren in hun dagelijks leven. Zo geven vier op de tien inwoners aan dat zij zich hiervan heel bewust zijn (41%) en ongeveer de helft deels (49%). Circa één op de tien van de Hagenaars is zich hiervan helemaal niet bewust (10%). Dit laatste geldt meer dan gemiddeld voor lager opgeleiden (17%) en inwoners tot 45 jaar (15% voor inwoners van 16 tot 29 jaar en 12% voor inwoners van 30 tot 44 jaar). In vergelijking met vorig jaar zijn veel minder Hagenaars zich heel bewust van de belemmeringen die mensen met een beperking in hun dagelijks leven hebben (van 63% in 2022 naar 41% in 2023) en meer inwoners deels (van 33% in 2022 naar 49% in 2023). Ook is het aandeel inwoners dat zich niet bewust is hiervan gestegen in vergelijking met vorig jaar (van 4% naar 10%).

Inwoners hebben de vraag gekregen in hoeverre zij bepaalde zaken wel eens bewust of onbewust doen die mensen met een beperking kunnen helpen. Circa negen op de tien Hagenaars bieden hulp aan als zij zien dat iemand moeite heeft om ergens binnen te komen (92%) en maken plek voor iemand met een beperking of een oudere in het openbaar vervoer (86%). Slechts 1% van de Hagenaars doet beide dingen nooit. De helft van de Hagenaars zegt bij het parkeren rekening ermee te houden dat mensen met een rolstoel, rollator of kinderwagen of mensen met een geleidehond er nog langs kunnen (51%). Van de Hagenaars geeft 3% aan hiermee geen rekening te houden. Het aandeel inwoners dat op social media iets toevoegt aan een foto of afbeelding zodat ook blinden en slechtzienden het bericht kunnen begrijpen is heel beperkt (8%). Bij meer dan de helft speelt iets dergelijks echter niet (56%).

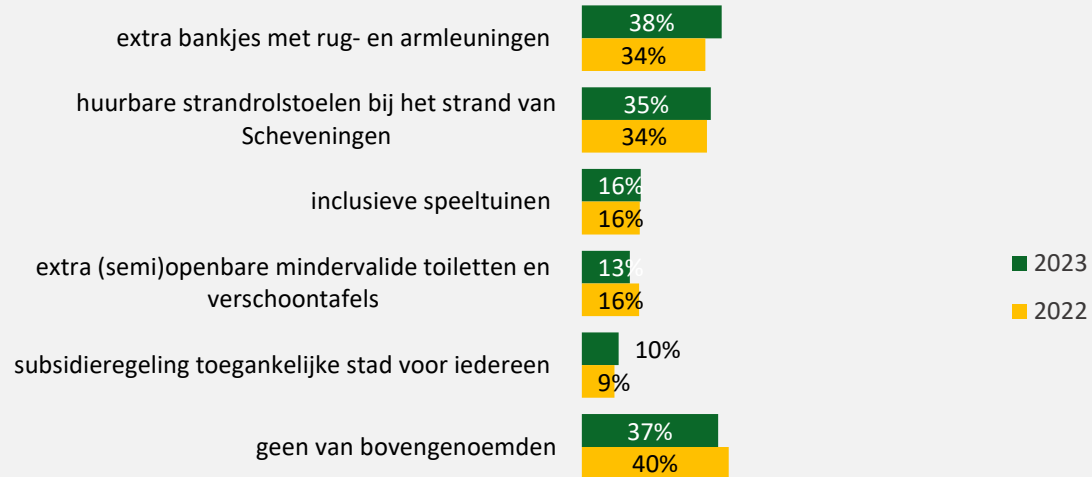
Toegankelijkheid van de stad

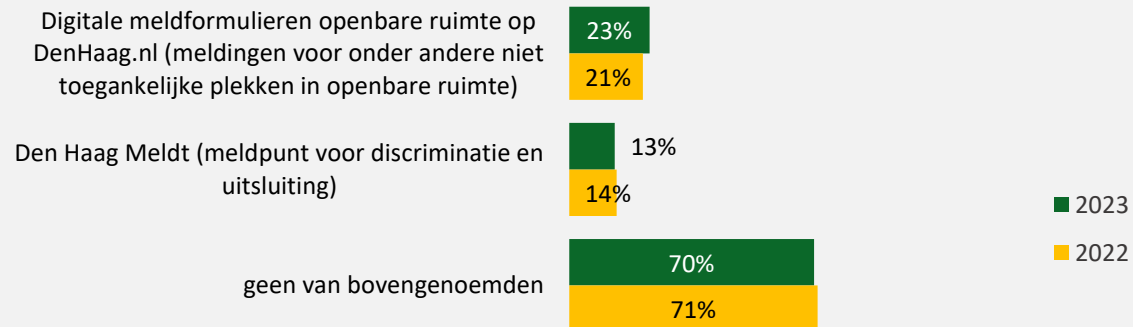
Hagenaars vinden het belangrijk dat de stad voor iedereen goed toegankelijk is. Zes op de tien Hagenaars vinden dit heel belangrijk (60%) en ruim een derde vindt dit belangrijk (36%). Vrouwen hechten hieraan meer waarde dan mannen (resp. 66% en 54% heel belangrijk). Hagenaars hechten hieraan nog iets meer waarde dan vorig jaar (van 93% in 2022 naar 96% in 2023).

Den Haag probeert een toegankelijke stad te zijn voor iedereen. Wanneer inwoners de vraag krijgen in hoeverre zij vinden dat dit ook daadwerkelijk het geval is dan zijn duidelijk meer inwoners van mening dat dit zeker dan wel deels het geval is dan dat hiervan geen sprake is. Zo zijn iets meer dan zes op de tien inwoners van mening dat dit geldt voor de openbare ruimte (24% zeker en 38% deels tegenover 6% die vindt van niet) en circa de helft voor kunst, cultuur, sport en recreatie (19% zeker en 29% deels tegenover 5% niet) en voor de gemeentelijke loketten (30% zeker en 17% deels tegenover 4% niet). Als het gaat om de onderwijsinstellingen in Den Haag dan deelt iets minder dan de helft van de inwoners deze mening (21% zeker en 25% deels tegenover 3% die vindt van niet), iets meer dan de helft als het gaat om de Haagse ondernemingen (16% zeker en 39% deels tegenover 5% niet) en vier op de tien als het gaat om het aannemen van personeel (14% zeker en 27% deels tegenover 5% niet). Een groot deel van de inwoners heeft hierover echter geen mening of weet het niet. Dit aandeel is het laagst als het gaat om de openbare ruimte (33%), gevolgd door de Haagse ondernemingen (winkels, restaurants, cafés, hotels) (36%), gemeentelijke loketten (46%) en kunst, cultuur, sport en recreatie (48%). Bij de overige aspecten varieert dit tussen de 50% en 54%. Hierin is op hoofdlijnen weinig veranderd vergeleken met vorig jaar.

Voorzieningen en meldpunten

Mate waarin inwoners op de hoogte zijn van verschillende voorzieningen, 2023.

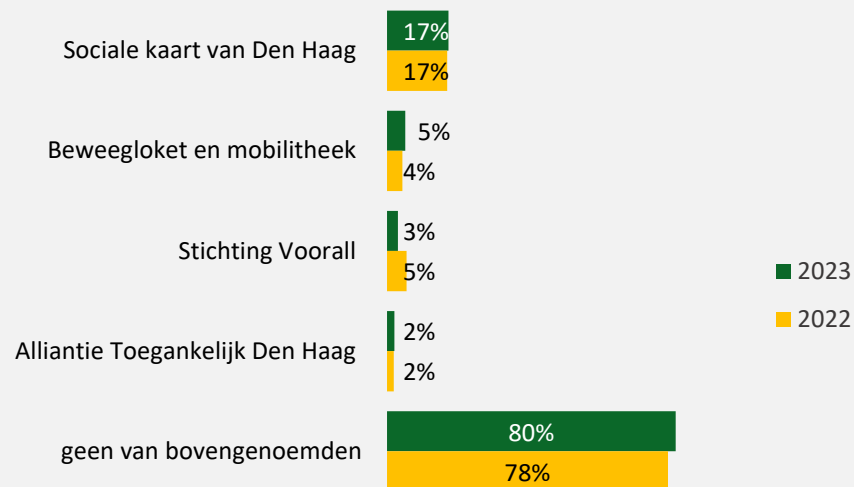
Mate waarin inwoners op de hoogte zijn van verschillende meldpunten, 2022-2023.

De gemeente Den Haag stimuleert en ondersteunt voorzieningen en activiteiten die de toegankelijkheid voor mensen met een beperking vergroten. Als het gaat om voorzieningen dan zijn inwoners het meest bekend met de extra bankjes met rug- en armleuningen en de huurbare strandrolstoelen bij het strand van Scheveningen (resp. 38% en 35%), gevolgd door de inclusieve speeltuinen en de extra (semi)openbare mindervalide toiletten en verschoontafels (resp. 16% en 13%). De subsidieregeling toegankelijke stad voor iedereen is bij circa één op de tien inwoners bekend (10%). Ruim een derde van de inwoners kent geen van de genoemde voorzieningen (37%). 75-Plusers zijn het meest bekend met de extra bankjes met rug- en armleuningen (50%). Zoals mocht worden verwacht zijn respondenten die zelf een beperking hebben dan wel iemand uit hun huishouden meer dan gemiddeld bekend met de extra bankjes met rug- en armleuningen (54%). Daarnaast zijn vrouwen meer bekend met de strandrolstoelen (38% tegenover 31% van de mannen).

Over het algemeen zijn de cijfers in vergelijking met vorig jaar nagenoeg gelijk gebleven. Wel is de bekendheid met extra bankjes met rug- en armleuningen iets gestegen (van 34% in 2022 naar 38% in 2023).

Van de meldpunten is het meldpunt openbare ruimte het meest bekend (23%), gevolgd door Den Haag Meldt (13%). Zeven op de tien Hagenaars kennen beide meldpunten echter niet (70%). 75-Plusers zijn minder bekend met het meldpunt openbare ruimte (11% tegenover 23% gemiddeld). Den Haag Meldt is beter bekend bij vrouwen (16%) dan bij mannen (10%). De bekendheid van de meldpunten is niet veranderd vergeleken met vorig jaar.

Voorzieningen en meldpunten

Mate waarin inwoners op de hoogte zijn van verschillende informatie- en adviesvoorzieningen, 2022-2023.

Van de verschillende informatie- en adviesvoorzieningen is de Sociale kaart het meest bekend. Zo kent één op de zes inwoners de Sociale kaart (17%). Het beweegloket en de mobilitheek (5%), de stichting Voorall (3%) en de Alliantie Toegankelijk Den Haag (2%) zijn veel minder bekend. Acht op de tien Hagenaars kennen geen enkele informatie- en adviesvoorziening (80%).

Vrouwen zijn meer bekend met de Sociale kaart dan mannen (resp. 19% en 14%) en met het Beweegloket (7%) en de Mobilitheek (3%). De Sociale kaart is ook beter bekend bij inwoners die zelf een beperking hebben dan wel iemand in het huishouden (25%) en ook de Stichting Voorall is bij deze doelgroep iets beter bekend (7%).

Op hoofdlijnen is de bekendheid van de verschillende informatie- en adviesvoorzieningen nauwelijks gewijzigd.

Inwonersonderzoek 2023

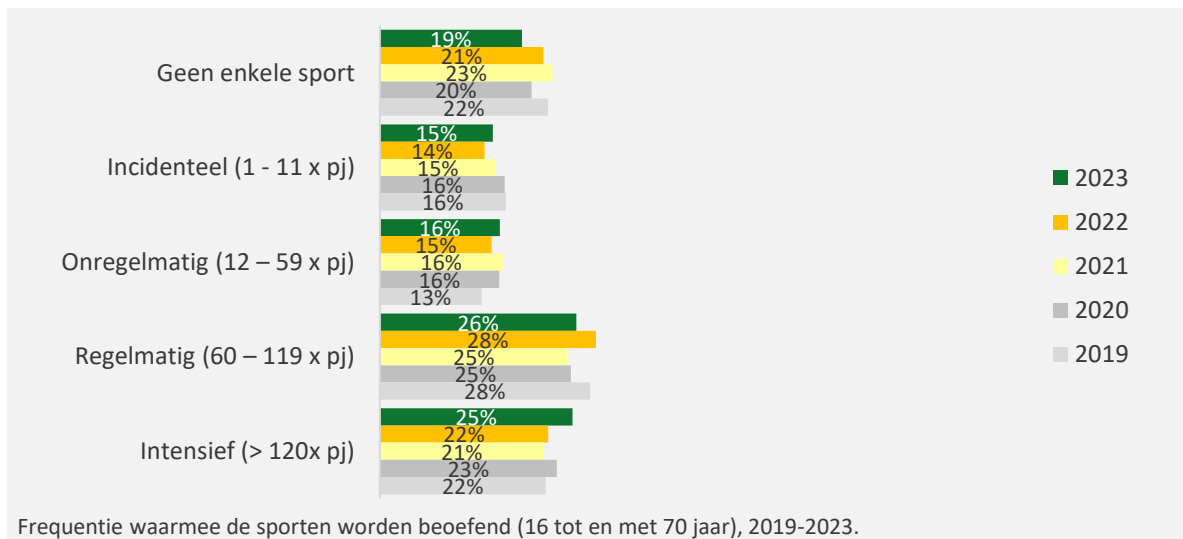
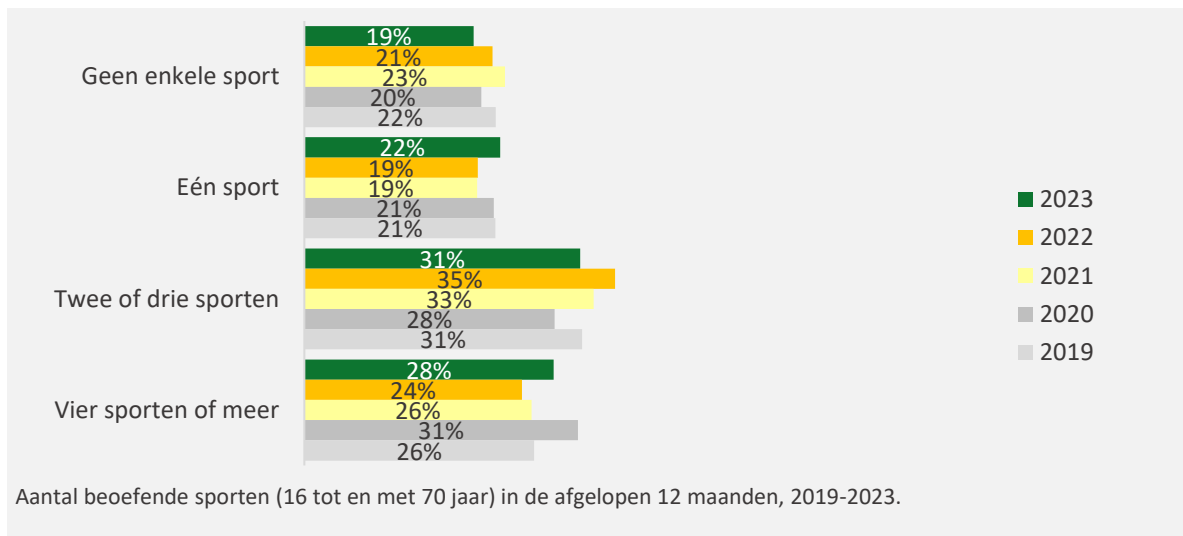
Sport en beweegactiviteiten

In dit onderdeel wordt ingegaan op het sportgedrag van de Hagenaars van 16 tot en met 70 jaar. Wie sport er, welke sporten doen inwoners en hoe actief en van welke accommodaties maken zij gebruik. Daarnaast wordt gekeken naar hoe actief zij zijn als het gaat om het pendelen naar het werk of school en in de vrije tijd.

- Acht op de tien inwoners (81%) sporten wel eens. Vergeleken met vorig jaar is het aandeel inwoners dat sport licht gestegen (van 79% naar 81%).
- Het afgelopen jaar heeft twee derde van de Hagenaars 12 keer of meer gesport (67%), wat iets hoger is dan de jaren daarvoor (2022 65%, 2021 62% en 2020 64%). Zij voldoen daarmee volgens de RSO-norm aan de definitie 'sporter'. Onder hoger opgeleiden is dit aandeel hoger (77%) en onder lager opgeleiden juist lager dan gemiddeld (43%).
- De meest beoefende sporten in Den Haag zijn dit jaar: fitness in een binnenruimte (30%), gevolgd door wandelsport (20%) en hardlopen/joggen (20%). Vergeleken met vorig jaar is het aandeel hardlopers weer iets gedaald (van 22% in 2022 naar 19% in 2023). De verdeling onder de andere genoemde sporten bleef gelijk.
- De helft sport alleen en ongeorganiseerd (51%). Eén derde is lid van een sportvereniging (32%) en drie op de tien zijn lid van een commerciële aanbieder (29%). Het aandeel inwoners dat lid is van een sportvereniging is iets gestegen vergeleken met vorig jaar (van 28% in 2022 naar 32% in 2023). Daarentegen is het aandeel dat lid is van een commerciële aanbieder iets afgenomen (van 32% in 2022 naar 29% in 2023) evenals het aandeel dat ongeorganiseerd een sport beoefent (van 55% in 2022 naar 51% in 2023).
- Van alle sporters maakt twee derde gebruik van een overdekte (sport)accommodatie voor hun meest beoefende sport (65%), die meestal in Den Haag ligt (49%). Voor iets meer dan een kwart (27%) is dit een sportaccommodatie in de open lucht, waarvan 17% in Den Haag. Iets meer dan zeven op de tien sporten (ook) op een andere plaats (73%) en dan eveneens voor een belangrijk deel in Den Haag (46%). Als het gaat om overige plaatsen waar inwoners sporten is er een afname te zien (van 78% in 2022 naar 73% in 2023).

- De sportmogelijkheden in Den Haag worden gemiddeld beoordeeld met een 7,4, wat hetzelfde is als vorig jaar. Iets meer dan de helft geeft hiervoor een 8 of hoger (52%) en iets minder dan één op de tien een onvoldoende (8%).
- Van alle Hagenaars gaan vier op de tien wel eens met de fiets naar het werk of school (41%) en een kwart (24%) doet dit wel eens lopend. Beide aandelen zijn iets gedaald ten opzichte van vorig jaar (van 48% naar 41% met de fiets en van 30% naar 24% lopend). Aan fietsen van en naar het werk of school besteden inwoners meer uren per week dan aan lopen (3,2 uur tegenover 2,7 uur).
- Zes op de tien Hagenaars doen licht of matig lichamelijk inspannend werk op het werk of op school (60%), dit is iets minder dan in 2022 (65%). Bij iets meer dan één op de vijf gaat het om zwaar lichamelijk inspannend werk op het werk of school (22%), wat eveneens minder is dan vorig jaar (27%). Als het gaat om licht of matig huishoudelijk werk dan doen vrijwel alle Hagenaars dit (90%) en ook dit is iets minder dan in 2022 (94%). Bij zwaar lichamelijk huishoudelijk werk geldt dit voor bijna zes op de tien Hagenaars (58%), wat niet anders is dan in 2022 (58%). Zij besteden hier resp. 10,1 (licht huishoudelijk inspannend werk) en 6,8 uur per week (zwaar huishoudelijk inspannend werk) aan.
- Ruim acht op de tien Hagenaars wandelen wel eens in de vrije tijd (83%), iets meer dan zes op de tien fietsen in de vrije tijd (62%), iets meer dan een derde tuiniert wel eens (33%) en bijna vier op de tien klussen in de vrije tijd (38%). Vergeleken met vorig jaar wordt er over het algemeen meer tijd besteed aan tuinieren (van 4,0 naar 4,9 uur) en klussen (van 5,1 naar 6,2 uur). Er wordt minder tijd besteed aan wandelen (van 6,8 naar 5,9 uur) en fietsen (van 6,9 naar 6,2 uur) dan in 2022.

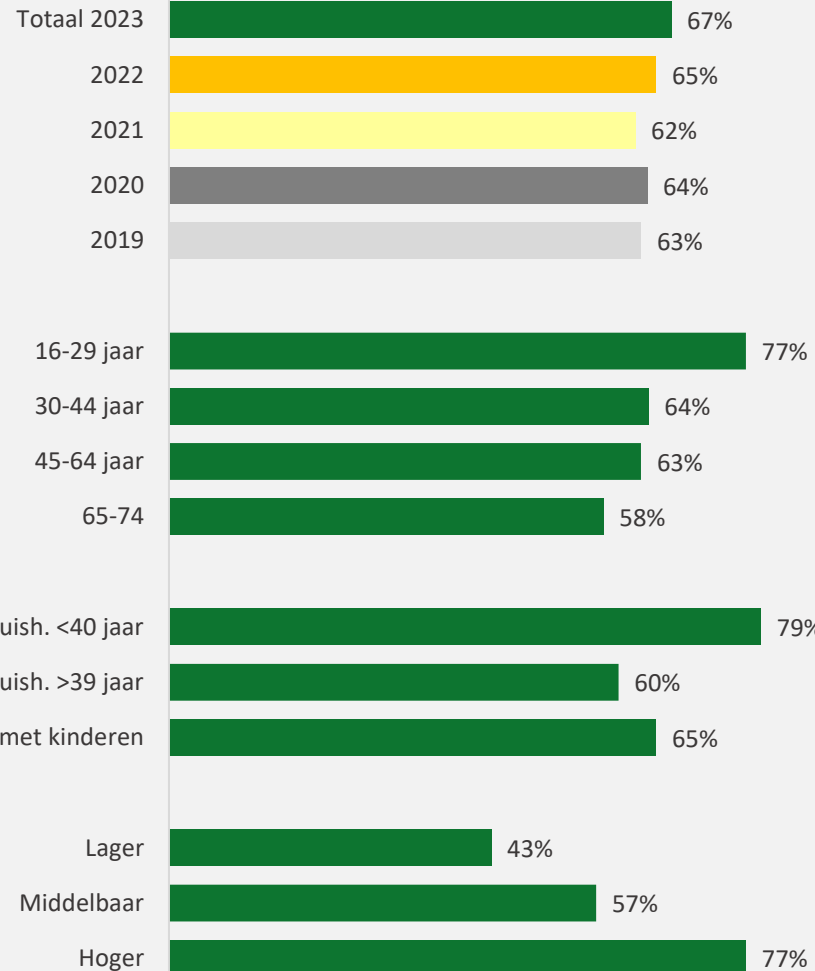

Acht op de tien Hagenaars tot 70 jaar (81%) beoefenen één of meer sporten. Inwoners tussen de 16 en 29 jaar en 30 en 44 jaar beoefenen vaker dan gemiddeld één of meer sporten (beiden 87%). Ook hoger opgeleiden beoefenen vaker dan gemiddeld een sport (91%). Lager opgeleiden beoefenen dit juist veel minder vaak dan gemiddeld (58%).

Iets meer dan één op de vijf sporters beoefent één sport (22%) en circa drie op de tien twee of drie sporten (31%) of zelfs vier of meer sporten (28%). Een kwart van de sporters sport intensief (25% meer dan 120 keer per jaar) of regelmatig (26% 60 tot 120 keer per jaar). De overige Hagenaars doen dit onregelmatig of incidenteel (resp. 16% en 15%).

Vergeleken met vorig jaar is het aandeel inwoners dat sport heel licht gestegen (van 79% in 2022 naar 81% in 2023). Het aandeel Hagenaars dat één sport beoefent is iets gestegen (van 19% in 2022 naar 22% in 2023). Het aandeel incidentele en onregelmatige sporters bleef gelijk aan 2022. Er waren iets minder regelmatige sporters in vergeleken met 2022 (van 28% naar 26%) en juist iets meer intensieve sporters (van 22% naar 25%).

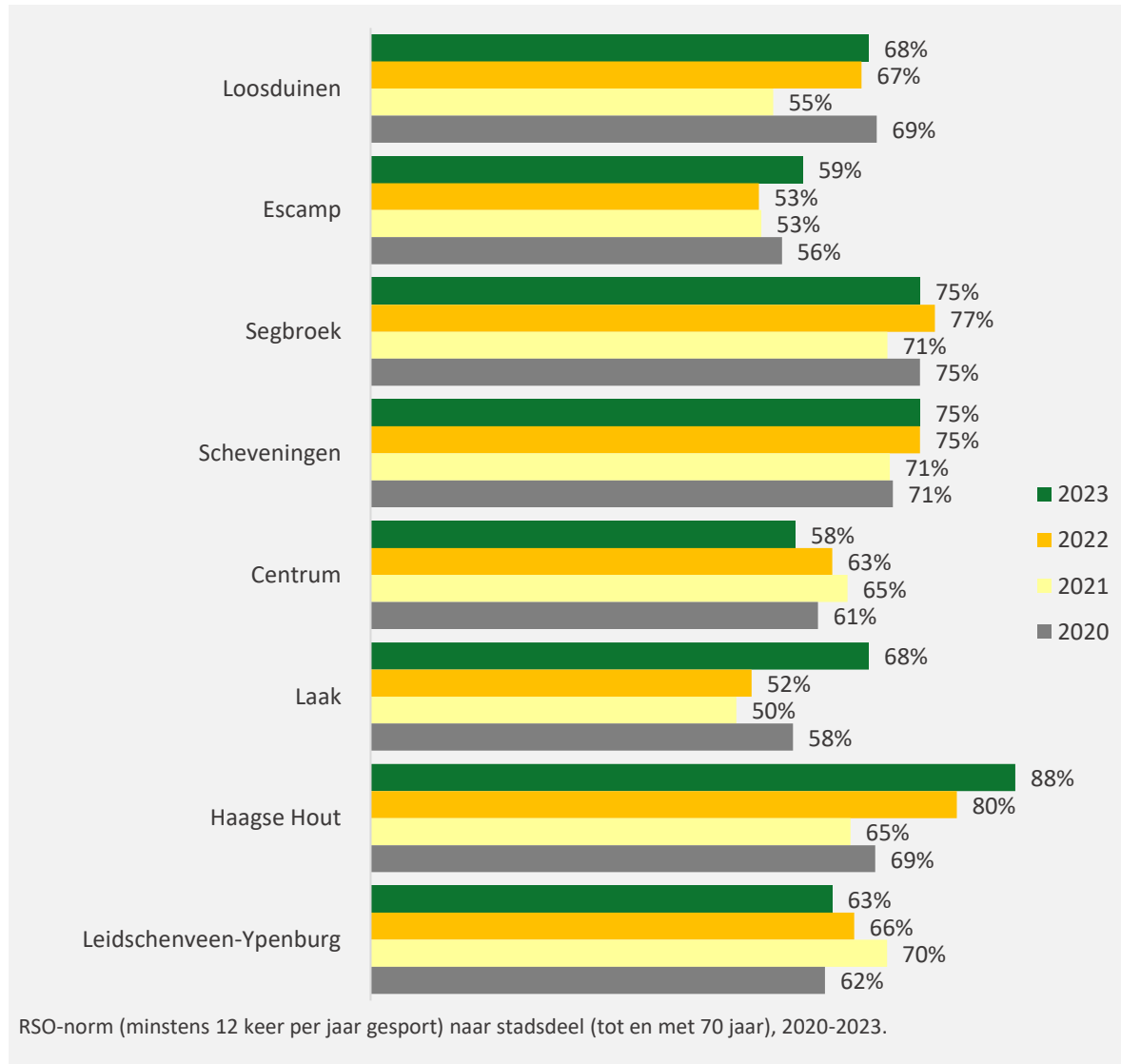

RSO-norm (minstens 12 keer per jaar gesport) naar doelgroepen (tot en met 70 jaar), 2019-2023.

Twee derde van de inwoners tot en met 70 jaar (67%) heeft de afgelopen twaalf maanden minstens 12 keer of meer gesport en kunnen daarmee volgens de RSO-norm als 'sporter' worden gedefinieerd. Dit aandeel is iets hoger dan in 2022 (65%) en de jaren daarvoor.

Voorals Hagenars tot 30 jaar voldoen vaker dan gemiddeld aan de RSO-norm (77%). Daarnaast zijn hoger opgeleiden meer dan gemiddeld sporter (77%). Lager opgeleiden zijn daarentegen juist minder vaak sporter volgens de RSO-norm (43%). In vergelijking met 2022 voldoen lager opgeleiden minder vaak aan de RSO norm (van 46% in 2022 naar 43% in 2023).

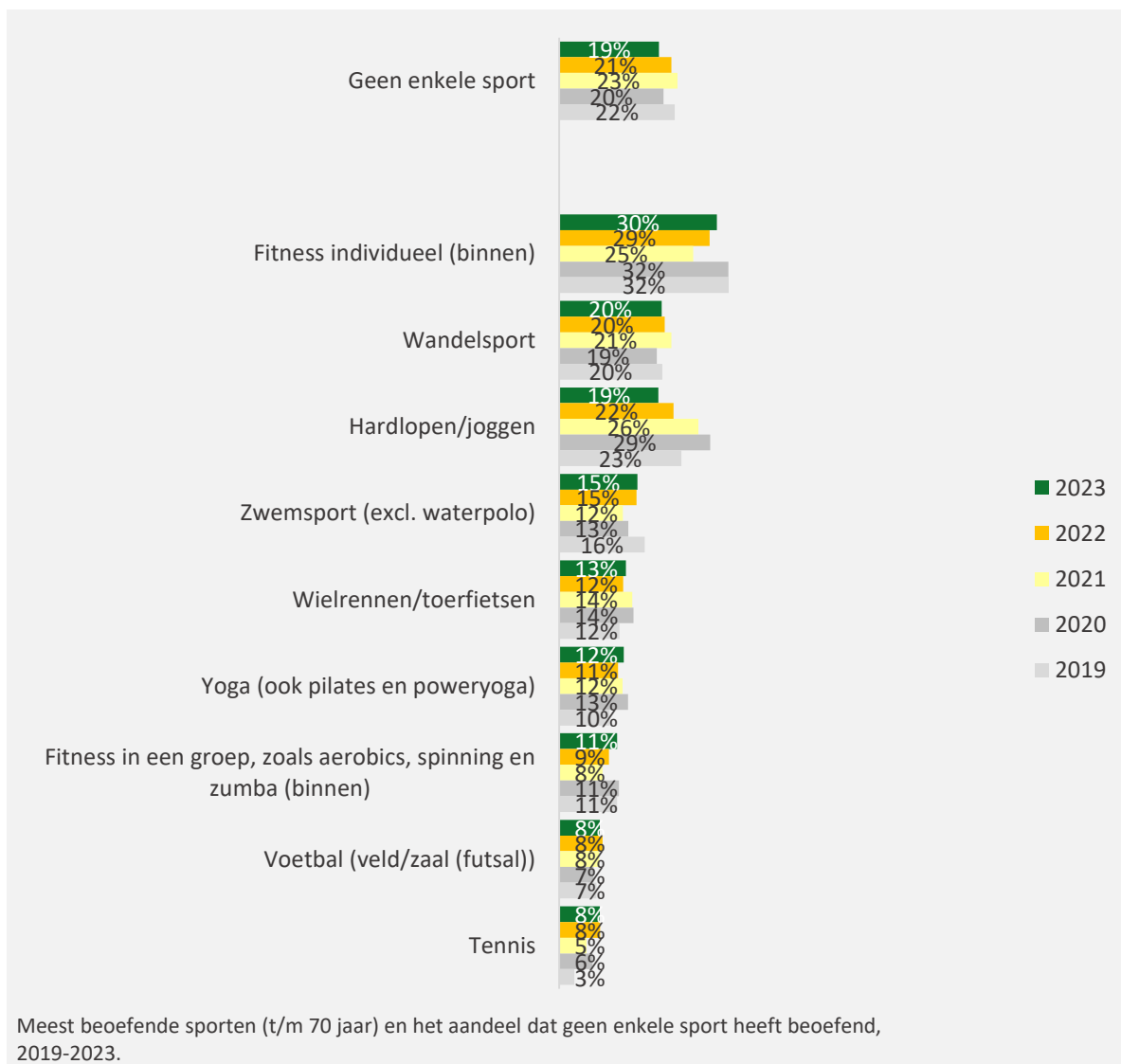
Inwoners uit Haagse Hout (88%), Segbroek (75%), Scheveningen (eveneens 75%), Loosduinen (68%) en Laak (eveneens 68%) voldoen meer dan gemiddeld aan de RSO-norm voor sporter. Inwoners uit Centrum en Escamp (resp. 58% en 59%) voldoen juist minder vaak hieraan.

Vergeleken met voorgaande jaren is vooral het aandeel sporters sterk gestegen in Laak (van 52% in 2022 naar 68% in 2023), Haagse Hout (van 80% in 2022 naar 88% in 2023) en Escamp (van 53% in 2022 naar 59% in 2023). Er is een lichte daling te zien in Centrum (van 63% in 2022 naar 58% in 2023) en Leidschenveen-Ypenburg (van 66% in 2022 naar 63% in 2023).

De toename van sporters in Laak kan worden verklaard omdat de jongeren in dit stadsdeel meer dan gemiddeld 60 tot 119 keer sporten (46% 5 tot 10 keer in de maand of 1 tot 2 keer per week tegenover 33% gemiddeld).

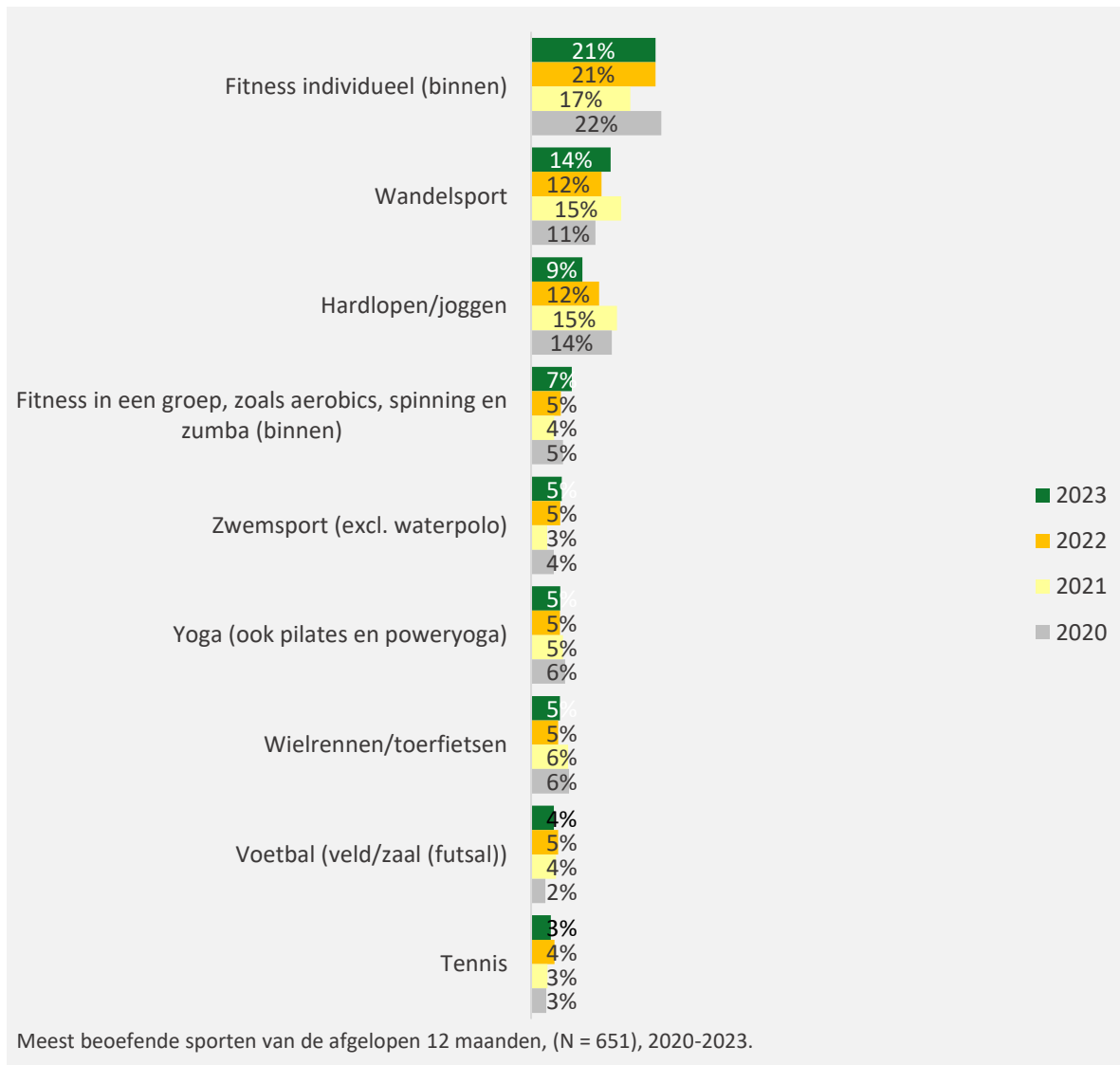
Sporten die inwoners beoefenen

Wat betreft de sporten die inwoners van 16 tot en met 70 jaar het meest beoefenen staat fitness individueel (binnen) weer bovenaan de lijst (30%). Wandelsport komt op de tweede plaats met 20%. Op de derde plaats staat hardlopen/joggen (19%). Andere sporten die ook regelmatig worden beoefend zijn de zwemsport (15%), wielrennen/toerfietsen (13%), yoga (12%), fitness in een groep (11%), voetbal (8%) en tennis (eveneens 8%).

Sinds 2020 daalt het aandeel hardlopers (van 29% in 2020, 26% in 2021, 22% in 2022 naar 19% in 2023). Van de overige genoemde sporten bleef het aandeel deelnemers over de jaren heen ongeveer gelijk. Een uitzondering hierop is een lichte toename als het gaat om fitness in een groep (van 9% in 2022 naar 11% in 2023).

Meest beoefende sporten

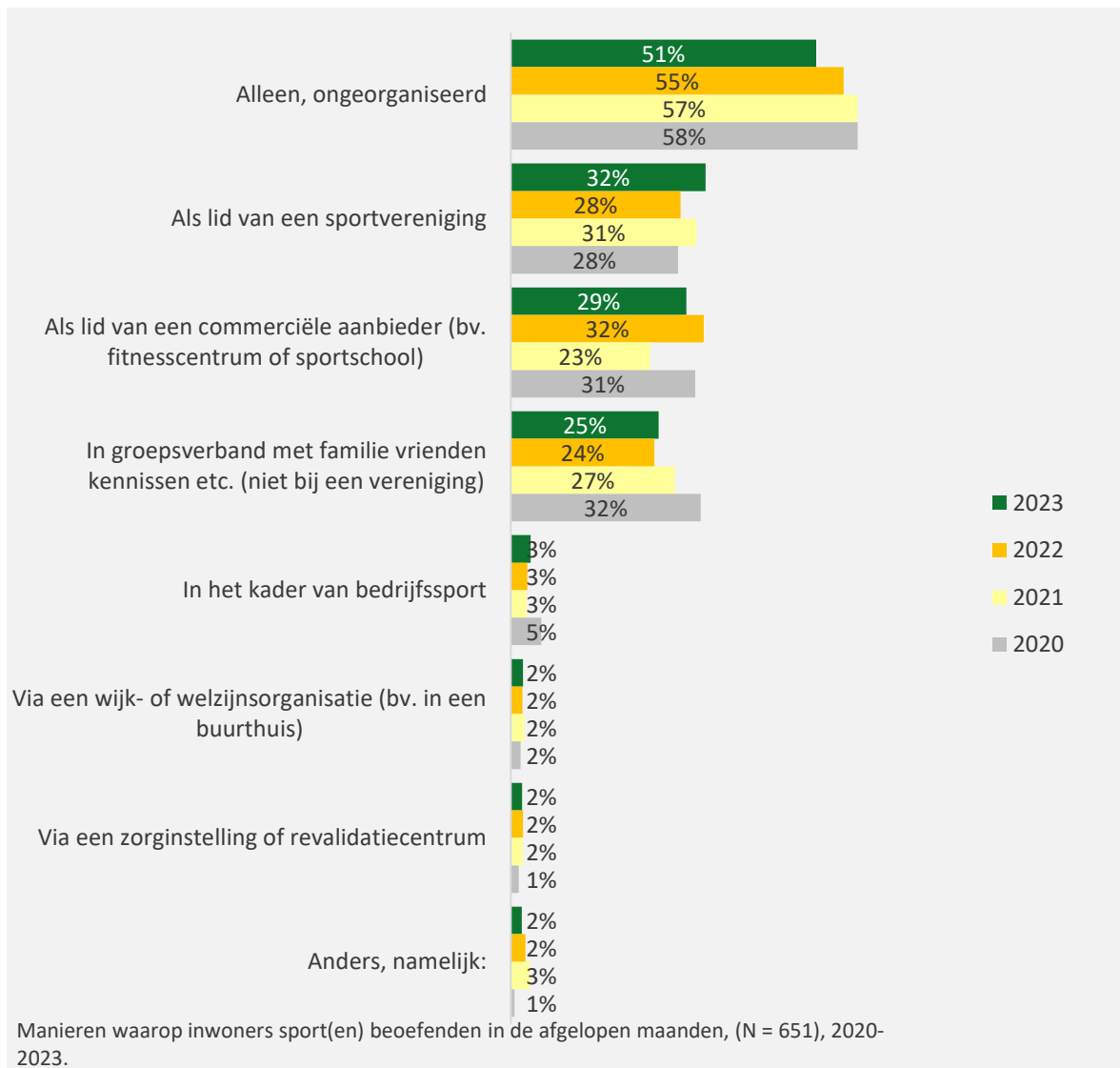

Ook als het gaat om de meest beoefende sport staat fitness individueel (binnen) bovenaan de lijst (21%), gevolgd door de wandelsport (14%) en hardlopen (eveneens 9%).

Het aandeel inwoners dat de wandelsport beoefent is vergeleken met 2022 licht gestegen (van 12% in 2022 naar 14% in 2023) evenals fitness in een groep (van 5% in 2022 naar 7% in 2023). Hardlopen/joggen werd juist iets minder beoefend (van 12% in 2022 naar 9% in 2023). Verder zijn er weinig verschuivingen.

Lid van een sportvereniging

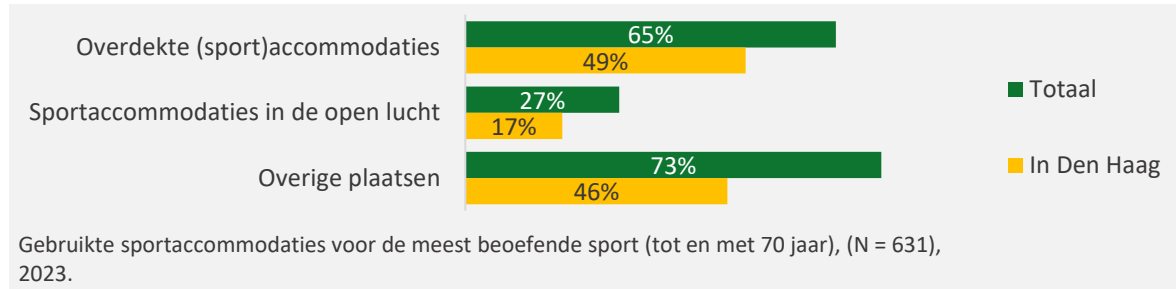
De inwoners tot 70 jaar die een sport beoefenen is gevraagd of ze hun meest beoefende sport uitoefenen als lid van een sportvereniging of dat zij dit op een andere manier doen.

De helft van de sporters beoefent hun sport alleen en niet georganiseerd (51%). Een derde is lid van een sportvereniging (32%) en drie op de tien zijn lid van een commerciële aanbieder (29%). Daarnaast beoefent een kwart van de sporters zijn of haar sport in groepsverband met vrienden of familie waarbij zij hebben aangegeven dit niet bij een vereniging te doen (25%). Het aandeel inwoners dat een sport uitoefent in het kader van bedrijfssport (3%), dit doet via een wijk- of welzijnsorganisatie (2%) of via een zorginstelling of revalidatiecentrum (eveneens 2%) is beperkt.

Het aandeel inwoners dat lid is van een sportvereniging is iets gestegen vergeleken met vorig jaar (van 28% in 2022 naar 32% in 2023). Daarentegen is het aandeel dat lid is van een commerciële aanbieder iets afgenomen (van 32% in 2022 naar 29% in 2023) evenals het aandeel dat ongeorganiseerd een sport beoefent (van 55% in 2022 naar 51% in 2023).

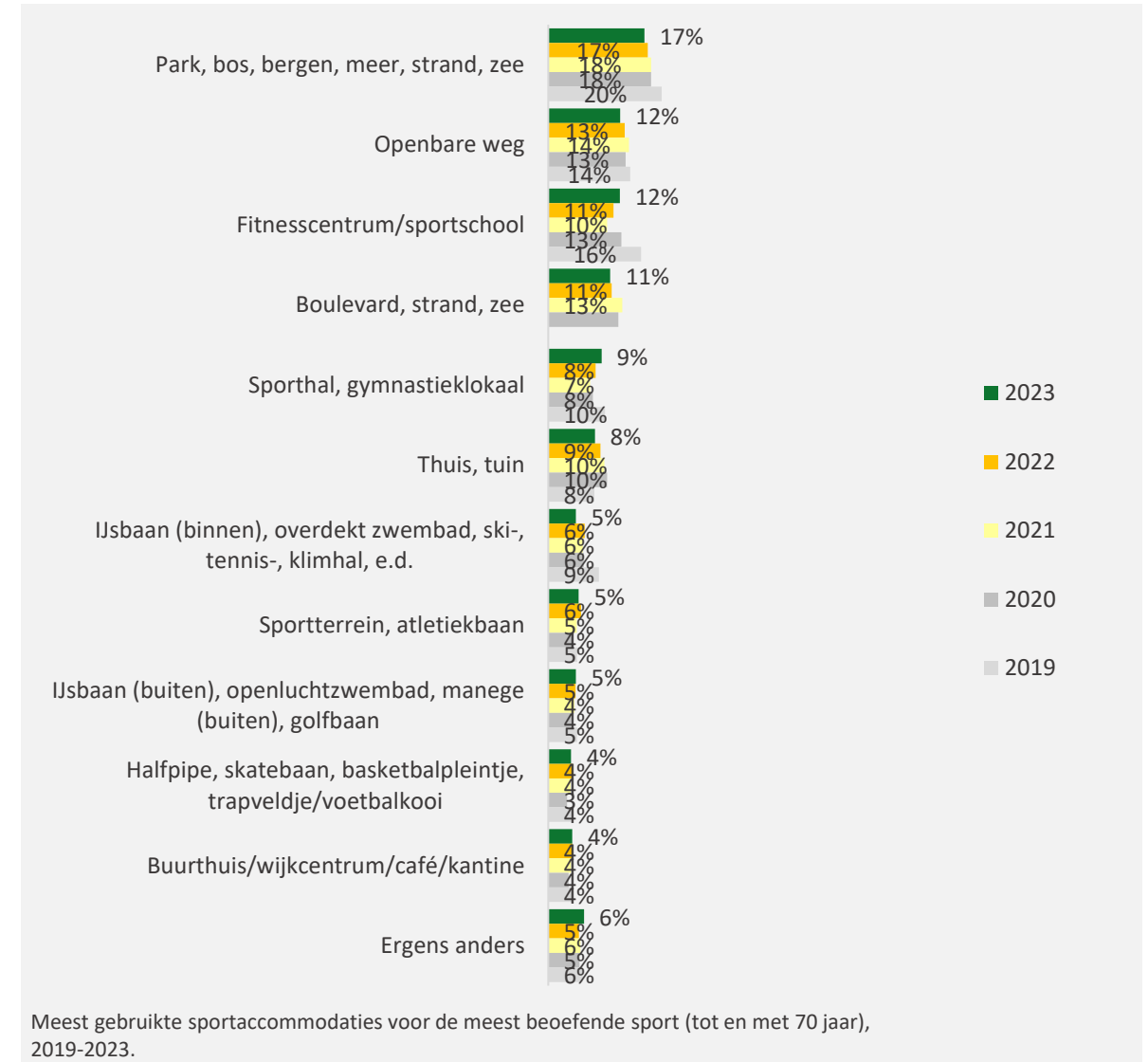
Vrouwen zijn vaker lid van een commerciële aanbieder dan mannen (resp. 34% en 23%). Hoger opgeleiden zijn ook vaker lid van een commerciële aanbieder (34%), maar beoefenen ook iets vaker alleen en ongeorganiseerd hun sport (54%). Inwoners tot 30 jaar sporten meer dan gemiddeld in groepsverband met vrienden of familie (33%).

Plaats om te sporten

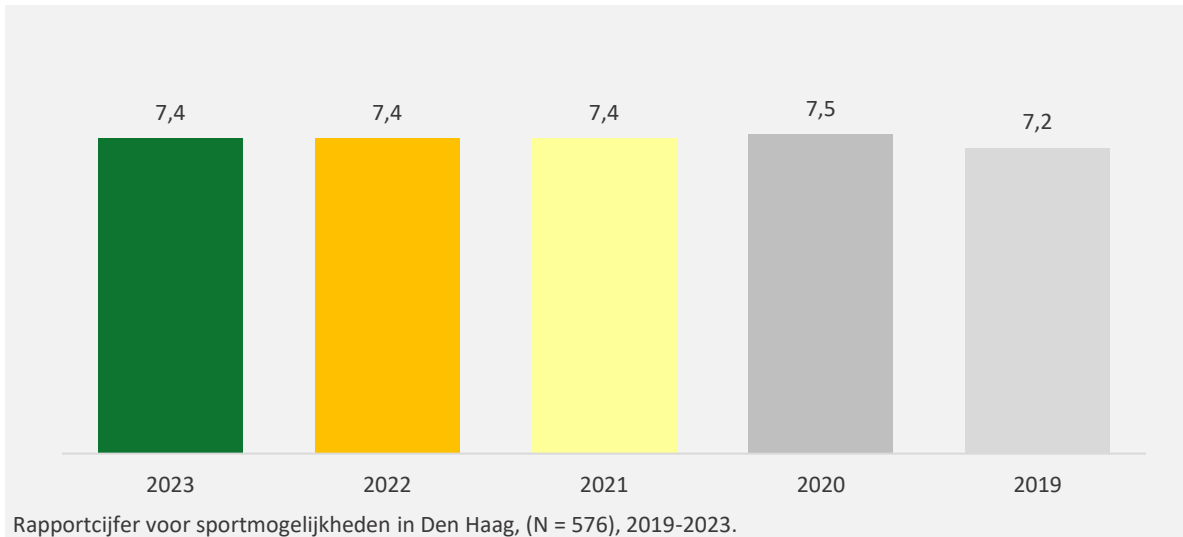

Van alle sporters maakt twee derde gebruik van een overdekte (sport)accommodatie voor hun meest beoefende sport (65%), die meestal in Den Haag ligt (49%). Voor iets meer dan een kwart (27%) is dit een sportaccommodatie in de open lucht, waarvan 17% in Den Haag. Iets meer dan zeven op de tien sporten (ook) op een andere plaats (73%) en dan eveneens voor een belangrijk deel in Den Haag (46%). Als het gaat om overige plaatsen waar inwoners sporten is er een afname te zien (van 78% in 2022 naar 73% in 2023).

Wanneer meer specifiek wordt gevraagd waar Hagenaars hun meest beoefende sport uitoefenen dan staat een park, bos, bergen, meer, strand, zee (17%) bovenaan de lijst. Circa één op de tien sport op de openbare weg (12%), een fitnesscentrum of de sportschool (12%), de boulevard, strand, zee (11%), een sporthal of gymnastieklokaal (9%) of thuis (8%).

Beoordeling van sportmogelijkheden in Den Haag

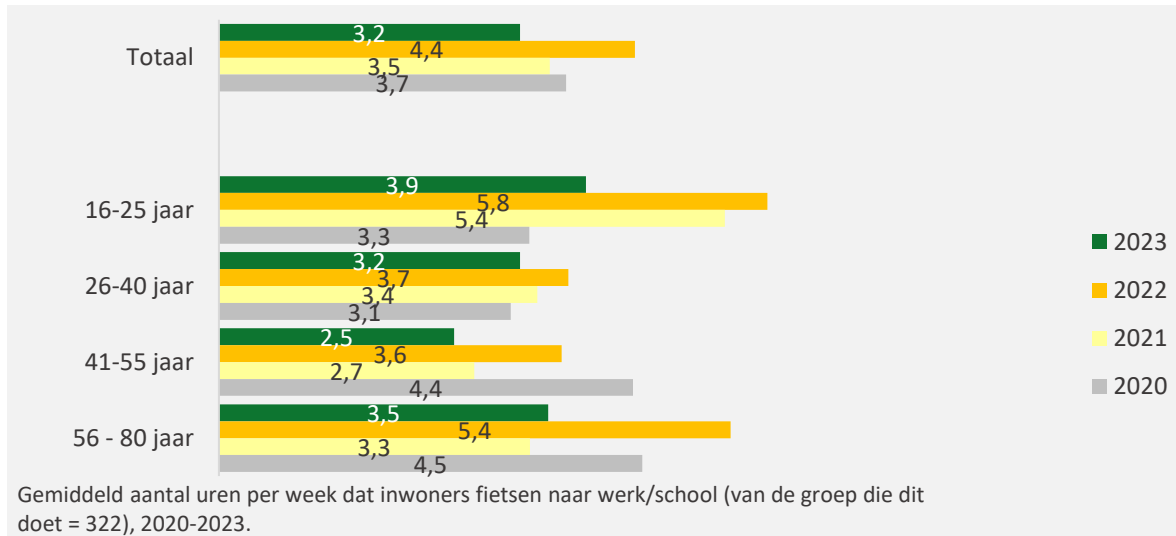
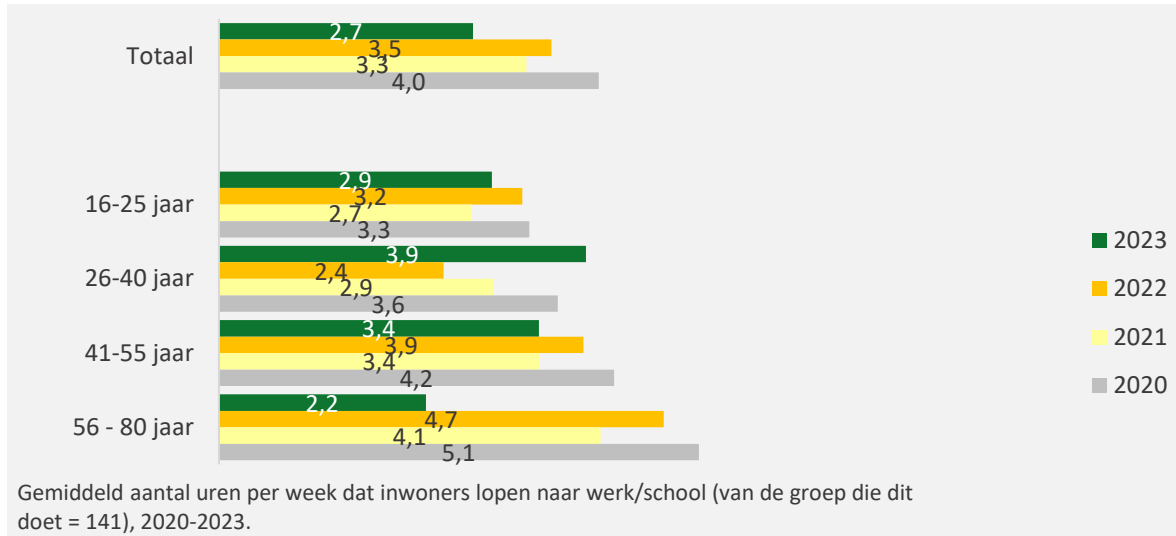
Iets meer dan de helft van de sporters beoordeelt de sportmogelijkheden in Den Haag met een 8 of hoger (52%). Iets minder dan één op de tien sporters geeft een onvoldoende (8%). Het gemiddelde rapportcijfer komt uit op een 7,4, wat gelijk is aan het cijfer in 2022 en 2021. Het cijfer schommelt de jaren daarvoor enigszins van een 7,2 in 2019 tot een 7,5 in 2020.

Inwoners van Haagse Hout en Scheveningen beoordelen de sportmogelijkheden iets hoger dan gemiddeld (resp. 7,8 en 7,7). Inwoners uit Escamp (7,2) geven het laagste cijfer.

Inwoners tussen de 65 en 74 jaar zijn het meest positief over de sportmogelijkheden in Den Haag (7,6) en inwoners tussen 16 en 29 jaar het minst positief, maar ook zij geven hiervoor een ruime voldoende (7,2).

Lopen en fietsen naar werk of school

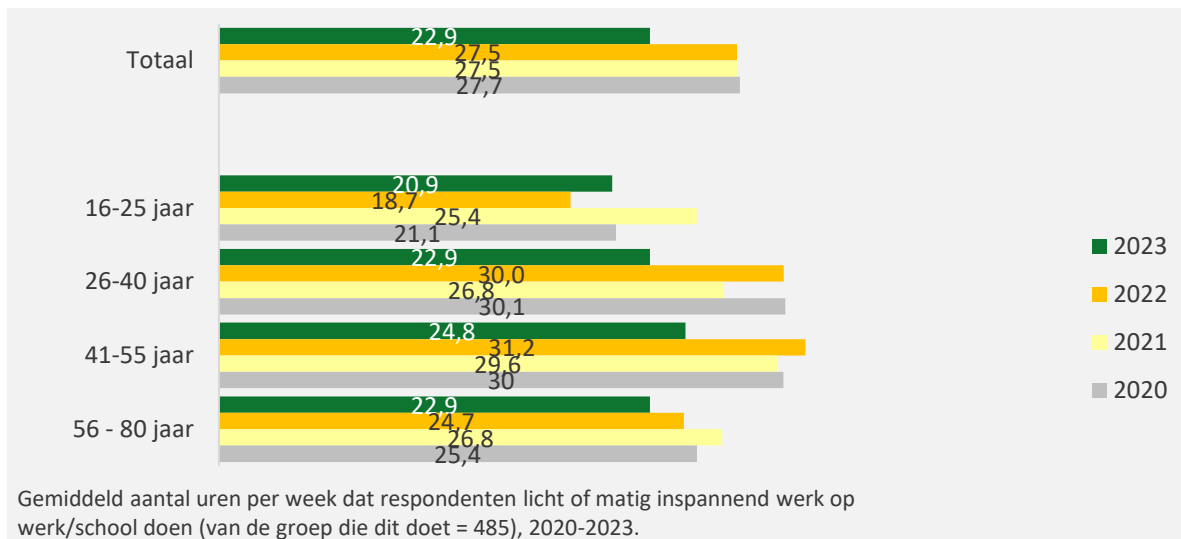

Van de Hagenaars loopt een kwart (24%) van/naar het werk of school. Zij besteden hier gemiddeld 2,7 uur per week aan. Inwoners tussen 16 en 25 jaar lopen het vaakst naar het werk of school (36%). Inwoners tussen de 26 en 40 jaar besteden hieraan de meeste uren (3,9 uur per week). Het aandeel inwoners van 56 jaar en ouder dat naar het werk (of eventueel school) loopt is veel kleiner (11%) en zij besteden ook veel minder tijd hieraan (2,2 uur).

Vier op de tien Hagenaars gaan met de fiets (41%) naar het werk of school. Gemiddeld fietsen zij 3,2 uur per week. Jongeren tot 25 jaar fietsen het vaakst naar het werk of school (53%) en besteden hier gemiddeld 3,9 uur per week aan. 56-Plussers fietsen het minst vaak van/naar het werk (of eventueel school) (26%). Zij besteden hieraan wel iets meer tijd dan gemiddeld (3,5 uur).

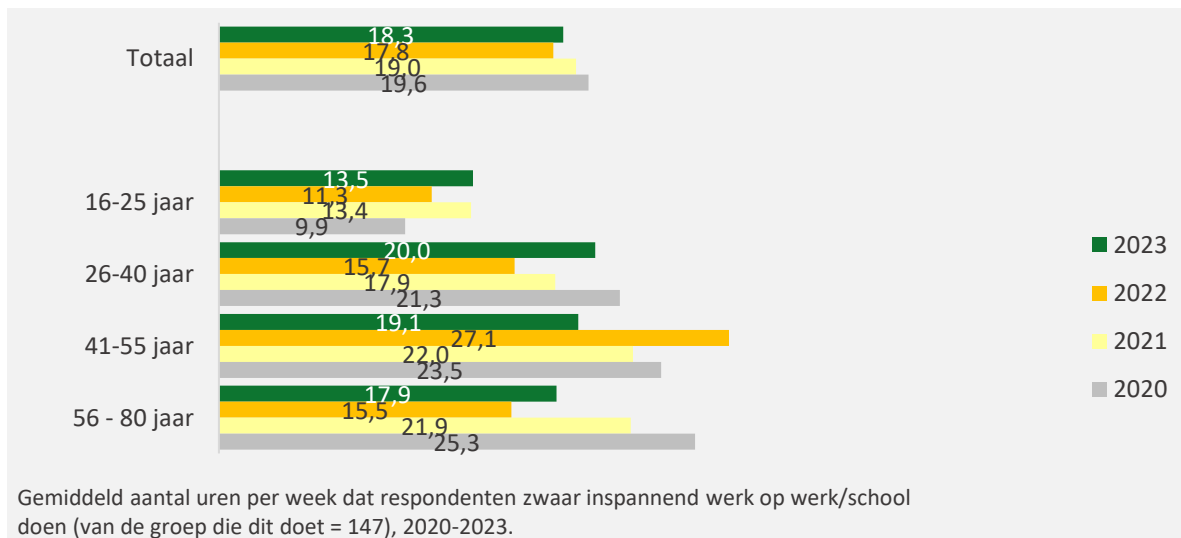
Vergeleken met vorig jaar is het aandeel dat lopend naar het werk of school gaat gestegen (resp. van 24% in 2022 naar 30% in 2023) en het aandeel dat met de fiets gaat gedaald (van 48% in 2022 naar 41% 2023). De gemiddelde tijd die inwoners besteden aan het lopen is gedaald van 3,5 in 2022 naar 2,7 uur in 2023. Dit geldt ook voor fietsen: in 2022 besteedden inwoners 4,4 uur aan fietsen vergeleken met 3,2 uur in 2023. Dit is te zien bij alle leeftijdsgroepen.

Lichamelijke activiteit op werk of school

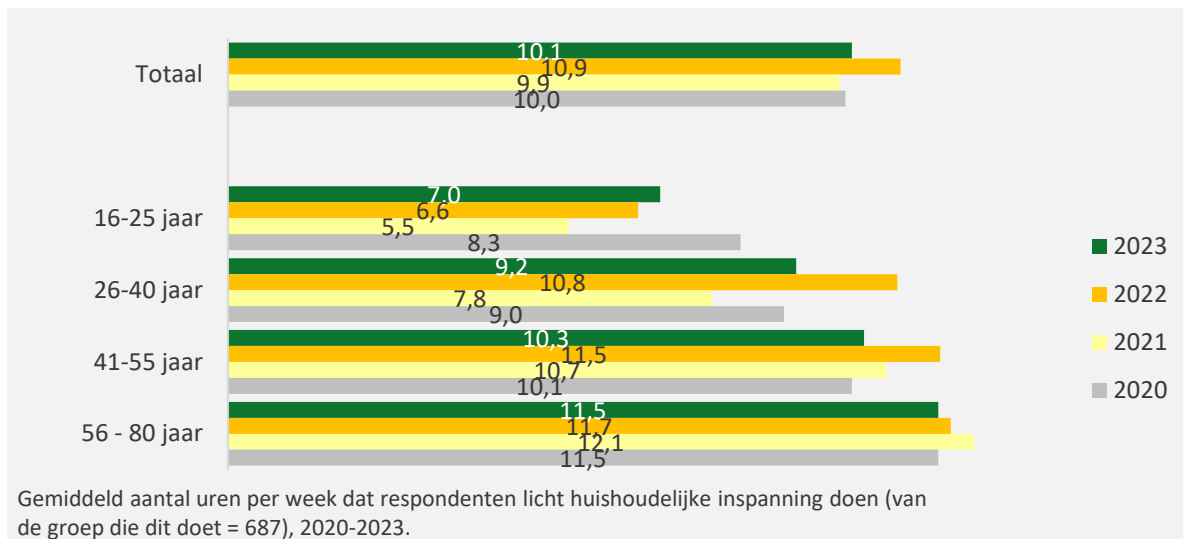
Zes op de tien inwoners doen licht of matig lichamelijk inspannend werk op het werk of op school (60%). Hieronder wordt verstaan zittend/staand werk waarbij men af en toe loopt (bureauwerk of lopend werk met lichte lasten). Gemiddeld wordt hieraan 22,9 uur per week besteed. 55-Plussers doen dit minder vaak (47%). Het aantal uren dat inwoners hieraan besteden varieert van 20,9 uur onder jongeren tot en met 25 jaar tot 24,8 uur onder inwoners van 41 tot en met 55 jaar.

Iets meer dan één op de vijf Hagenaars doet zwaar lichamelijk inspannend werk op het werk of op school (22%). Hieronder wordt verstaan: lopend werk of werk waarbij regelmatig zware dingen moeten worden opgetild. Zij besteden hier gemiddeld 18,3 uur per week aan. De 55-plussers doen minder vaak zwaar inspannend werk (13%) en jongeren tot 25 jaar juist vaker (35%). Zij besteden hier echter minder tijd aan dan gemiddeld (13,5 uur). Inwoners tussen de 26 en 40 jaar die zwaar lichamelijk inspannend werk doen (25%), besteden hier de meeste tijd aan (20,0 uur).

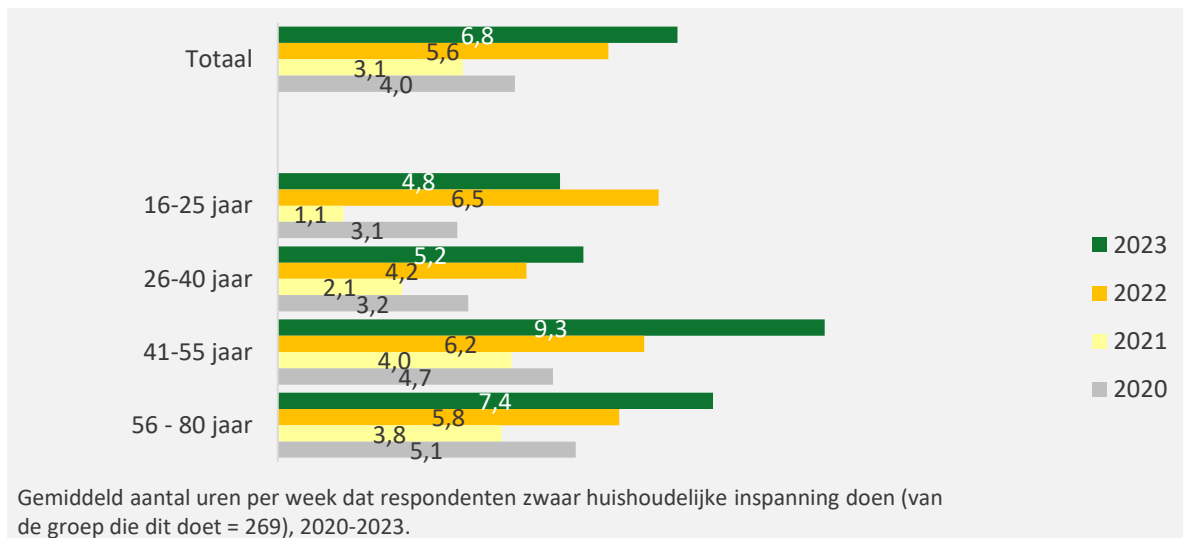
Vergeleken met vorig jaar doen Hagenaars iets minder vaak licht of matig inspannend werk op het werk of op school (van 65% in 2022 naar 60% in 2023), en besteden hier ook minder tijd aan (27,5 uur in 2022 naar 22,9 uur in 2023). Inwoners tussen de 16 en 25 jaar zijn iets meer tijd gaan besteden aan licht of matig inspannend werk (van 18,7 uur in 2022 naar 20,9 uur in 2023), maar in de andere leeftijdscategorieën is een afname te zien. Het aandeel inwoners dat zwaar inspannend werk doet is gedaald (van 78% in 2022 naar 73% in 2023). Het gemiddeld aantal uren is wel iets gestegen (van 17,8 in 2022 naar 18,3 in 2023). In alle leeftijdscategorieën is er een toename te zien van zwaar inspannend werk, behalve in de categorie 41 en 55 jaar waar sprake is van een afname (van 27,1 uur in 2022 naar 19,1 uur in 2023).

Huishoudelijke inspanning

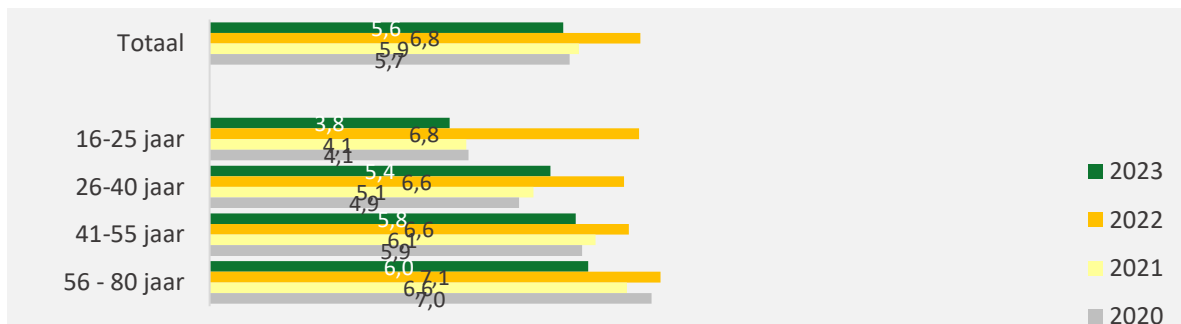
Daarnaast is inwoners gevraagd hoe vaak zij licht of matig inspannend huishoudelijk werk doen. Hieronder valt staand werk zoals koken, afwassen, strijken, kind te eten geven of in bad doen en lopend werk zoals stofzuigen en boodschappen doen. Vrijwel alle inwoners doen licht of matig inspannend huishoudelijk werk (90%). Dit doen zij gemiddeld zo'n 10,1 uur per week. Het aantal uren dat inwoners hieraan besteden varieert van 7,0 uur voor inwoners tot en met 25 jaar tot 11,5 uur voor 55-plussers.

Bijna zes op de tien inwoners doen zwaar inspannend huishoudelijk werk zoals bijvoorbeeld vloeren schrobben, tapijt uitkloppen of met zware boodschappen lopen (58%). Zij besteden hieraan gemiddeld 6,8 uur per week. Hagenaars tussen de 41 en 55 jaar besteden hier meer dan gemiddeld tijd aan (9,3 uur).

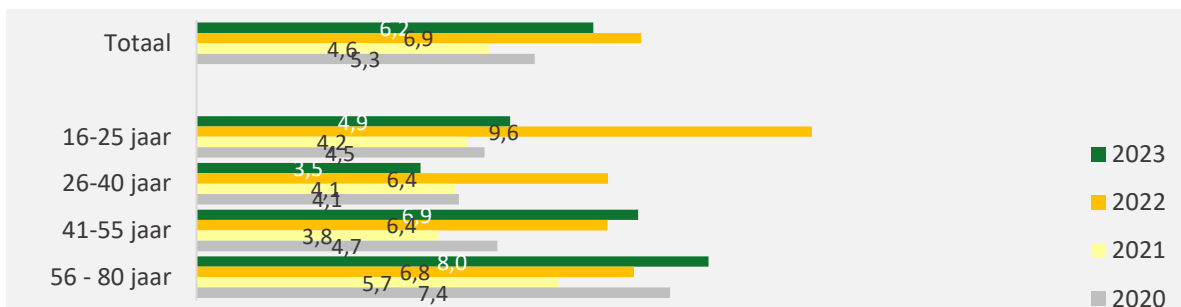

Ten opzichte van 2022 verrichten iets minder inwoners licht huishoudelijke inspanning (van 94% in 2022 naar 90% in 2023) en ook het aantal uren dat hieraan gemiddeld wordt besteed is gedaald (van 10,9 in 2022 naar 10,1 in 2023). Het aandeel inwoners dat zwaar huishoudelijke inspanning verricht is vergelijkbaar met 2022, echter het aantal uren dat hier gemiddeld aan wordt besteed is gestegen (van 5,6 in 2022 naar 6,8 in 2023).

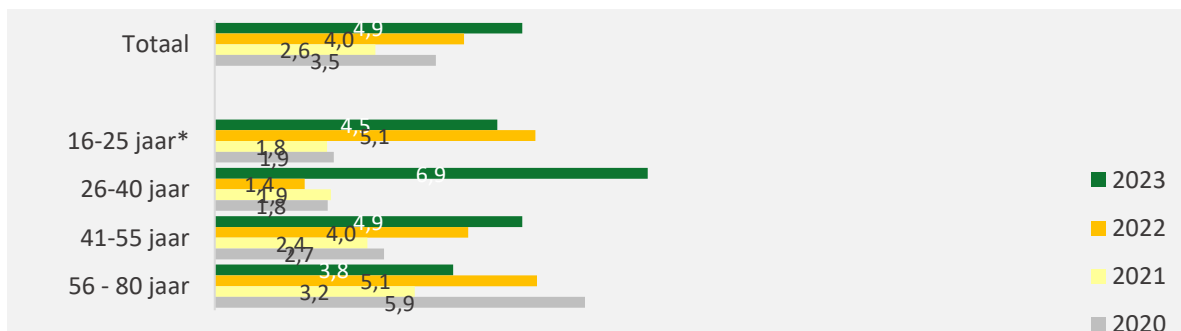
Beweging in de vrije tijd

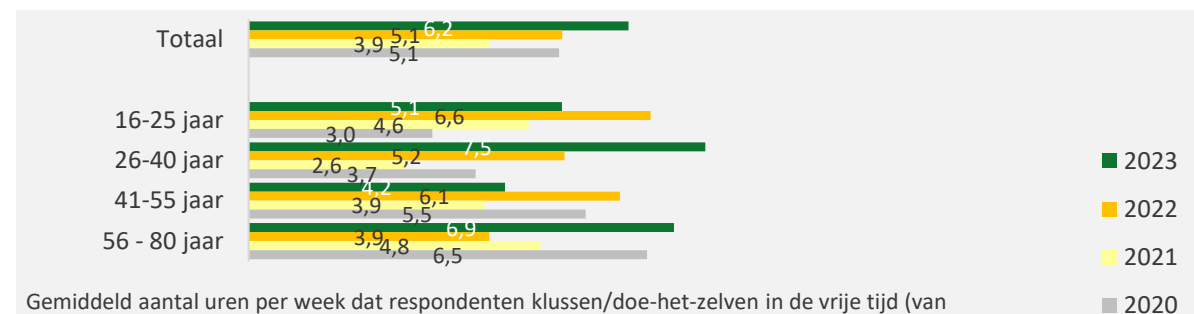
Gemiddeld aantal uren per week dat respondenten wandelen in de vrije tijd (van de groep die dit doet = 552), 2020-2023.

Gemiddeld aantal uren per week dat respondenten fietsen in de vrije tijd (van de groep die dit doet = 410), 2020-2023.

Gemiddeld aantal uren per week dat respondenten tuinieren in de vrije tijd (van de groep die dit doet = 113), 2020-2023. *Het aantal respondenten in deze groep is heel beperkt.

Gemiddeld aantal uren per week dat respondenten klussen/doe-het-zelven in de vrije tijd (van de groep die dit doet = 135), 2020-2023.

Iets meer dan acht op de tien Hagenaars wandelen wel eens in de vrije tijd (83%), iets meer dan zes op de tien fietsen in de vrije tijd (62%), iets meer dan een derde tuiniert wel eens (33%) en bijna vier op de tien klussen in de vrije tijd (38%).

Gemiddeld worden de meeste uren besteed aan fietsen en klussen (6,2 uur per week). Aan wandelen en tuinieren wordt respectievelijk 5,6 uur en 4,9 uur per week besteed door degenen die dit wel eens doen.

Alle leeftijdsgroepen zijn minder gaan wandelen vergeleken met vorig jaar. Inwoners tot 40 jaar zijn ook minder gaan fietsen vergeleken met vorig jaar, terwijl inwoners tussen de 41 en 55 jaar en boven de 55 jaar hier meer tijd dan gemiddeld aan besteden (gemiddeld resp. 6,9 en 8,0 uur per week tegenover 6,2 uur gemiddeld). Inwoners tussen de 26 en 40 jaar besteden de meeste tijd aan tuinieren (gemiddeld 6,9 uur per week tegenover 4,9 uur gemiddeld). De 26-40 jarigen en de 56-80 jarigen klussen vaker dan gemiddeld in hun vrije tijd (resp. 7,5 en 6,9 uur gemiddeld per week tegenover 6,2 uur gemiddeld).

Vergeleken met vorig jaar wordt er over het algemeen meer tijd besteed aan tuinieren (van 4,0 in 2022 naar 4,9 uur in 2023) en aan klussen (van 5,1 in 2022 naar 6,2 uur in 2023). Er wordt minder tijd besteed aan wandelen (van 6,8 in 2022 naar 5,9 uur in 2023) en fietsen (van 6,9 in 2022 naar 6,2 uur in 2023).

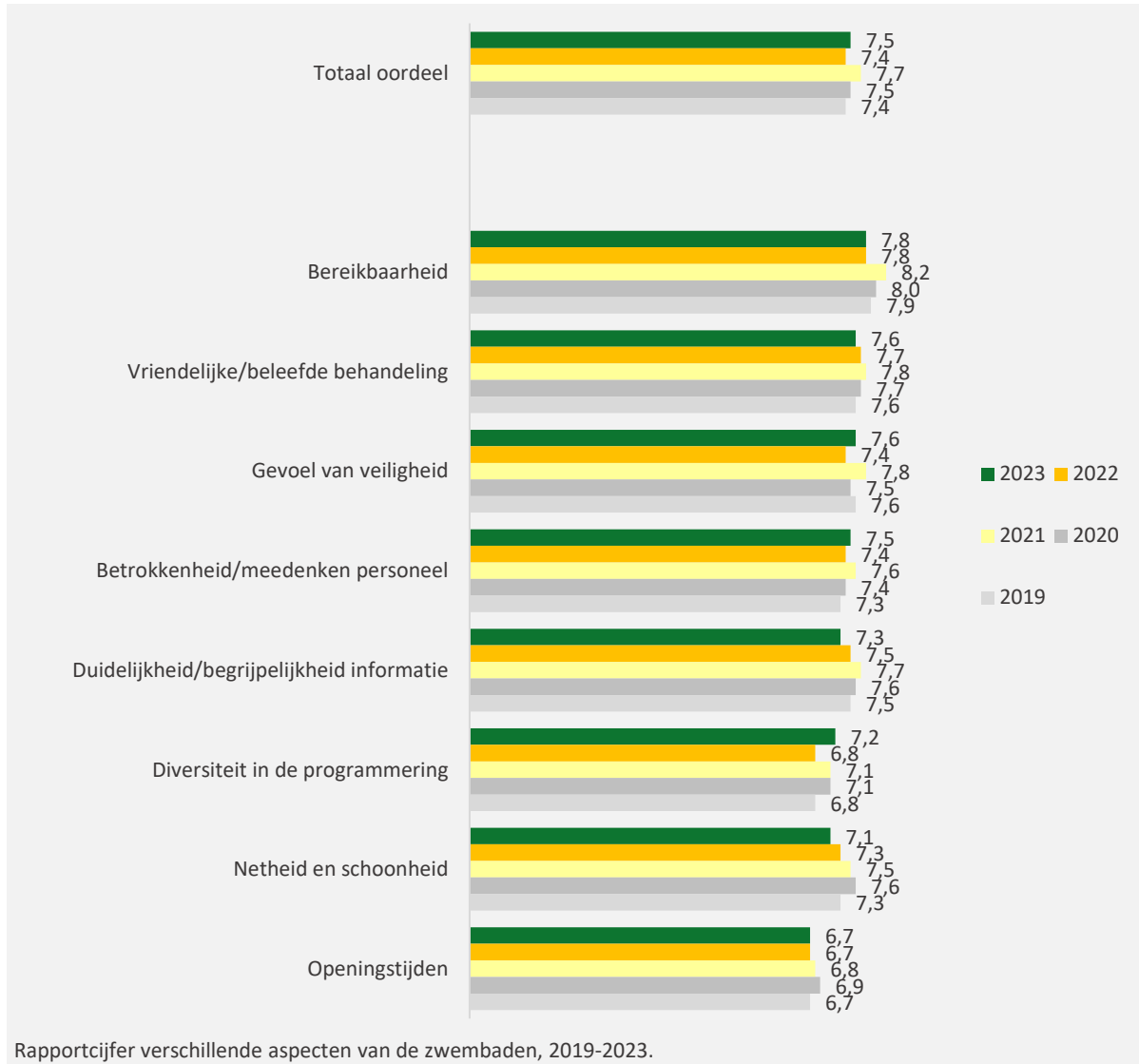
Inwonersonderzoek 2023

Zwembaden en Sporthallen

De inwoners uit Den Haag die wel eens in een Haags zwembad of in een Haagse sporthal komen, is gevraagd om een aantal aspecten van deze sporthallen en zwembaden te beoordelen.

- Van de inwoners heeft 22% het afgelopen jaar minimaal een van de zwembaden in Den Haag bezocht, wat iets meer is dan vorig jaar (19%). De meest bezochte zwembaden in Den Haag zijn Zuiderpark (5% van de inwoners) en Hofbad in Ypenburg (eveneens 5%), gevolgd door Waterthor (4%) en Blinkerd (eveneens 4%). De belangrijkste reden waarom inwoners geen zwembad bezoeken is omdat zij nooit zwemmen (58%).
- De zwembaden worden gemiddeld met een 7,5 beoordeeld. Dit is iets hoger dan in 2022 en 2019 (beiden 7,4) maar lager dan in 2021 (7,7) en vergelijkbaar met 2020 (7,5). Over het algemeen krijgen alle aspecten met betrekking tot zwembaden in Den Haag een ruime voldoende, waarbij dit varieert van een 6,7 voor de openingstijden tot een 7,8 voor de bereikbaarheid. De aspecten netheid en schoonheid, vriendelijke/beleefde behandeling en duidelijkheid/begrijpelijk van verkregen informatie zijn iets lager beoordeeld in vergelijking met 2022. De overige aspecten krijgen juist een iets hoger cijfer in vergelijking met 2022.
- Iets meer dan één op de tien inwoners heeft het afgelopen jaar een sporthal in Den Haag bezocht (12%). Dit is vergelijkbaar met vorig jaar toen dit gold voor 11%, maar meer dan in 2020 (8%). Van de sporthallen is de Sportcampus (3%) het meest bezocht. Inwoners die geen gebruik maken van een sporthal sporten vooral buiten (30%) of sporten nooit (28%).
- De sporthallen krijgen gemiddeld een 7,4 als rapportcijfer. Dit is niet veranderd ten opzichte van 2022. Bijna alle aspecten van de sporthallen krijgen een ruime voldoende. De bereikbaarheid scoort met een 7,6 het hoogst en de duidelijkheid/begrijpelijk van verkregen informatie met een 7,2 het laagst.
- Van de bezoekers geeft 74% aan dat het zwembad en de sporthal makkelijk vindbaar waren.

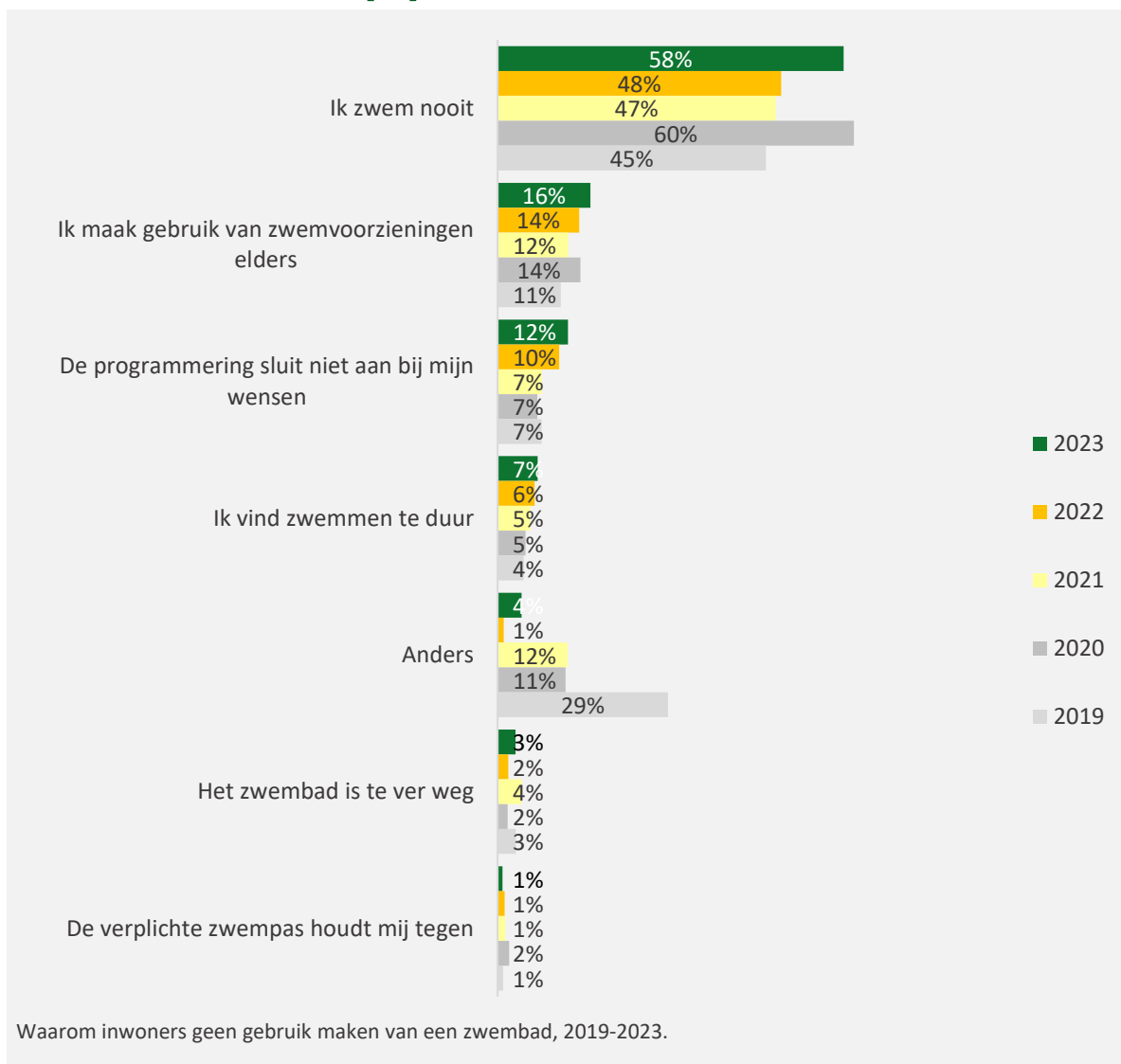
In 2023 heeft 21% van de inwoners een zwembad in de gemeente Den Haag bezocht. Dat is iets meer dan vorig jaar (19%) maar is nu weer bijna op hetzelfde niveau als voor de coronacrisis (23% in 2019 en 24% in 2018). Gezinnen met kinderen bezochten de zwembaden meer dan gemiddeld (33%). De meest bezochte zwembaden in Den Haag zijn Zuiderpark en Hofbad in Ypenburg (beiden 5% van de inwoners), gevolgd door Waterthor en Blinkerd (beiden 4%). Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg en Scheveningen zwemmen gemiddeld het vaakst (beiden 23%).

De zwembaden krijgen gemiddeld een 7,5 als rapportcijfer van de bezoekers. Dit is iets hoger dan in 2022 en 2019 (beiden 7,4) maar lager dan in 2021 (7,7) en vergelijkbaar met 2020 (7,5).

Inwoners die het afgelopen jaar een zwembad in de gemeente Den Haag hebben bezocht is daarnaast gevraagd om verschillende aspecten van het zwembad met een rapportcijfer te beoordelen. Over het algemeen krijgen alle aspecten een ruime voldoende, waarbij dit varieert van een 6,7 voor de openingstijden tot een 7,8 voor de bereikbaarheid.

De aspecten netheid en schoonheid (van 7,3 in 2022 naar 7,1 in 2023) en duidelijkheid/begrijpelijk van verkregen informatie (van 7,5 in 2022 naar 7,3 in 2023) worden iets lager beoordeeld in vergelijking met 2022. De overige aspecten krijgen juist een iets hoger cijfer, waarbij het grootste verschil is te zien in de diversiteit in de programmering (van 6,8 in 2022 naar een 7,2 in 2023).

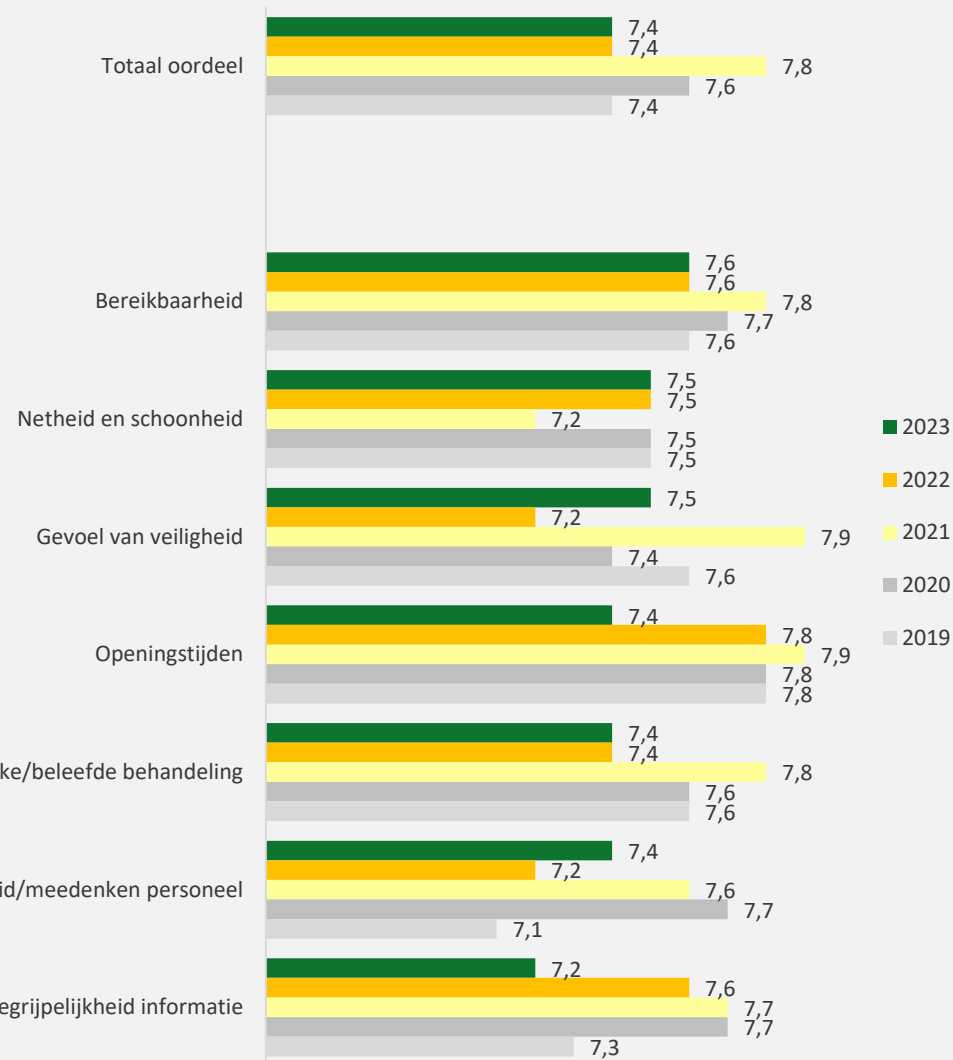
Zwembaden (2)

Het overgrote deel van de inwoners heeft in 2023 geen zwembad in de gemeente Den Haag bezocht (79%). De voornaamste reden hiervoor is dat zij nooit zwemmen (58%). Daarnaast geeft 16% aan gebruik te maken van zwemvoorzieningen elders. Dit geldt meer dan gemiddeld voor inwoners uit Haagse Hout (21%) en Escamp (20%). Iets meer dan één op de tien is van mening dat de programmering niet bij hun wensen aansluit (12%) en een kleiner deel vindt zwemmen te duur (7%). Andere redenen die inwoners naar voren hebben gebracht zijn: ik zwem liever in zee of in de openlucht, de zwembaden zijn te druk, ik kan niet zwemmen of houd er niet van, ik vind me er te oud voor en ik heb te weinig tijd.

Sporthallen (1)

Rapportcijfer verschillende aspecten van de sporthallen, 2019-2023.

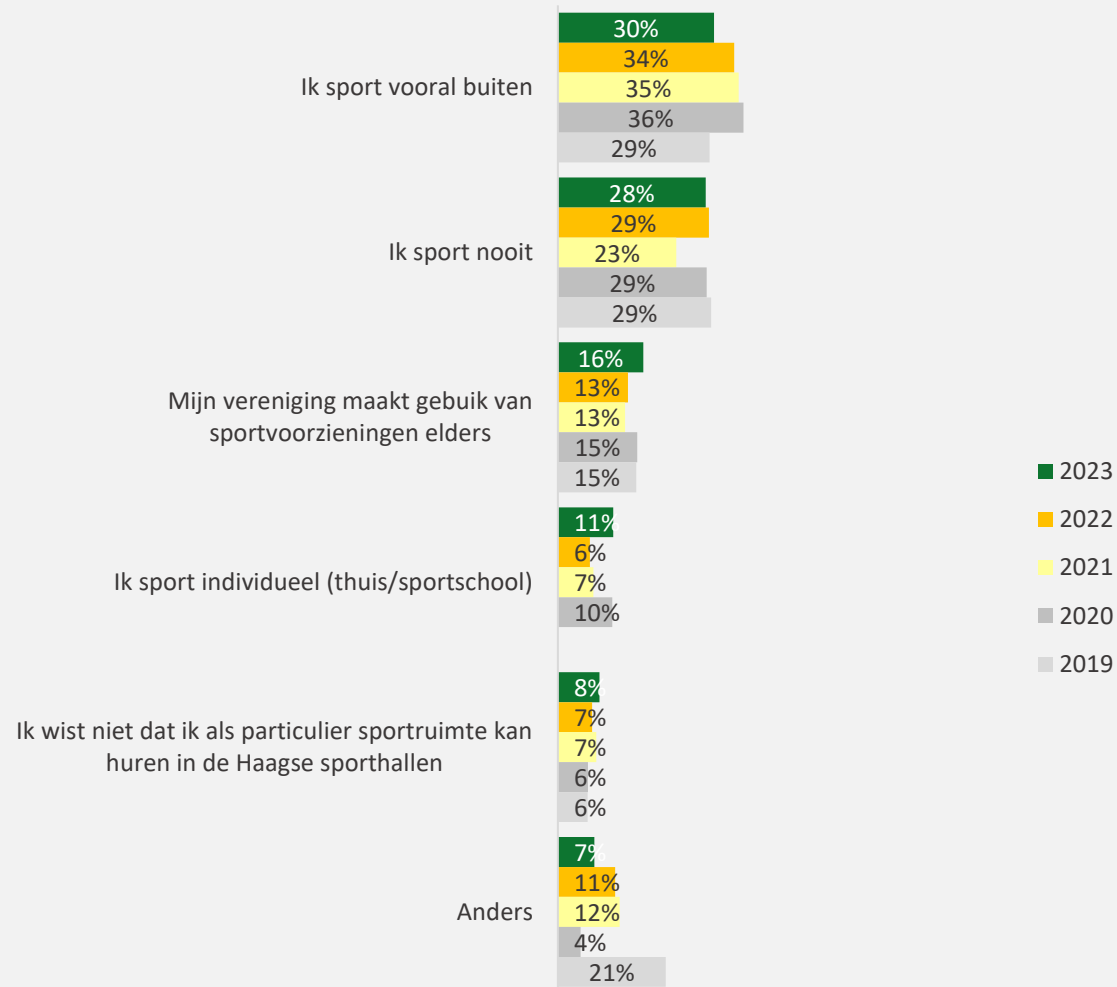
Iets meer dan één op de tien inwoners heeft in 2023 een sporthal in de gemeente Den Haag bezocht (12%). Dit is vergelijkbaar met vorig jaar toen dit gold voor 11%, maar meer dan in 2020 (8%). De Sportcampus is de meest bezochte sporthal (3% van de inwoners). De helft heeft de sporthallen als sporter bezocht (49%) en de andere helft als toeschouwer (51%). Het aandeel dat een sporthal als sporter bezocht is gestegen van 45% in 2022 naar 49% in 2023.

De sporthallen krijgen gemiddeld een 7,4 als rapportcijfer. Dit is niet veranderd ten opzichte van 2022.

Inwoners die het afgelopen jaar een sporthal hebben bezocht hebben de vraag gekregen om verschillende aspecten van de sporthal een rapportcijfer te geven. Inwoners zijn het meest positief over de bereikbaarheid (7,6), gevolgd door de netheid en schoonheid (7,5) en het gevoel van veiligheid in en om de locatie (eveneens 7,5). Ook over de overige aspecten zijn zij zeer positief gezien een 7,2 als laagste cijfer voor de duidelijkheid/begrijpelijkheid van de verkregen informatie.

De meeste aspecten worden iets lager of vergelijkbaar gewaardeerd vergeleken met voorgaande jaren. Alleen de betrokkenheid/meedenken van het personeel (van 7,2 in 2022 naar 7,4 in 2023) en het gevoel van veiligheid in en om de locatie (van 7,2 in 2022 naar 7,5 in 2023) krijgen een iets hoger cijfer dan in 2022. De openingstijden en de duidelijkheid/begrijpelijkheid van informatie worden in 2023 minder positief gewaardeerd dan in 2022 (resp. van 7,8 in 2022 naar 7,4 in 2023 en van 7,6 in 2022 naar 7,2 in 2023).

Sporthallen (2)

Waarom inwoners geen gebruik maken van een sporthal, 2019-2023.

Bijna negen op de tien inwoners hebben in 2023 geen enkele sporthal in Den Haag bezocht (88%). De voornaamste redenen hiervoor zijn dat inwoners vooral buiten (30%) of nooit sporten (28%). Daarnaast maakt 16% gebruik van een sportvoorziening elders. Van de inwoners geeft 11% aan dat zij individueel/ thuis sporten en een klein aandeel geeft (7%) een andere reden zoals dat zij voor de sport die ze beoefenen geen sporthal nodig hebben zoals voor wandelen of fitness, zij geen tijd hebben hiervoor, zij het te duur vinden of zij vinden zich te oud hiervoor.

Lager opgeleiden geven vaker aan nooit een sporthal te bezoeken omdat zij nooit sporten (47%). Inwoners van Scheveningen en Haagse Hout sporten vaker dan gemiddeld buiten (beide 39% vergeleken met 30% gemiddeld).

Vindbaarheid

- Ja, gemakkelijk te vinden
- Niet gemakkelijk, maar ook niet moeilijk te vinden
- Moeilijk te vinden

Vindbaarheid van het laatst bezochte zwembad, 2023.

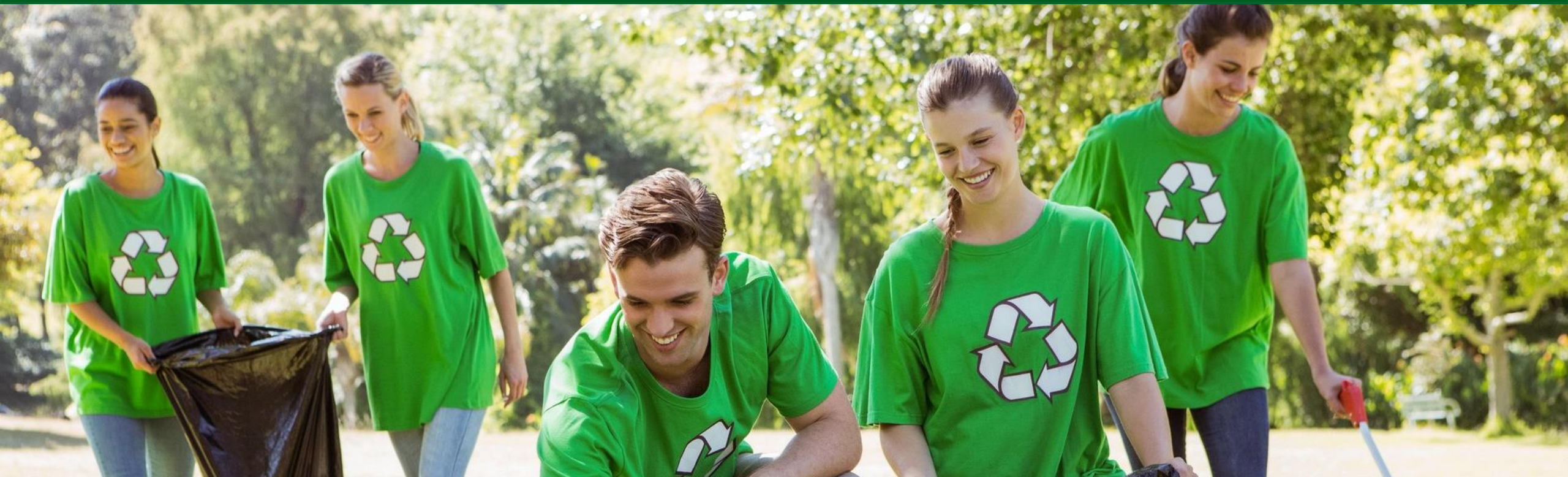
- Ja, gemakkelijk te vinden
- Niet gemakkelijk, maar ook niet moeilijk te vinden
- Moeilijk te vinden

Vindbaarheid van de laatst bezochte sporthal, 2023.

Drie kwart van de inwoners geeft aan dat het laatst bezochte zwembad gemakkelijk te vinden was (74%). Dit geldt ook voor de laatst bezochte sporthal (eveneens 74%). Circa één op de vijf respondenten vond dit niet gemakkelijk, maar ook niet moeilijk (21% als het gaat om het laatst bezochte zwembad en 20% als het gaat om de laatst bezochte sporthal). Een klein aandeel vond dit wel moeilijk (4% voor het laatst bezochte zwembad en 6% voor de laatst bezochte sporthal).

Inwonersonderzoek 2023

Sociaal Domein

Vragenlijst

De vragenlijst bestaat uit vraagblokken (hoofdstukken) die door en met de diensten en afdelingen van de gemeente Den Haag zijn samengesteld. Veel vraagblokken worden ieder jaar of elke twee jaar herhaald. Op verzoek van de diensten en afdelingen kunnen aanvullende vragen of nieuwe vraagblokken worden toegevoegd. De vragenlijst mag niet te lang zijn om irritatie bij de respondent te voorkomen. Jaarlijks wordt de vragenlijst met de diensten en afdelingen besproken om na te gaan of deze nog voldoet. De enquête bevat ook een aantal standaard sociaal-demografische en economische profielvragen.

Steekproef, respons en weging

Voor de Inwonersenquête Sociaal Domein is uit de Basisregistratie Personen (BRP) een bruto steekproef getrokken van 9.000 Hagenaars, evenredig verdeeld over de 8 stadsdelen. De steekproef bevat een oversampling van jongeren tot 30 jaar (tot een verhouding één derde-twee derde) om ervoor te zorgen dat er in absolute zin voldoende jongeren in de respons zitten. Ook is het aandeel van het stadsdeel Laak in de steekproef opgehoogd, omdat de respons hier traditioneel lager ligt dan gemiddeld. Omdat de responsbereidheid onder jongeren en inwoners van Laak in verhouding laag is, heeft de oversampling als consequentie dat het totale responspercentage lager wordt.

Uiteindelijk hebben 973 inwoners aan dit onderzoek meegewerkt, een respons van 11% ten opzichte van de netto steekproef (8.773). Dat is iets lager dan in 2022 toen het responspercentage 12% was. De vraagblokken Wonen en Financiële situatie en Geluk zijn in alle deelenquêtes meegenomen. De respons op deze vraagblokken is 4.253 respondenten (12%). Dat is iets lager dan in 2022 toen het responspercentage op 13% lag. Sommige respondenten hebben de vragenlijst niet volledig ingevuld. Dat betekent dat de respons voor sommige vraagblokken lager is. De meeste respondenten hebben de enquête online ingevuld (92%), 2% heeft een schriftelijke vragenlijst ingevuld en 6% is telefonisch afgenomen.

Deze respons is voldoende om op gemeenteniveau uitspraken te kunnen doen en in te kunnen zoomen op of verschil aan te geven tussen groepen bewoners (bijv. naar geslacht, leeftijd, stadsdeel en opleiding). De uitkomsten zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en stadsdeel.

Bij iedere rapportage hoort een tabellenboek met alle (gewogen) uitkomsten naar deelpopulatie. De cijfers in de rapportage en het tabellenboek kunnen kleine afwijkingen vertonen als gevolg van weging en afrondingen.

De gemeente Den Haag peilt jaarlijks de mening van inwoners over diverse maatschappelijke onderwerpen. Vanaf 2016 worden in opdracht van de verschillende gemeentelijke diensten vier deelonderzoeken uitgevoerd, betrekking hebbend op het Ruimtelijk-Economisch domein, het Sociaal domein, het Fysiek domein en Publiekszaken, gekoppeld aan de vier diensten die hierover gaan. Het onderdeel Betrokkenheid bij Bestuur is opgenomen bij Publiekszaken.

Onderzoeksmethode

Per deelonderzoek is per stadsdeel een willekeurige steekproef getrokken van inwoners van 18 tot en met 85 jaar. Om een optimale respons te kunnen bereiken hebben de inwoners op verschillende manieren (online, op papier en telefonisch) aan het onderzoek mee kunnen werken. Door verschillende enquêtemethoden te combineren, wordt een zo representatief mogelijk deel van de bevolking bereikt. Zeker bij sociale beleidsthema's is het van belang om ook inwoners te bereiken die niet uit zichzelf aan onderzoek meedoen. Daarom bellen we nog nadat er een uitnodigingsbrief is gestuurd.

De Hagenaars in de steekproef hebben een aankondigingsbrief gekregen waarin de werkwijze van het inwonersonderzoek is omschreven. In de brief is een persoonlijke inlogcode opgenomen, waarmee de respondent toegang kon krijgen tot de online-enquête. Na twee weken is een herinneringsbrief gestuurd aan de mensen die de vragenlijst nog niet via internet hadden ingevuld of een schriftelijke vragenlijst hadden opgevraagd. In deze brief is de telefonische enquête aangekondigd. Mensen die thuis niet de beschikking hebben over internet of die liever telefonisch geënquêteerd wilden worden, konden via de helpdesk van Dimensus een (mobiel) telefoonnummer doorgeven, zodat zij toch aan het onderzoek konden deelnemen. Hagenaars van allochtone afkomst hadden de mogelijkheid om het interview (telefonisch) te laten afnemen in een andere taal, waaronder Turks, Arabisch/Berbers of Engels. Er zijn overigens maar weinig respondenten die hierom vragen.

De uitkomsten van 2023 worden vergeleken met de uitkomsten van 2022, 2021, 2020 en 2019. Dat kan omdat de gehanteerde werkwijze dezelfde is.

	Ruimtelijk-Economisch domein		Sociaal domein		Fysiek Domein		Publiekszaken	
	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging
Den Haag	1048	1058	973	954	1114	1101	1118	1140
Loosduinen	129	113	104	81	118	93	135	112
Escamp	144	228	133	217	168	252	147	265
Segbroek	120	108	129	109	153	126	158	140
Scheveningen	150	121	131	102	148	117	157	126
Centrum	157	224	128	191	156	237	152	209
Laak	100	77	117	81	127	91	126	107
Haagse Hout	148	106	123	86	131	91	137	98
Leidschenveen-Ypenburg	100	80	108	88	113	94	106	84

In de bovenstaande tabel is de respons (absolute aantallen) per stadsdeel weergegeven voor de vier verschillende domeinen, ongewogen en na correctie door weging. De vraagblokken economie, wonen en financiële situatie zijn in alle vier de vraagblokken meegenomen.

Vraagblokken in de deelonderzoeken:

- * Ruimtelijk-Economisch Domein: Binnenstad; Vervoerswijzekeuze; Laadpalen; Sport- en beweegactiviteiten; Zwembaden en sporthallen.
- * Sociaal Domein: Vrijwilligerswerk; Integratie; GGD; Jeugd; Cultuurparticipatie; Emancipatie; Mantelzorg; Typisch Den Haag.
- * Fysiek Domein: Archeologie, Beleving van water; Handhaving; Openbare verlichting; Openbaar groen; Hondenbeleid; Schone straat; Dienstverlening op straat; Bereikbaarheid; Speelvoorzieningen, Wonen.
- * Publiekszaken: Graffiti; Stadsdeelorganisatie; (online) Dienstverlening; Stadsbestuur; Toegankelijke / inclusieve stad.

	Ruimtelijk-Economisch domein		Sociaal domein		Fysiek Domein		Publiekszaken	
	Netto steekproef	Netto respons	Netto steekproef	Netto respons	Netto steekproef	Netto respons	Netto steekproef	Netto respons
Den Haag	8817	12%	8773	11%	8750	13%	8721	13%
Loosduinen	774	17%	773	13%	776	15%	769	18%
Escamp	1409	10%	1408	7%	1402	12%	1405	10%
Segbroek	919	13%	907	14%	910	17%	909	17%
Scheveningen	930	16%	935	14%	916	16%	917	17%
Centrum	1449	11%	1431	9%	1437	11%	1431	11%
Laak	1684	6%	1683	7%	1668	9%	1658	8%
Haagse Hout	820	18%	815	15%	813	16%	808	17%
Leidschenveen-Ypenburg	831	12%	821	13%	827	14%	823	13%

In de bovenstaande tabel is het respons (percentage) per stadsdeel weergegeven voor de vier verschillende domeinen in vergelijking met de netto steekproef. De vraagblokken economie, wonen en financiële situatie zijn in alle vier de vraagblokken meegenomen.

Vraagblokken in de deelonderzoeken:

- * Ruimtelijk-Economisch Domein: Binnenstad; Vervoerswijzekeuze; Laadpalen; Sport- en beweegactiviteiten; Zwembaden en sporthallen.
- * Sociaal Domein: Vrijwilligerswerk; Integratie; GGD; Jeugd; Cultuurparticipatie; Emancipatie; Mantelzorg; Typisch Den Haag.
- * Fysiek Domein: Archeologie, Beleving van water; Handhaving; Openbare verlichting; Openbaar groen; Hondenbeleid; Schone straat; Dienstverlening op straat; Bereikbaarheid; Speelvoorzieningen, Wonen.
- * Publiekszaken: Graffiti; Stadsdeelorganisatie; (online) Dienstverlening; Stadsbestuur; Toegankelijke / inclusieve stad.

Representativiteit en betrouwbaarheid

Representativiteit

Om uitspraken te doen over de gehele doelpopulatie moet de netto respons qua opbouw de werkelijke doelpopulatie zoveel mogelijk benaderen. Om dit te bereiken, is bij het trekken van de bruto steekproef rekening gehouden met de verdeling van de bevolking naar stadsdeel en leeftijd. Hierbij moet worden opgemerkt dat een volledig representatieve netto respons een “illusie” is, omdat de netto respons dan op alle denkbare variabelen gelijk moet zijn aan de populatie en veel variabelen moeilijk “beïnvloedbaar of controleerbaar” zijn. Zo zullen mensen die zich betrokken voelen bij de stad en mensen die geïnteresseerd zijn in informatie eerder aan een enquête deelnemen. Omgekeerd zijn er mensen, vaak met een lagere opleiding, waar de drempel om aan een dergelijk onderzoek mee te werken, veel hoger is. De profielvragen zijn ook gebruikt om de enquête-uitkomsten te kunnen wegen op basis van een aantal sleutelvariabelen. Zo zijn de gegevens per deelenquête gewogen naar stadsdeel, leeftijd en geslacht. In de rapportage zijn uitsluitend de resultaten na weging opgenomen.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheidsmarges

Door middel van het bevragen van een representatieve steekproef van de bevolking is het niet alleen mogelijk uitspraken te doen over degenen die geënquêteerd zijn, maar ook over de hele populatie waaruit die steekproef is getrokken. Hierbij geldt wel een bepaalde nauwkeurigheidsmarge. Doorgaans wordt bij het berekenen van deze marges uitgegaan van 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als het onderzoek 100 maal herhaald wordt, 95 keer een waarde gevonden wordt die in het berekende interval valt (zie bijbehorende tabel op de volgende dia).

Voorbeeld: Als van 300 respondenten de helft kiest voor een bepaald antwoord (50% antwoordt bevestigend op een bepaalde vraag), dan is het nauwkeurigheidinterval in de populatie 5,6%. Dat wil zeggen dat in 95 van de 100 keer de werkelijke waarde in de populatie ligt tussen 44,4% en 55,6%. Antwoordt 90% bevestigend op een bepaalde vraag dan ligt de waarde in de populatie tussen 86,6% en 93,4%. Het nauwkeurigheidinterval is dan + of - 3,4%. In dit rapport worden de gevonden percentages na weging weergegeven en niet de daarbij horende nauwkeurigheidintervallen omdat dit het rapport onleesbaar zou maken. In de figuurtitel en de bijbehorende tabellenboeken is wel aangegeven op welk absoluut aantal respondenten het resultaat is gebaseerd. Met behulp van de navolgende tabel kunnen de bijbehorende marges worden afgelezen.

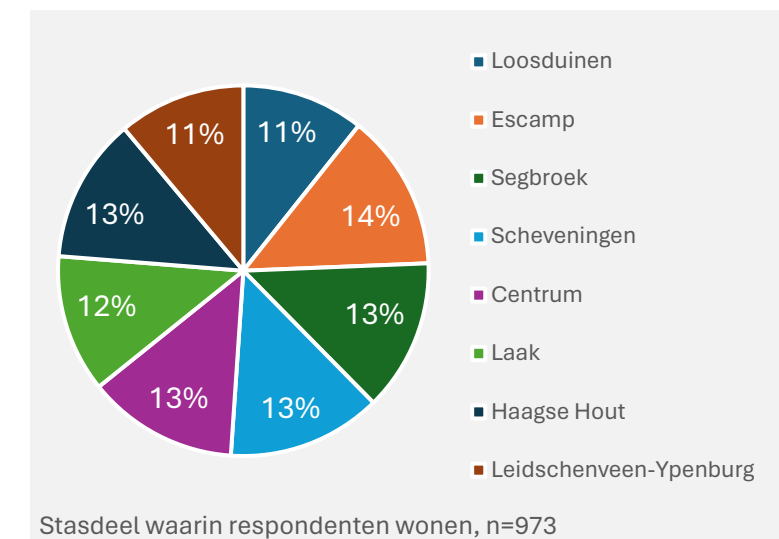
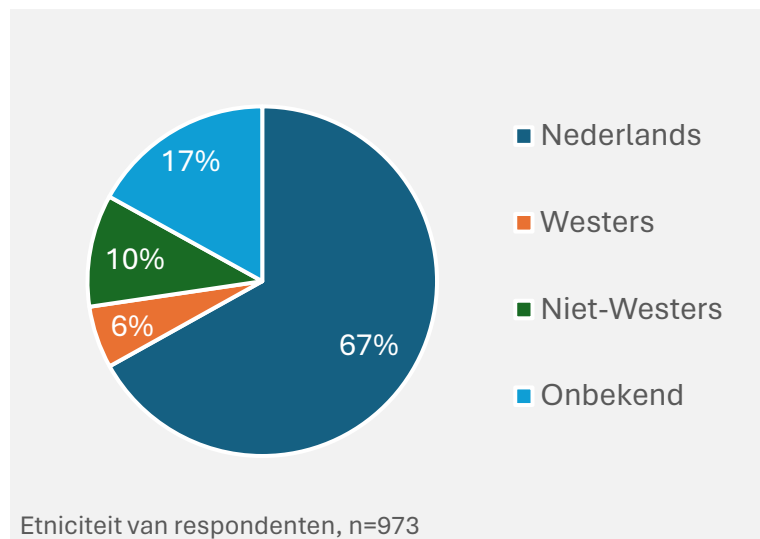
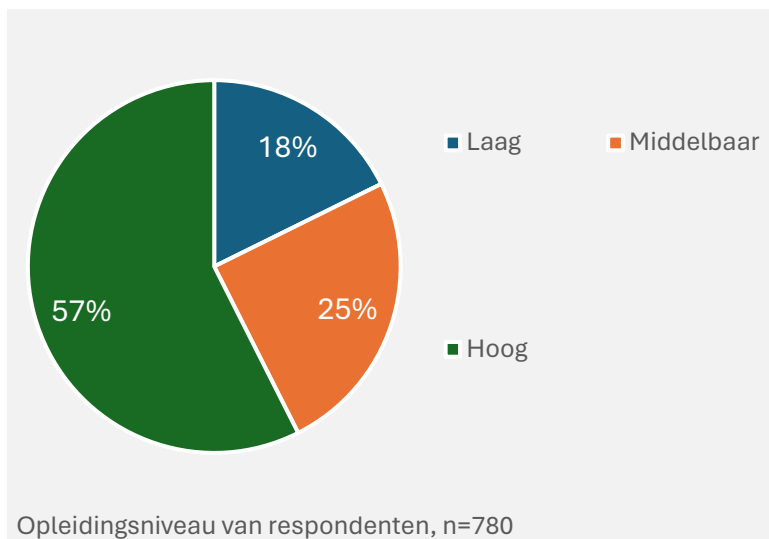
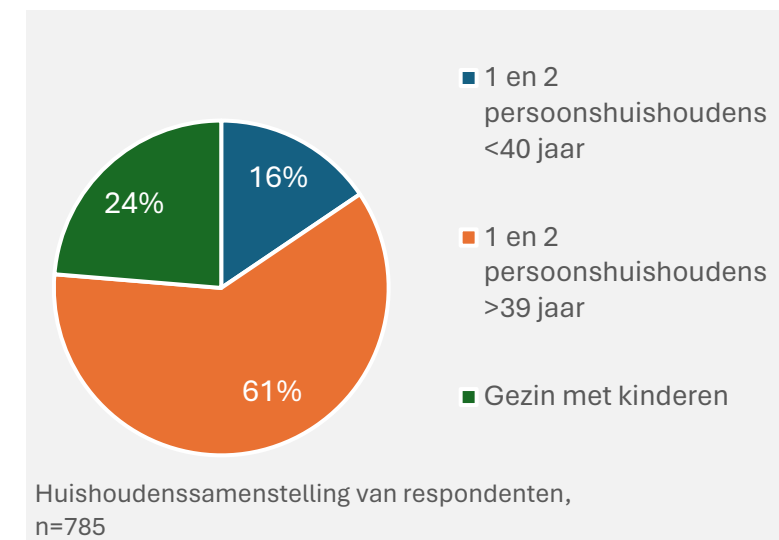
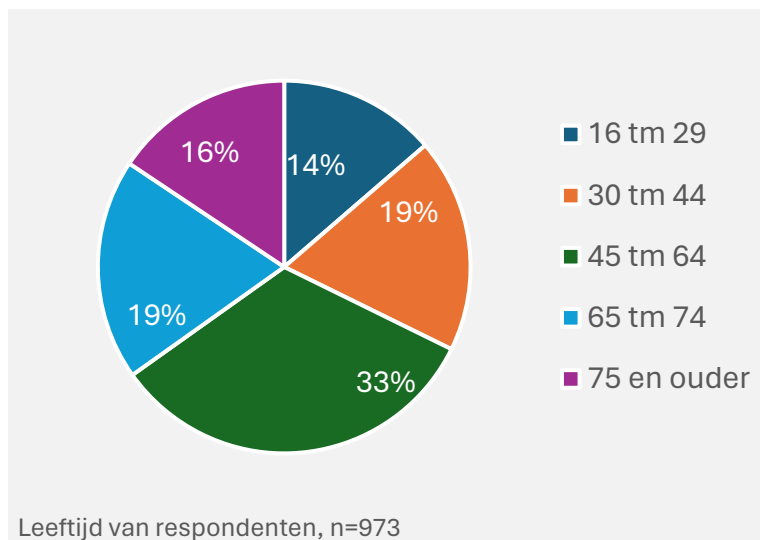
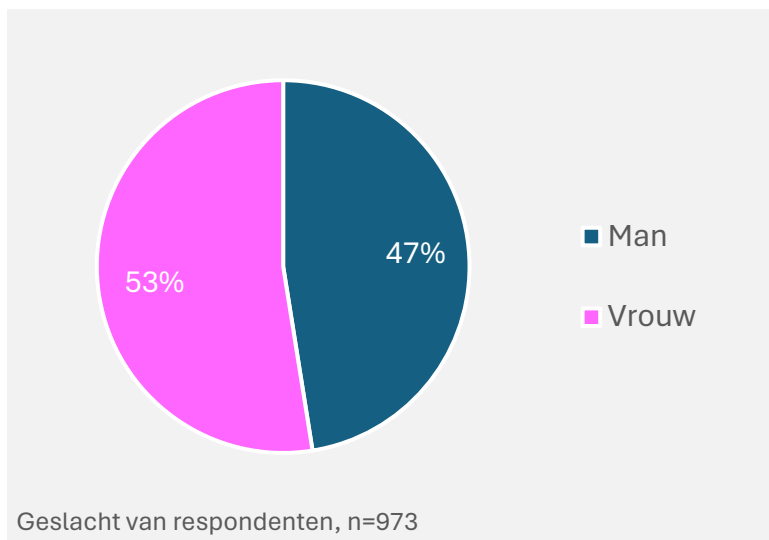
Representativiteit en betrouwbaarheid

aantal respondenten = N	Gevonden percentage in de steekproef					
	5% of 95%	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	6,0	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
75	4,9	6,8	9,1	10,4	11,1	11,3
100	4,3	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	3,0	4,2	5,5	6,3	6,8	6,9
300	2,5	3,4	4,5	5,2	5,5	5,6
400	2,1	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	1,9	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	1,7	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	1,6	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	1,5	2,1	2,8	3,2	3,4	3,4
900	1,4	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1000	1,4	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1500	1,1	1,5	2,0	2,3	2,5	2,5

De mate van nauwkeurigheid neemt af naarmate het aantal respondenten kleiner is. Een en ander is vooral van belang als de vraag slechts door een beperkt aantal respondenten is beantwoord of als de resultaten worden uitgesplitst naar een aantal variabelen, waardoor er per onderverdeling een gering aantal respondenten resteert. Als het aantal respondenten klein is zijn de antwoorden niet verder uitgesplitst naar kenmerken.

Door de opmars van het internetgebruik verandert jaarlijks de verhouding tussen telefonische enquêtes en enquêtes via internet in de respons. De ontwikkeling in deze verhouding kan van invloed zijn op de uitkomsten van het onderzoek. Dat komt enerzijds omdat de kenmerken van de respondenten verschillen: met name mannen, jongeren, werkenden en hoger opgeleiden vullen de enquête vaker via internet in, terwijl in verhouding meer vrouwen, ouderen, niet-werkenden en lager opgeleiden worden bereikt via een telefonische enquête. Een tweede mogelijk effect van de toename van internetenquêtes is dat met name beoordelingsvragen via internet minder “sociaal wenselijk” worden beantwoord dan telefonisch.

Kenmerken van de respondenten: Onderzoek Sociaal Domein (vóór weging)

Dimensus en Companen: Bundeling van kennis, kunde en kracht

Dimensus helpt opdrachtgevers bij het vinden van passende antwoorden op hun beleidsvraagstukken op het brede maatschappelijke werkterrein. Dit doen wij vanuit een bevoegdheid en passie voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek. U bent daarbij partner in het proces; een goed resultaat komt namelijk niet tot stand zonder goede input. De onderzoeken van Dimensus richten zich op thema's als leefbaarheid en veiligheid, wonen, zorg en welzijn, cultuur, sport en recreatie en klanttevredenheid.

Companen helpt gemeenten, regio's, woningcorporaties en zorginstellingen, onder andere door onderzoek naar vraag en aanbod op de woningmarkt; op het niveau van de regionale woningmarkt, op locatieniveau, op het niveau van uw vastgoedportefeuille. In de onderzoeken is er aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor zorg en diensten aan huis. Het onderzoek van Companen biedt een praktische opmaat voor advies, beleidsplannen en samenwerking.

Dimensus en Companen bundelen de krachten om u nog beter van dienst te kunnen zijn met innovatief onderzoek, passend bij uw vraag. Wij koppelen deskundigheid en logistieke ervaring, kwaliteit, flexibiliteit en een plezierige samenwerking aan een betaalbare prijs. In gezamenlijkheid ontwikkelen we producten. Voorbeeld hiervan is de GemeenteBeleidsMonitor (GBM) die inzicht geeft in waar uw gemeente staat op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en sociale kracht. En ook het WoonWaardeModel, waarmee gericht informatie wordt verkregen voor gebiedsmarketing rond nieuwe woonbestemmingen, samen met potentiële bewoners.

Zo gaan Dimensus en Companen samen op zoek naar antwoorden op uw vragen!